

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ .	φρ. γρ. 46
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετ. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐ-	
ρσίῳ	φρ. γρ. 70
Ἐν Ρωσίᾳ	Ρουβλ. 25
Ἐξάμηνος τὰ ἡμίση.	

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ .	Μετ. 4
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Λίτ. Τ. 1
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας	φρ. γρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐτήσιαι.	

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΦΟΥΤΥΡΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—Ὁ Ἀρριανός.—Ἐλεγεῖον (εἰς τὴν ἀώρως ἀποθανοῦσαν Σοφίαν Ν. Περθάνουλου).—Ἀδρονουκία (περὶ τινῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐκλειψῶν τοῦ Ἡλίου).—Ποικίλα.—Χρονικὰ διηγήματα Δράμας.—Ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς.—Στατιστικά (ὁ βάμβαξ ἐν τῷ κόσμῳ).—Ὁ Κόσμος ἐν ᾧ ζῶμεν (διάλογος).—Ἡ ἐξομολογησίς (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῆς πολιτικῆς πολλὰ καὶ ποικίλα ἀναγράφονται ζητήματα, ἐπισπόμενα τὴν προσοχὴν τοῦ ἐν Εὐρώπῃ πολιτικοῦ κόσμου καὶ προκαλοῦντα μακρὸν λόγον ἐν τε τοῖς περὶ τὴν πολιτικὴν ἀσχολουμένοις κύκλοις καὶ ἐν τῷ τὰς ιδέας τούτων ἐκφράζοντι τύπῳ. Τῶν ζητημάτων τούτων τὴν πρώτην κατέχει, ὡς εἰκός, θέσιν ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ κυβερνητικὴ ἀλλαγὴ, ἢ μεγάλως βαρύνουσα ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τῆς εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας καὶ τὰ μέγιστα συντελοῦσα εἰς τὴν μετακίνησιν τῶν πεσσῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ζατρικίου. Ἦδη ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος, προφασιζόμενος τὰς λευβοδρομίας τῶν βασιλικῶν θαλαμηγῶν, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἔτυχε λαμπρᾶς δεξιώσεως, καὶ ἐδείπνησε παρὰ τῇ μάμμῃ αὐτοῦ, τῇ λίαν τὸν ἐστεμμένον ἔγγονον ἀγαπῶσθαι παρὰ τὴν κατὰ τῆς Ἀγγλίδος, τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὑποτύφουσιν μῆνιν τῶν ἐν Γερμανίᾳ, τὴν καταδειχθεῖσαν ἀρκοῦντως ἐμφανῶς ἐπὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ Εὐγενεοῦς Φρειδερίκου καὶ κατὰ τὸ ζήτημα τῶν παρὰ τῇ χίρᾳ αὐτοκρατεῖρα ἐγγράφων τοῦ ἀειμνήστου συζύγου. Καὶ ναὶ μὲν οἱ περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον ἔσπευσαν ἐκ τῶν προτέρων ἔτι νὰ διακηρύξωσιν ὅτι ἢ εἰς Ἀγγλίαν μετάδοσις τοῦ μονάρχου οὐδὲν τὸ σημαντικὸν ἔχει οὐδὲ κέκτῃται τὴν πολιτικὴν σημασίαν, ἢν ἔνια τῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων πειρῶνται ν' ἀνεύρωσιν ἐν τῇ παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τῇ προσφάσει τοῦ παραστήναι εἰς τὰς ἐν Χόουεξ λευβοδρομίας· ἀλλ' ἐὰν συνδυασθῶσι τὰ γεγονότα μετὰ τῶν κρίσεων κυβερνητικῶν τινῶν ὀργάνων περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς νέας ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ κυβερνήσεως, ἀληθῆ δὲ ὑπ' ὅψιν καὶ ὁ πάτα-

γος, ὁ γινόμενος περὶ τὸ ζήτημα ὅτι συμφέροι τῇ Ἀγγλίᾳ ἢ μετὰ τῆς τριπλῆς συμμαχίας σύμπραξις, δυνατόν εἶπεν ὅτι Γουλιέλμος ὁ Β', παριστάμενος ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν παραμονὴν τῆς τοῦ κοινοβουλίου συνόδου, καθ' ἣν κρίνεται ἡ τύχη τῆς συντηρητικῆς κυβερνήσεως, ἤγετο πρὸς τῇ ιδέᾳ τοῦ ικανοποιῆσαι τὸν περὶ τὰ ναυτικὰ πόθον αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς σκέψεως τοῦ ὑποδειξάι τῇ φιλελευθέρῳ κυβερνήσει ὅτι ἢ αὐτοκρατορικὴ Γερμανία προθύμως τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς παρέχει εἰς τὴν μεγάλην Βρετανίαν, τὴν ἔχουσαν οὐ μικρὰν ἀνάγκην τῆς τριπλῆς συμμαχίας συνεπείᾳ τῶν συνταυτιζομένων συμφερόντων. Φαίνεται ὅμως ὅτι αἱ προθέσεις τῶν ἐν Βερολίνῳ νεκρὸν θὰ παραμείνωσι γράμμα, ἄτε τῆς φιλελευθέρας κυβερνήσεως, μεθ' ὅλας τὰς διακηρύξεις τῶν κυβερνητικῶν ἐν Λονδίνῳ ὀργάνων, ἥκιστα σκοπούσης νὰ μιμηθῇ τὴν προκάτοχον καὶ νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, ὃν τρόπον ὑπηνίσσετο ἐσχάτως ὁ ἐκ Σικελίας πολιτευτής, ὅστις, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς μεγαλομανίας διατελῶν πάντοτε, ἐπειράθη νὰ διαβουκολήσῃ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι κατώρθωσε νὰ δεσμεύσῃ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸ ἄρμα τῆς Ἰταλίας καὶ νὰ καταστήσῃ ἐκείνην στενὴν σχεδὸν σύμμαχον ταύτης. Ὁ κ. Γλάδστον κρεῖσσον παντὸς ἄλλου γινώσκει ὅτι ἢ ἀρωγῆ, ἢ ἢ χώρα αὐτοῦ νὰ παράσχῃ δύναται εἰς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν, οὐδὲν ἀντιστάθμισμα ἔχη παρὰ τοῦ τριπλοῦ συνδέσμου καὶ μάλιστα ἐν τῇ μέσῃ Ἀσίᾳ, ὅπου ἢ Ρωσία διπνεκῶς ἀπειλεῖ τὸ ἐν τῇ ἡπείρῳ ταύτῃ κράτος τῆς Ἀγγλίας. ἐπομένως καλὸν ἡγεῖται νὰ τηρήσῃ οὐδετέραν πολιτικὴν, φέρουσαν μάλιστα τὸ πρόσχημα εὐμενείας καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν Ρωσίαν, ἢς ἢ μῆνις καὶ ἢ ἀγανάκτησις ἐπιβλαβῆς ἀπέβῃ πάντοτε τῇ Ἀγγλίᾳ.

Τῇ ἀλθεΐᾳ τὸ ἀνακινθῆν ἀφγανικὸν ζήτημα, τὸ δυνάμενον νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ κατέχον τὴν δευτέραν θέσιν ἐν τοῖς ἐπὶ τοῦ τάμπτος ζητήμασιν, ἀποτελεῖ τρανὸν τεκμήριον τοῦ ὅτι πᾶσα τῆς μεγάλης Βρετανίας ἐν Εὐρώπῃ ἀντενέργεια κατὰ τῆς μεγάλης τοῦ Βορρᾶ δυνάμεως φοβερὰν συνεπάγεται τὴν ἀντίδρασιν ἐν τῇ Μέσῃ Ἀσίᾳ καὶ προκαλεῖ τὴν ἐκμυθῆνισιν τῶν σταθμῶν, οὗς ὁ μαρκήσιος Σαλιεβουρῆς ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἰδρῦσῃ εἰς τὰ παραμεθόρια τῆ ἀγγλικῆ Ἰνδικῆ ἀσιατικὰ κράτη πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω πορείας τῶν Ρώσων, νὰ ἐνισχύσῃ δ' ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἐμίρου τῆς Ἀφγανίας συμβάσεως τοῦ 1886, τῆς χαρακτηρισθείσης ὑπὸ τοῦ ἡγέτου τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος ὡς τοῦ τε-

λεσφορωτέρου μέσου κατὰ τῆς εἰς Ἰνδικὴν προελάσεως τῶν Ρώσων. Ἦδη τοιαύτη τις ἐνέργεια ὑποφώσκει ἐν τῷ ὄροπεδίῳ τοῦ Παμείρου, ὅπου ρωσικὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα κατακλύζουσι βαθυπδὸν τὸν τόπον καὶ μεγάλως συνταράττουσι τοὺς ἐν Λονδίῳ καὶ Καλκούτῃ, σπεύδοντας διὰ τῆς ἀποστολῆς ἄγγλων ἀξιοματικῶν νὰ προλάβωσι τὴν ἐπὶ τὸ πρόσω προέλασιν τῆς Ρωσίας καὶ νὰ προφυλάξωσιν οὕτως ἀπὸ τῶν ὀνύχων αὐτῆς τὴν ἀγγλικὴν Ἰνδικὴν. Καὶ τί μὲν λεχθήσεται ἐν μέσῳ κοινοβουλίῳ, ὅπερ συνελθὸν ἀπὸ τῆς παρελθούσης πέμπτης θ' ἀκούσῃ αὐτοῖον τὸν ἐναρκτήριον βασιλικὸν λόγον, ἀγνωστον ἔτι διατελεῖ οὐδεμίᾳ ὅμως ἀμφιβολία ὅτι οἱ ἡγήται τοῦ φιλελευθέρου κόμματος θὰ μεταχειρισθῶσι τὸ ζήτημα ὡς σπουδαῖον ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς συντηρητικῆς κυβερνήσεως, ἥτις διὰ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς πάντας μὲν δυσπρόεστησε οὐδένα δ' εὐπρόεστησεν.

Ἄλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Μαρόκου μικρὸν ὑπολείπεται τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀφγανικοῦ, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ γινομένου θορύβου ἐν ταῖς ἀμεσώτερον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνδιαφερομέναις ἡμερῶσιν. Ἰδίᾳ ἢ Ἀγγλία ἐπειράθη νὰ θέσῃ βέβηλον χεῖρα ἐπὶ τῆς πρωτευούσης τοῦ Μουλεύ χασάν, οὕτω δὲ προῦκάλεσε τοιαύτην πραγμάτων κατάστασιν, ὥστε ὁ μὲν ἰθαγενὴς πληθυσμὸς σφόδρα κατεξανέστη κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἄγγλου ἐπιτετραμμένου, αἱ δὲ στενῶς πρὸς τὴν ἀφρικανικὴν αυτοκρατορίαν σχετιζόμεναι δυνάμεις ἐξαναγκάζονται ν' ἀποστελλῶσιν εἰς Ταγγέρην πολεμικὰ σκάφη πρὸς προστασίαν τῶν οἰκείων ὑπνκῶν κατὰ τῆς ἐξάλλου ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως τῶν ὑπνκῶν τοῦ Μουλεύ Χασάν.

Τοιαῦτα τὰ σπουδαιότερα ζητήματα, ἅπερ ἀναγράφονται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῆς πολιτικῆς· εἰάν ἤδη εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τοὺς διεξαγομένους στρατιωτικούς ἐξοπλισμούς, ὧν σπουδαιότεροι τυγχάνουσιν οἱ ἐν Γερμανίᾳ πρὸς μετασχηματισμὸν τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ, τὸν γινόμενον πάταγον περὶ τὴν ἐλβετικὴν οὐδετερότητα, τὴν νέαν πρὸς τὴν Εὐρώπην ἀθέτησιν σεβασμοῦ τῶν ἐν Σοφίᾳ διὰ τῆς συντόμου θανατικῆς ἐκτελέσεως ἐναντίον ἀνθρώπων, ὧν ἡ ἐνοχὴ δὲν ἀπεδείχθη δυνάμει ἐγγράφων, νομικῶν ἐχόντων τὸ κύρος, ἔχομεν τότε ἀρκούντως ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς ἐπικρατούσης νῦν ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως, ἥτις οὐδὲν μὲν τὸ ἀμέσως ἐπικίνδυνον ἔχει, κέκμηται ὅμως πολλὴν τὴν σοβαρότητα καὶ δικαίως ἐμβάλλει εἰς ὑπονοίας τοὺς ἰθύνοντας τὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς λαοὺς αὐτῆς, μάτην ἐλπίζοντας ἐπὶ τὴν ἄρσιν τῶν κατατρυχόντων αὐτοὺς δεινῶν, ἐπὶ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης διὰ τῆς ἀποσοθῆσεως τῶν ἐπαπειλούντων τὴν ἡσυχίαν αὐτῶν κινδύνων καὶ ἐπὶ τὴν εἰρηρικὴν ἐξομάλινσιν τῶν ὑψισταμένων διαφορῶν περιπλοκῶν.

Ἐκ τῶν κατὰ χώρας δὲ κυριωτέρων ζητημάτων τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶναι ἡ ἀνανέωσις τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῆς Γαλλίας, ἡ μεγάλως ἐπισπωμένη τὴν προσοχὴν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ ἀνωτέρων κύκλων, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι τὰ ἀνατρεπτικὰ τῆς δημοκρατίας στοιχεῖα μεγάλῃν ἔτι ἰσχύϊν ἔχουσι καὶ κακῶς ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ διέποντος νῦν τὰ τῆς Γαλλίας κυβερνητικοῦ συστήματος. Πολλοὶ ἐπίστευσαν ὅτι αἱ τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ γενόμεναι δημοτικαὶ ἐκλογαὶ ἔφερον τὸν χαρακτῆρα τῶν μέχρι τοῦδε διεξαχθειῶν, ἥτοι ὅτι καθ' ὅλα παρεμφερεῖς τυγχάνουσι πρὸς τὰς νομοθετικὰς ἐκλογάς, ὅπου κυρίως ἡ πάλιν στρέφεται περὶ τὸ ἐπικρατοῦν κυβερνητικὸν σύστημα, καὶ ἐπομένως ἰδιάζουσα ὅλως ἀποδίδεται σημασία εἰς τὰ ἐκλεγόμενα πρόσωπα

ἀναλόγως τῶν ἐαυτῶν φρονημάτων καὶ τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν αὐτῶν. Νῦν ὅμως τὸ πρᾶγμα ὑπὸ ἀλλοίαν παρίσταται μορφήν καὶ αἱ δημοτικαὶ ἐκλογαί, περιβαλλόμεναι ὄν ὀφείλουσιν ἔχειν χαρακτῆρα, ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν συνελεύσεων, αἰτινες δὲν ἀναπαριστῶσιν ἐν μικρῇ σκιαγραφίᾳ τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἀλλ' εἶναι ἀπλῶς δημοτικὰ συμβούλια, ἐντολὴν ἔχοντα νὰ συζητῶσι καὶ συσκέπτωνται πρακτικὰ ὅλως ζητήματα, ἀναγόμενα εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἐν τοῖς οἰκείοις δήμοις πραγμάτων καὶ ἀππλλαγμένα πάσης σχεδὸν πολιτικῆς ἀποχωρήσεως. Ἡ διαφορὰ δὲν εἶναι ἀσήμαντος καὶ δικαίως οἱ ἐν Γαλλίᾳ μεγάλῃν αἰσθάνονται χαρὰν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τῶν πραγμάτων τροπῇ, τῇ καταδεικνυούσῃ ὅτι τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα ἐρριζώθη πλέον ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσι τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἀνίσχυροὶ ὅλως ἀποβαίνουσιν οἱ δεινοὶ πολέμιοι τῆς δημοκρατίας μετὰ τὴν συνειρημένην μάλιστα πολιτείαν τοῦ Βατικανοῦ, καταδειξαντος τὸ ἄγονον τῆς ἐναντίον τοῦ παγιωθέντος πρώην κυβερνητικοῦ συστήματος πάλης καὶ καταφορᾶς καὶ συμβουλεύσαντος ἐν ἐπανεληλυμένοις παραινετικαῖς τὴν εἰς τὰς καθεστηκίας ἀρχὰς ὑποταγῆν. καίτοι πολλοὶ τὴν νομοταγῆ ταύτην καὶ σωτηριώδη πολιτείαν Λέοντος τοῦ ΙΓ' ἀποπειραθήσονται ἴσως νὰ ἐρμυνεύσωσι διὰ τοῦ πόθου τοῦ προλαβεῖν τὸν χωρισμὸν τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἕτερα δὲ ζητήματα ἰκανῶς ἀπασχολοῦσι τοὺς ἐν Γαλλίᾳ, ἀφ' ἐνός μὲν τὰ διεξαγόμενα γυμνάσια τοῦ ναυτικοῦ, τὰ ἀποσκοποῦντα εἰς τὸ δοκιμῆσαι τίνα τὰ προτιμότερα τῶν μέσων, δι' ὧν δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ τελεσφόρος ἄμυνα τῶν ἀκτῶν κατὰ πάσης συνδεδυασμένης ἐνεργείας ἐχθρῶν στόλων· ἀφ' ἑτέρου δὲ μεγάλη ἐφιστάται προσοχὴ ἐπὶ τοῦ νέου τηλεβόλου ταχείας βολῆς, ὅπερ, εἰσαγόμενον εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν σπουδαίαν ἀναπληροῖ ἑλλειψίν καὶ καθίστησι τὸ γαλλικὸν πυροβολικὸν ἀντάξιον τῆς φήμης αὐτοῦ, ἦν τρομάξαντες οἱ ἐν Βερολίῳ ἔσπευσαν διὰ μεγάλων καὶ ἐκτάκτων πιστώσεων νὰ βελτιώσωσι τὸ ἐαυτῶν πυροβολικὸν καὶ νὰ πολλαπλασιάσωσιν, ἅτε ὑπολειπόμενον τοῦ γαλλικοῦ τό τε ποιὸν καὶ τὸ ποσόν. Καὶ τὸ ζήτημα δὲ τῆς προεδρικῆς ἐκλογῆς, καίπερ γινομένης μετὰ διετίαν, οὐ μικρὸν προκαλεῖ πάταγον, πολλοὶ δὲ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ἀγωνίζονται νὰ ὑποδείξωσιν ὅποια τὰ καταλληλότερα πρόσωπα ἐν τῇ διαδοχῇ τοῦ κ. Καρνῶ. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἐνίοι τούτων δὲν φαίνονται ἐπικρατοῦντες εἰς τὴν δευτέραν ἐκλογὴν τοῦ νῦν προέδρου τῆς δημοκρατίας τὸ μὲν ἔνεκα τοῦ ὅτι καὶ ἄλλοι ὑπάρχουσιν οἱ ἀποδόντες μεγάλας τῇ χώρᾳ ὑπηρεσίας, τὸ δὲ ἔνεκα τοῦ ὅτι ἡ ἐπὶ δεκατετραετίαν ὑπαρξίς ἐν τῇ ἀρχῇ κρατύνει καὶ αὐθις τὴν προσωπικὴν ἐξουσίαν. τὴν ἥκιστα συνάδουσιν πρὸς τοὺς θεσμοὺς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Σὺν πᾶσι τούτοις οἱ ἐν Παρισίοις δὲν παραβλέπουσι καὶ τὰ ἀποικιακὰ αὐτῶν πράγματα, τὰ προσκνησάμενα οὐ τὴν τυχοῦσαν σπουδαιότητα μετὰ τὰς τελευταίας ἐν Δαχμοαίῃ πολεμικὰς ἐργασίας.

Οἱ ἐν Γερμανίᾳ, καίπερ ταρασσόμενοι ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῶν περιπλοκῶν, τῶν προκαλουμένων ἐκ κοινοματικῶν κυρίως λόγων, τὴν μερίμναν αὐτῶν συγκεντροῦσιν ἐνθεν μὲν περὶ τὴν αὔξησιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων αὐτῶν ἐνθεν δὲ περὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὑπαρχουσῶν τηλεβελοστοιχιῶν. Τὸ κοινοβούλιον λοιπὸν κέκμηται νὰ ἐκπληρώσῃ σπουδαίαν καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν, ἥτις ἐν τέλει στεφθήσεται δι' ἐπιτυχίας παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν μεγάλῃν κοιματικὴν διαφωνίαν ἐν

ταῖς τάξεσι τῆς ἔθνικῆς ἀντιπροσωπείας. Καὶ ἀληθῶς τοσαύτη ἐπικρατεῖ πάλιν καὶ διαμάχη ἰδεῶν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπουργοὶ διαφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ὡς τεκμηριούται ἐκ τῶν περιηχομένων φημῶν περὶ παραιτήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν, ἄτε ἀνθισταμένου κατὰ τῶν προτεινομένων φορολογικῶν μέτρων ὑπὸ τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ μέγαν προκαλεῖ πάταγον. Ἀπανταχοῦ ὅπου ὁ μέγας τῆς Γερμανίας πολιτικός παρίσταται, πολλαὶ καὶ μεγάλαι εἰς τιμὴν αὐτοῦ διοργανοῦνται ἐκδηλώσεις, σύμπας δ' ὁ λαὸς σχεδὸν ἀθρόο-προστρέχει εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ παρὰ τὴν μῆνιν τῶν ἐν τοῖς πράγμασι, τὴν ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τῆς δυσμενείας πρὸς πάντας, ὅσοι ἔσπενσαν νὰ παραστῶσιν εἰς τοὺς γάμους τοῦ κόμπος Ἐρβέρτου Βίσμαρκ ἢ δι' ἐπιστολῶν νὰ συγχαρῶσι τῷ πατρὶ ἐπὶ τοῖς γάμοις τοῦ υἱοῦ. Ταῦτο-χρόνως ὁ πρῦτανις τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας οὐ παύεται ἐκδηλῶν τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ φρονήματα καὶ ἐκφράζων τὰς περὶ τῆς γενικῆς πολιτικῆς ἰδέας αὐτοῦ, σφόδρα βεβαίως δυσαρεστούσας τοῖς ὀλίγοις, καίπερ μὴ δυναμένους νὰ φημῶσιν τὸ στόμα τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ὅστις, ἐπὶ τοῦ συντάγματος τῆς χώρας αὐτοῦ βασιζόμενος, διαρρήδην ἐκήρυξεν ὅτι ἡ θέλσις οἰουδύτινος ἀτόμου, καὶ τὴν ὑψίστην κατέχοντος ἔτι θέσιν, ἥκιστα ἀποτελεῖ τὸν γνώμονα τῶν ἐπὶ τῇ βάσει χάρτου διοικουμένων κρατῶν. Ὁ ὑπαιγιμὸς εἶναι εὐνότος καὶ τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ ἀπορρέει ἐκ στόματος ἀνδρός, θεσπίσαντος τοὺς διέποντας τὴν πατρίδα αὐτοῦ θεσμοὺς καὶ ἔχοντος τὸ θάρρος τοῦ ἐλευθέρως ἐκφράζειν τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἄνευ τινὸς φόβου ἢ περιστολῆς πρὸς τοὺς ὡς πρόγραμμα αὐτῶν τάττοντας τὸ *sic volo sic jubeo*. Ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν τῆς Γερμανίας εἶναι ἀσίμικτον νὰ προστεθῇ ὅτι ὀριστικῶς ἐγκατελείφθη τὸ σχέδιον τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως.

Οἱ ἐν Αὐστρουγγαρία ἔχουσιν ἀεννάως τὰς κομματικὰς καὶ φυλετικὰς διαμάχας, ὧν συνέπεια θεωρεῖται καὶ ἡ θρυλουμένη παραίτησις ἐνὸς τῶν μελῶν τοῦ αὐστριακοῦ ὀπουργείου. Οἱ παλαιοσέχοι ἐμμένοντες εἰς τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, εἰς μεγάλην περιόγουσι δυσχέρειαν τὸ ὑπὸ τὸν κόμπα Τάαφφε ὑπουργεῖον, κατηγορούμενον ἐπὶ ἀδρανεῖα ἐν τῇ ὑπὲρ τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου ἀμύνη, δὲν ἐλπισμονήθη δ' ὅτι πρὸ τινος προσελήφθησαν ὑπουργοὶ ἄνευ χαρτοφυλακίου ἀπλῶς καὶ μόνον ὅπως ἐνισχυθῇ ἢ κατὰ τῶν λοιπῶν στοιχείων πάλιν τοῦ γερμανικοῦ καὶ ἐξασφαινηθῇ οὕτως ὁ θρίαμβος τούτου. Δυστυχῶς αἱ ἐθνότητες δὲν ἀνέχονται τὴν καταπάτησιν τῶν δικαιῶν αὐτῶν καὶ μάτην ὁ κόμπος ἀγωνίζεται νὰ τύχη τοῦ ποθουμένου, καίτοι πολλὰ ἄχρι τοῦδε παραδείγματα κατέδειξαν τὸ ἄγονον τῶν καταβαλλομένων μόχθων, ἐσχάτως δ' ἔτι καὶ ἐν Οὐγγαρία τὸ τῶν Ρουμάνων κίνημα ἐπέρωσεν ἔτι μᾶλλον τὴν γνώμην τῶν διατεινομένων ὅτι ἑκατομμύρια ὄλα λαοῦ δὲν κύπτουσιν εὐχερῶς τὸν αὐχένα εἰς τὰς ἀξιώσεις ἀνδρῶν, οἵτινες, τὴν ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ θέσιν αὐτῶν ἐπωφελοῦμενοι, πειρῶνται παντὶ σθένει ν' ἀθετήσωσι τὰ δίκαια τοῦ τρίτου ἐπ' ὠφελεία τῶν ὁμοεθνῶν.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν προσοχὴν αὐτῶν συγκροτοῦσι περὶ τὴν διόρθωσιν τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν, ὁ δὲ θάνατος τοῦ Ἑλένα κρατεῖ ἔτι ἐν ταραχῇ τὸν πρωθυπουργὸν κ. Γιολίτν, ἀγνοοῦντα τίνι ν' ἀναθέσῃ ὀριστικῶς τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καίπερ προσωρινῶς ἀνατεθὲν εἰς τὸν κ. Γριμάλδην, ὑπουργὸν τοῦ θησαυροφυλακίου. Κατὰ τινὰς φήμας ὁ κ. Γιολίτν

διανοεῖται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πρόνυ καθεστῶς, καθ' ὃ εἰς καὶ μόνος εἶχε τὰ χαρτοφυλάκια τῶν δύο ὑπουργείων τοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ θησαυροφυλακίου· ἀλλὰ διὰ τοῦ μέσου τούτου οὐδὲν τὸ ἀγαθὸν κατορθοῦται ἄνευ τῆς εἰσαγωγῆς μεγάλων οἰκονομικῶν εἰς τὰ δύο κυρίως ὑπουργεῖα τὸ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν. Συνάμα τοὺς ἐν Ρώμῃ ἀνησυχεῖ καὶ ἡ εἰς Γένουαν ἐπικειμένη μετάβασις τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου, ἡ μέλλουσα νὰ προκαλέσῃ γαλλοῖταλικὰς διαδηλώσεις, ἄτε σπουδαίας γαλλικῆς μοίρας, παρασκευαζομένης νὰ μεταβῇ εἰς τὸν εἰρημένον λιμένα καὶ νὰ προσαγορεύσῃ τὸν βασιλέα πρὸς ἀνταπόδοσιν τοῦ πρὸ διετίας παραπλησίον διαβήματος τῆς Α. Μ. πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας κ. Καρνὸ κατὰ τὴν ἐν Τουλῶνι παρουσίαν τούτου· ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀξιοπαρατήρητος εἶναι καὶ πάλιν ἡ γλῶσσα τοῦ γαλλικοῦ τύπου, ἀγωνιζομένου νὰ καθησυχάσῃ τοὺς περὶ τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον, φοβουμένους μὴ ἢ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας φιλοφρόνησις μείνῃ ἀνανταπόδοτος. Ὁν τρόπον μένει ἔτι ἢ πρὸς τὸν σύμμαχον αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσήφ ἐπίσκεψις τοῦ υἱοῦ τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ.

Τοὺς ἐν Ρωσίᾳ ταρασσεῖ ἔτι σφόδρα ἡ φοβερά τῆς χολέρας μάστιξ, καίτοι παρατηρεῖται ὑφεσίς τις ἐν τῇ πορείᾳ τῆς βροτολοιγοῦ νόσου· ταῦτοχρόνως οἱ ἐν Πετρούπολει βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς ἐσοδίας τῶν σιτηρῶν, τῆς οὐσης ἀρκοῦντως πλουσίας παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς δυνάμεως ταύτης διαδιδόμενας φήμας, διανοοῦνται νὰ συνάψωσι διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ὁμόρων κρατῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Γερμανίας ὅπως βελτιωθῶσιν οἱ τῆς εἰσαγωγῆς ὄροι, οἱ ἐπιβαλλόμενοι νῦν εἰς τὰ ρωσικὰ προϊόντα.

Οἱ ἐν τῇ ἡμετέρα αὐτοκρατορίᾳ περὶ πλείστου ποιοῦνται τὴν πραγμάτων διαφόρων δημοσίων ἔργων, ταῦτοχρόνως δὲ πᾶσαν καταβάλλουσι μερίμναν ὅπως περιφρουρηθῇ ἡ χώρα ἀπὸ τῆς ἐπισκίψεως τῆς χολέρας. Ἡ τῶν λαμβανομένων μέτρων πρωτοβουλία ὀφείλεται τῇ Α. Μ. τῷ Σουλτάνῳ, ἀξιεπαῖνοι δ' ὄντως καὶ οἱ πιστῶς τὰς διαταγὰς Αὐτοῦ ἐκτελοῦντες ὑπάλληλοι.

Ἐκ τῶν μικροτέρων κρατῶν ἡ Ἑλλάς ἐστραμμένα τὰ ὄμματα ἔχει πρὸς τὴν ἐν τῇ βουλῇ διεξαγομένην ἐργασίαν, τὴν ὄντως σπουδαίαν καὶ σοβαρὰν τυγχάνουσαν συνεπεία τῶν συζητουμένων νομοσχεδίων, ὧν ἐν εἶναι τὸ ἐκπαιδευτικόν· συνάμα οἱ ἐν Ἑλλάδι μετὰ μεγάλης παρακολουθοῦσι προσοχῆς τὰ οἰκονομολογικὰ σχέδια τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς 3 μαΐου καὶ ἀπεκδέχονται ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τῶν οἰκονομικῶν δεινῶν, ὧν εἰκόνα παρέχει ἡ διηνεκῆς σχεδὸν κατάπτωσις τῶν Ἑλληνικῶν χρεωγράφων.

Ἐκ τῶν λοιπῶν κρατιδίων ἡ μὲν Νορβηγία φαίνεται ἐπαναπαυομένη εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ κ. Στάν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐξομαλίσαι τὸ προξενικὸν ζήτημα κατὰ τρόπον εὐαρεστον, τὸ Βέλγιον ἔχει πάντοτε τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ συντάγματος, ἡ Σερβία τὰς ἐμπορικὰς συνθήκας μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρουγγαρίας, τὸ δὲ Μαυροβούνιον τὴν διοργάνωσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ πραγμάτων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ὑπὸ διαπραγματεύσεις δανείου καὶ τὴν ἀποσόβησιν τῶν ἐκ τῶν περιοικῶν λαῶν ἀπειλουμένων κινδύνων.

ΕΡΓΗΣΙΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ.

- Α'.** Ἡ Κρήτη.—Ἡ πειρατεία ἐν τῷ Αἰγαίῳ.—Τὸ ἔργον τῆς Κρήτης.—Ἡγεμονία τοῦ Μίνως.
- Β'.** Ἡ Φρυγία, ἡ Λυδία καὶ ἡ Τρωάς.—Ὁ λαὸς τῶν Φρυγῶν.—Οἱ Λυδοί.—Τὸ κράτος τῶν Δαρδάνων.—Πέργαμος καὶ Τροία.—Τὸ βασίλειον τοῦ Σιπύλου.
- Γ'.** Ἡ Λυκία.—Ὁ λαὸς τῶν Λυκίων.—Ἡ Τρωάς, ἡ Λυκία καὶ ἡ Κρήτη.—Τὸ ἔργον τῆς Δήλου.
- Δ'.** Οἱ Μινυαί.—Ὁ μῦθος τῶν Ἀργοναυτῶν.—Ἱστορία τῶν Μινυῶν τοῦ Ὀρχομενοῦ.
- Ε'.** Οἱ τῶν Θηβῶν ἀπόγονοι τοῦ Κάδμου.—Χαλκίς καὶ Εὐριπος.—Ὁ Κάδμος ἐν Θήβαις.—Ἡ ἀρχὴ τῶν Θηβῶν.
- ΣΤ'.** Αἰολεῖς καὶ Ἀχαιοί.—Οἱ υἱοὶ τοῦ Αἰόλου.—Ἡ φυλὴ τῶν Ἀχαιῶν.—Αἱ παραδόσεις τῶν Ἀχαιῶν.—Πελοπίδαί καὶ Ἀχαιοί.—Τὸ Ἄργος πρὸ τῶν Πελοπιδῶν.—Ἀριεῖς τῶν Πελοπιδῶν.—Ἡγεμονία τῶν Ἀτρεΐδων.—Ὁμοσπονδία τῶν ἐπτὰ ναυτικῶν πόλεων.—Οἱ Πελοπίδαί ἐν Ἄργει.—Ἱστορικὰ ἀποτελέσματα.

Α'.

Ἡ Κρήτη.

Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀρχεται ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία· τὴν ἀρχὴν αὐτῆς σφμειοῦσιν αἱ μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν ἀκτῶν κατασταθεῖσαι συγκοινωναί, ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον πάντων ἡ ἀταξία καὶ ἡ ἀναρχία ἀνάσσει· διότι, διασκεδασθέντων ἀπαξ τῶν πρώτων φόβων, αὐτὴ ἐκείνη ἡ θάλασσα, ἥς τὰ πρόσγεια μέχρις ἐκείνου μόνον ἄλιεῖς, ἀσκοῦντας τὴν εἰρηνικὴν αὐτῶν βιομηχανίαν, εἶχον ἰδεῖ, ἀπέθνη θεάτρον τῶν βαρβαρωτάτων βαιοπραγιῶν, αἵτινες μέγα ἤσκουν ἑλλένων παρὰ τοῖς λαοῖς, τοῖς ἄρτι μνηθεῖσι τὴν τέχνην τῆς ναυτιπρίας καὶ σπυδουσι πρὸς κατάχρησιν τῆς νέας ταύτης δυνάμεως.

Ὁ πειρασμός, ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν τοῦτο, ἦν ἐνταῦθα ἰσχυρότερος ἢ ἐπὶ τῶν ἀκτῶν ἀξένου τινὸς Ὀκειανοῦ. Πράγματι ἐν θαλάσῃ, ἐν ἣ δύνανται τις νὰ διευθύνῃ τὸ σκάφος αὐτοῦ ἀνευ τῆς βοήθειας τῶν ἀστέρων, ἐν ἣ αἱ τῆς ἀκτῆς σχίσμαί παρεχούσι πανταχοῦ ἄσπλον, ἐνέδρας καὶ κρυπτήρια, ἐνθα αἱ ἀπρόοπτοι ἐπιθέσεις εὐδοκμοῦσι θαυμαστῶς καὶ ἐνθα οἱ ἄρπαγες ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς πλουσίαν καταρτίζουσι λίαν, οἱ τοῦ ἀλιπέδου κάτοικοι εἰθίσθησαν νὰ θεωρῶσι τὸ ἔργον τοῦ πειρατοῦ ὡς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κλῆσιν. Ἐθεώρουν δὲ τὸ ἔργον τοῦτο τοσοῦτον ὁμολογητόν, ὅσον καὶ τὴν θύραν ἢ τὴν ἄλιειαν· διό, ὡσάκις ἄγνωστοι ἀπέβαινον πον, ἠρωτῶντο ἀφελῶς, ὡς παρ' Ὀμηρῷ, εἰ ἦσαν ἔμποροι ἢ πειραταί, περιπετείας θηρεύοντες¹⁾.

Καὶ ἐνταῦθα δὲ οἱ Φοίνικες ἔδωκαν τὸ παράδειγμα· παρ' αὐτῶν ἐμάνθανον ὅτι νεαῖαι καὶ νεάνιδες, ἀπαγόμενοι ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, συνίστασαν τὸ ἐπικερδέστατον τῶν ἐμπορευμάτων. Οἱ εἰρηνικώτερον ἔχοντες τὸν χαρακτῆρα ἐκ τῶν κατοικῶν τῶν ἀκτῶν

ἀπομακρύνονται τῆς παραλίας, ἡ πειρατεία καὶ ἡ σωματεμπορία διαδίδεται ἐπὶ μᾶλλον καθ' ὅλας τὰς ἀκτάς, πόλεμος δὲ πάντων κατὰ πάντων διεξάγεται.

Ἡ ἀρτιγέννητος ζωτικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ δύναμις θύ ἐξεντλεῖτο ἐν τοῖς ἀγῶσι τούτοις, ἀν μὴ ἐν μέσῳ τοῦ χάους τούτου τῶν ἀχαλίνων παθῶν συνεκροτοῦντο κέντρα, δυνυθέντα ν' ἀποβῶσιν ἢ ἀφετηρία νέας πραγματῶν καταστάσεως. Οἱ Φοίνικες δὲν ἠδύναντο ν' ἀναλάβωσι τὸ ἔργον δικαιοδοτῶν καὶ νομοθετῶν· ἡ Τύρος καὶ Σιδὼν ἀπέχον λίαν, οὐδέποτε ἄλλως τε δυνυθεῖσαι ν' ἀποβῶσι πραγματικαὶ μητροπόλεις ὡς πρὸς τὸ ἐμπορικὸν αὐτῶν κράτος. Ὑπῆρχε λοιπὸν χρεῖα κέντρου πλησιετέρου τῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ, οὐ νὰ μετεῖχεν ἦδη, αὐτὴ δ' ἀκριβῶς ἦν ἡ θέσις τῆς Κρήτης.

Ἡ νῆσος Κρήτη ἐκτείνεται ὡς εὐρὺ ἐγκάρσιον ἔχμα ἐν τῇ εἰσόδῳ καὶ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Αἰγαίου, εἶναι δὲ γιγάντειον θαλάσσιον φρούριον, ἐστεμμένον ὑπὸ χιονοσκεπῶν κορυφῶν, ὄρωμένον μέχρι μὲν Καρίας ἀφ' ἑνός, μέχρι Ταϊνάρου δὲ ἀφ' ἑτέρου, οὐ δὲ αἱ ἐπιμήκεις γραμμαὶ—τοιαῦτα ἐμφανίζεται θεωμένη ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν Κυκλάδων—συνιστᾶσιν ἐν τῇ κινουμένῃ εἰκόνι τῆς ἐκ νήσων ἐσπαρμένης θαλάσσης αἰσθητὸν καὶ ἤρεμον ὀρίζοντα, εἶναι μικρὰ τις ἰδία ἡπειρος, ἐπαρκοῦσα ἑαυτῇ. Ἐχει τὰς ἀγρίας τῶν ἀλπειῶν τοπιῶν καλλονάς, κοιλάδας, κεκλεισμένας μεταξὺ μεγαλοπρεπῶ κορυφῶν, βλεπουσῶν τὴν Ἀσίαν, τὴν Λιβύην καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ μόνον αἱ ἄρκτηκαὶ τῆς Κρήτης ἀκταὶ τυγχάνουσιν εὐορμοί. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο οἱ ὄρμοι διαδέχονται ἀλλήλους, αὐτόθι δὲ ὑπῆρχε τὸ ἔσχατον καταφύγιον τῶν πλοίων, ἅτινα, ὡς τὸ τοῦ Ὀδυσέως, καταλαμβάνοντο ἐν τῷ Αἰγαίῳ ὑπὸ τῶν θυελλῶν τοῦ βορρᾶ· καίτοι δὲ ἡ νῆσος ἐνωρὶς ἦδη συνεκωνόνθησε ταῖς μεσημβριναῖς χώραις, ὡς παραδείγματος χάριν ταῖς ἀκταῖς τῆς Λιβύης, διὰ τῶν ἰτανίων ἀλιέων τῆς πορφύρας, ἐν τούτοις ἡ Κρήτη ἐνεκα τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἀρκτικού αὐτῆς ἀλιπέδου μετεῖχε τοσοῦτον τοῦ Αἰγαίου, ὥστε ἡ ἱστορία αὐτῆς δὲν ἠδύναντο διάφορον νὰ λάβῃ φορᾶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κρήτης πρὸς τούτοις συνεδέοντο διὰ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν πρὸς τὴν οἰκοῦσαν τὴν Ἑλλάδα φυλὴν, ὁ πελασγικός Ζεὺς δὲ ἠδουεὺν ἐπὶ τῶν ὄρεων τῆς νήσου. Ἐν τούτοις χαναναῖοι μετανάσται, ἐκ τῆς Συρίας καὶ τῆς Κάτω Αἰγύπτου ἐλθόντες, ἐνιδρύθησαν ἐν τῇ χώρᾳ ταχύτερον καὶ εἰς ὀμίλους μείζοντας ἢ ἀλλαχοῦ τῶν πελασγικῶν χωρῶν. Αἱ ἀποικιαὶ αὐτῶν ἀπέθνησαν φρούρια, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν φοινικικῶν ὀνομάτων σπουδαίων πόλεων, οἷαι ἡ Ἴτανος καὶ ὁ Καίρατος, ἡ βραδύτερον Κνωσός. Ἡ νῆσος ἅπασα ἐλάτρευσε τὴν Συρίαν θεόν· ἡ Ἀστάρτη, ὡς βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ, στρομένη ὑπὸ τῶν τεινῶν τοῦ ἡλίου, ἀπέθνη ἢ Εὐρώπῃ ἐκείνη, ἥτις, ἀπελθοῦσα τῶν λειψύων τῆς Σιδωνίς, πρώτη εἶχε δεῖξει τὴν ὁδὸν τῆς νήσου. Τὸ εἶδωλον τοῦ Μολῶχ ἐθερμάνθη, ὅπως ἐν ταῖς πεπυρακτωμέναις ἀγκάλας αὐτοῦ δεχθῆ τὰ θύματα.

Ἐν τούτοις οὐδὲ ἐν Κρήτῃ οἱ Φοίνικες κατώρθωσάν ποτε νὰ ἐξώσωσιν ἢ ὑποτάξωσι τοὺς ἀρχαίους κατοίκους. Ἐν τῇ χώρᾳ, ἰδίᾳ δὲ περὶ τὴν Ἴδην, παρήμεναν φυλαὶ αὐτοχθόνων, αἵτινες ἐκάλουν ἑαυτὰς Ἐτεόκρητας ἢ Παλαιόκρητας. Ταῖς φυλαῖς ταύταις τῶν αὐτοχθόνων Πελασγῶν προσετέθη ἐπικουρία Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, οἵτινες ἀπὸ τῆς Φρυγίας, τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἐκόμισαν νέον τοῦ πνεύματος κέντρον. Πληθὺς λαῶν καὶ γλωσσικῶν ἰδιωμάτων συνεκεντρώθη ἐνωρίτα ἐν Κρήτῃ, δυνάμει δὲ τῆς ἀποικιαῖς ἀντιδράσεως καὶ εὐτυχοῦς τινος ἀναμίξεως, εὐνοθεῖσιν ὑπὸ τῶν ἐξαιρετικῶν ὄρων, οὗς συνεδύαζεν ἡ χώρα, ἦτοι τοῦ διαστήματος, τῶν ἀφθόνων πόρων καὶ μετὰ τούτων εὐεργετικῆς τινος μονώσεως, ἡ συσσωρευθεῖς αὐτὴ παρήγαγε τὰς πολλὰς ἐκεῖνας καὶ ἀνθούσας πόλεις, ὧν ἡ ἀρχὴ ἀπόλλυται ἐν τῷ ζῆφῳ τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' αἵτινες ἐδίωσαν ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ καταλίπωσι τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν τῇ εὐρωπαικῇ ἱστορίᾳ. Πράγματι δὲ ἡ πρώτη πληροφῶρια, ἦν ἔχομεν περὶ τῆς Κρήτης, λαλεῖ ἡμῖν περὶ ἑκατὸν πόλεων αὐτῆς καὶ περὶ τῆς πρωτεύουσας Κνωσοῦ, ἥς ἡ θέσις δεικνύται ἐκ τῆς παρακειμένης νησίδος Δίας, τῆς Κνωσοῦ, τῆς ἑδρας τῆς κυβερνήσεως τοῦ Μίνως.

Τὸ πρῶτον κράτος, ὅπερ ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαίότης εἶδεν ἰδρυμένον, ἦν κράτος ναυτικόν, ὁ πρῶτος δὲ αὐτῆς βασιλεὺς ἦν βασιλεὺς τῆς θαλάσσης. Τὰ ἀρχιπελάγη τοῦ Αἰγαίου, ἅτινα εὐλόγως οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ὡς εὐρὺ πεδῖον ἐρείπιων καὶ αὐτῶς

1) Ὀμήρ. Ὀδυσ. Γ. 73. Θουκυδ., Α'. 5. Ἀριστοτ., Πολιτ., 12, 2, ἐνθα ὁ «ληστρικὸς βίος» ἐκλαμβάνεται ὡς βιοποριστικὸν ἔργον κατὰ τὰ αὐτὰ τῆς θήρας καὶ τῆς γεωργίας.

εἰπεῖν, ὡς ὑπόβαθρα γεφύρας, πεπλεγμένης μεταξύ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης καὶ κατεστραμμένης ὑπὸ τῶν κυμάτων, εἶναι μᾶλλον διεσπαρμένα ἢ ὥστε νὰ ἐπιτρέψωσι ταυτόχρονον ὄργανωσιν ἀμοιβαίας πολιτικῆς τινος κοινωνίας. Ἀεῖποτε ἐν τῷ κινήτῳ τούτῳ μικροκόσμῳ παρέστη ἀναγκαία ἡ παρέμβασις ξένης τινὸς δυνάμεως εἰς προστασίαν τῶν ἀσθενῶν, τιμωρίαν τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἐγκαινισμὸν τῆς βασιλείας τοῦ νόμου.

Τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, τὸ πρῶτον τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, συνδέεται τῷ ὀνόματι τοῦ Μίνως. Τούτῳ αἱ μεταγενέστεραι γενεαὶ ἀναφέρουσι τὴν τιμὴν ὅτι πρῶτος ἰδρυσεν ναυτικὴν δύναμιν, ἀφῆρῶσαν εἰς ἄλλον ἢ τὴν δῆωσιν τῶν ἀκτῶν σκοπὸν, οὗτος δὲ εἶναι, ὅς, ἡγεμονεύων τῶν τοῖς Φοινίξι συγκεκριμένων ἀσιατῶν Ἑλλήνων, τῶν ἄλλως λεγομένων Καρῶν, εἰθισμένων νὰ θεωρῶσι τὸ Αἰγαῖον ὡς ἰδίαν κατάκτησιν, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἰδρυσθῶσι τακτικὰ ἔμπορεῖα καὶ νὰ πορίζονται τὸν βίον δι' εἰρηλικῶν ἐργῶν, ἐξώσας τῆς θαλάσσης τοὺς ἀρνηθέντας νὰ ὑποταχθῶσιν. Εὐνόητον ὅτι τούτων ἕνεκεν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ θαλασσοκρατία τοῦ Μίνως παρεστάθη ὡς ἰδρυθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐξώσεως τῶν Καρῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐτοὶ οἱ Κῆρες, ὡς συνδεόμενοι πρὸς τὴν νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ ἀπομαθόντες τὰς παλαιὰς ἕξεις, ἐθεωρήθησαν ὡς ὁ λαὸς τοῦ Μίνως, ὡς τὰ πληρώματα τῶν στόλων αὐτοῦ, ὡς οἱ πολῖται τοῦ βασιλείου αὐτοῦ. Βλέπομεν τὴν Νάξον καὶ τὰς Κυκλάδας στενωπὸς συνδεδεμένας πρὸς τὴν Κρήτην· αὐτῶν τάσσονται σταθεραὶ φρουραὶ καὶ ναυτικοὶ σταθμοὶ, μέλη δὲ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἐγκαθίστανται ὡς ἀντιβασιλεῖς καὶ εἰσπράττουσι παρὰ τῶν ὑπηκόων τοὺς φόρους. Τὰ ἰδρύματα αὐτῶν τούτων τῶν νησιωτῶν, οἵτινες πρὸς νότον ἦσαν οἱ θυρωροὶ τοῦ Αἰγαίου καὶ προεμάχουν τῆς εἰσόδου αὐτοῦ κατὰ τῶν φοινίκων περαιῶν, ἐξετείνοντο μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, τὴν ἀρκτικὴν πύλιν τοῦ Αἰγαίου. Ὁ κρηὶς ναυτίλος ὑπὸ τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ βασιλέως αὐτοῦ προστασίαν πορεύεται τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· περικάμπτων τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν, χαράσσει νέας διὰ τῆς θαλάσσης ἥττον δὲ πρὸς δυσμὰς ἀσφαλεῖς ὁδοὺς καὶ προσορμίζεται εἰς τὴν Κρίδαν κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ, θαυματουργικῶς ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Δελφίνου Ἀπόλλωνος· ἀνακαλύπτονται αἱ ἀκταὶ τῶν δυτικῶν χωρῶν, ἔργονος τοῦ Μίνως δίδωσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ τῷ κόλπῳ τοῦ Τάραντος, ἐν Σικελίᾳ δὲ ἡ φοινικὴ πόλις Μακάρα ἀποβαίνει ἑλληνικὴ, ὀνομαζομένη Μινώα. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης πᾶσαι αἱ χῶραι, αἵτινες ἔχουσι τὸ κλίμα τῶν ἀκτῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἑλληνικὴν χλωρίδα καὶ αἵτινες τούτου ἕνεκα ἦσαν ἐξόχως κατάλληλοι εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἐμφανίζονται ἡμῖν ἠνωμένα εἰς μεγαλοπρεπὲς σύνολον.

Εὐχερῶς διαβλέπει τις ὅτι ἡ Κρήτη τοῦ Μίνως ἐκπροσωπεῖ δραστηρίαν πρὸς τὸν πολιτισμὸν ὦσιν. Πᾶν ὅτι ἐν τῷ πνεύματι τῶν Ἑλλήνων συνήπτετο πρὸς τὴν ἀξιοσημειώμενον ταύτης ἐποχὴν συνθηροῖσθαι ὑπ' αὐτῶν περὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μίνως οὕτω καλῶς, ὥστε δυσχερῶς δύναται τις νὰ διακρίνη διὰ τῆς ὀμίχλης τοῦ μύθου τὸν ἀκριβῆ τύπον ἱστορικοῦ προσώπου. Ἐν τούτοις ὁ Μίνως οὐδαμῶς εἶναι, ὡς τις θεὸς, κοινὸν κτήμα πολλῶν χωρῶν καὶ πλείονων λαῶν· δὲν εἶναι ἥρωας, ὡς ὁ Ἡρακλῆς, ὃς ἐν διαφορωτάταις χώραις ἀνοίγει τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος· ἀναφέρεται ἡ πατρίς αὐτοῦ, ἐκπροσωπεῖ δὲ ὀρισμένην ἐποχὴν, ἧς οἱ χαρακτηριστὲς συνιστᾶσι σειράν ἀναμφισβητήτων γεγονότων· ὄντως ἀπὸ τοῦ Θεουκιδίδου ἡ σεμνὴ μορφή αὐτοῦ διακαιοῦται νὰ καταλάβῃ ἐκπρεπῆ θέσιν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ὁ Μίνως, ὡς πάντες οἱ ἥρωες, παρατείνεται διὰ διαφόρων περιόδων· πράγματι, καίτοι στηρίζει τοὺς πόδας ἐπὶ ἐδάφους, ἐν ᾧ περικλείεται τὸ πελασγικὸν χάος φύρδων μίγδην μετὰ τῶν φοινικικῶν θεσμῶν, διὰ παντὸς τοῦ σώματος αὐτοῦ δεδπόζει τοῦ κατωτέρου τούτου τμήματος· ἐπειδὴ πᾶν ὅτι οἱ Ἑλλήνες ἀποδιδόσιν τῷ Μίνῳ αὐτῶν, τῇ βάσει πασῶν τῶν παραδόσεων, δεκτὸν γινόμενον ὑπὸ διανοίας οὕτω κριτικῆς, οἷος ὁ Θεουκιδίδης, σημαίνει πάντοτε ὅτι ἡ Κρήτη ἐκόμεν ἐξώθεν τὴν τάξιν καὶ τὸ πρὸς τὸ δίκαιον σέβας, ὅτι δὲ ἰδρυσεν πολιτείας καὶ θρησκείας. Ἐν τοῖς μυθικοῖς αὐτοῖς στέρονις ἐβλάστησε τὸ ἠθικὸν ἐκεῖνο συναίσθημα, ὅπερ οὕτω σαφῶς διακρίνει τοὺς Ἑλλήνας ἀπὸ πάντων τῶν λοιπῶν λαῶν¹⁾.

1) Ὁ συγγραφεὺς σημειοῦται ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς: «Δὲν δύναμαι ν'»

Ὁ Ζεὺς ἀρχῆθεν ἦδη εἶναι ὁ θεὸς πασῶν τῶν πελασγικῶν χωρῶν, ἀλλ' ἐν Κρήτῃ ἡ λατρεία αὐτοῦ προσέλαβε τὸν ὀριστικὸν αὐτῆς τύπον, δημιουργοῦσα τὰ δόγματα, τοὺς μύθους καὶ τὰ ὑποδέεσθρα πρόσωπα, ἅτινα σύμπασα ἡ Ἑλλάς ἀπεδέξατο εἶτα. Παρακολουθοῦμεν τοῖς ἴχνεσι τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀριάδνης ἀπὸ τῆς Κνωσοῦ μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, διερχόμενοι διὰ τῆς Νάξου· ἐν Κρήτῃ ἡ Διμήτρα συζευγνύται τῷ Ἰασίῳ ἐπὶ νεατῆς τριῶν γεωργηθείσης, ἐπὶ τῶν ὄρεων τῆς Δίκτης γεννᾶται ἡ Ἄρτεμις, παρὰ τὸν τάφον τοῦ Μίνως ἐν Σικελίᾳ ἠγείρετο ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὡς δὲ ὁ Μίνως ἐγένετο ὁ πρῶτος βασιλεὺς, ὁ ταῖς Χάρισι θύσας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀνδρόγεωσ διανοίγει τῷ πυθίῳ θεῷ ἱερὰν διὰ τῆς Ἀττικῆς ὁδόν· οἱ Δελφοὶ ἔλαβον τὸν θεὸν αὐτῶν παρὰ τῶν Κρητῶν, ἐν μέσῳ τῷ Αἰγαίῳ δὲ, ἐν Δίλῳ, ἰδρύεται ἡ ἱερὰ ἐστία τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς ἡ Νάξος ἦν τὸ κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου καὶ ἡ Πάρος τῆς Διμήτρος.

Τὴν Κρήτην τέλος διηλοῖ ὡς κοιτίδα τῶν τεχνῶν ὁ μῦθος τοῦ Δαιδάλου, τοῦ ἀρχαίου τούτου καὶ σεβαστοῦ διδασκάλου πάντων τῶν ἑλλήνων τεχνιτῶν, τοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ πλατείᾳ τῆς Κνωσοῦ ἰδρυσαντος τὴν ὀρχήστραν τῶν ἱερῶν χορῶν. Οὕτω, καθ' ἃ ὑπὸ πασῶν τῶν παραδόσεων πιστοῦται, ἐν Κρήτῃ τὸ πρῶτον ἐκ κράματος σεσωρευμένων καὶ ἀναμεμιγμένων ἑτερογενῶν στοιχείων καθαρῶς ἐκτελεσθεῖσα ἐργασία ἐξήγαγε πολιτισμὸν, σεσημασμένον τῇ σφραγίδι τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, αὐτῶν δὲ τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐδειξε τὸ πρῶτον ὅτι ἦν ἰκανῶς ἰσχυρὸν, ὥστε νὰ οἰκειοποιηθῆ τὰς ἐφευρέσεις τῶν Σημιτῶν, ὅπως μεθαρμόσῃ ταύτας κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ παράσχω τέλος τῷ θρησκευτικῷ καὶ πολιτικῷ βίῳ τοῦ ἔθνους τύπους, πιστῶς ἀναπαριστάντας τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ.

Β'.

Ἡ Φρυγία, ἡ Λυδία καὶ ἡ Τρωάς.

Ἡ θάλασσα δὲν εἶναι ἡ μόνη ὁδός, δι' ἧς εἰσεχώρησεν ἡ γόνιμος τῆς Ἀνατολῆς ῥοπή. Αἱ χῶραι, ἐν αἷς οἱ Ἕλληνες ἐνιδρύθησαν, ἄπτονται τῆς Ἀσίας δι' εὐρείων ἐπιφανειῶν, αὐτόθι δὲ, ἐν τῇ μεσαζούσῃ ταύτῃ ζώνῃ, ἡ τῶν φυλῶν κρῶσις ἐξετελέσθη οὐχὶ διὰ σειρῶς μεμονωμένων μεταναστάσεων, ὧν ἡ ἀνάμνησις εὐχερῆστερον διατηρεῖται ἐν τῇ παραδόσει, ἀλλὰ διὰ τῆς μεγάλης κινήσεως τῶν ὁμίρων λαῶν καὶ τῆς ἐπιδρομικῆς πορείας τῶν ἀσιατικῶν κρατῶν.

Τὰ δεσποτικά τῆς Ἀνατολῆς κράτη τόσῳ μᾶλλον ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην ἐξωτερικῶν αὐξήσεων, ὅσῳ ἑστεροῦντο ἐσωτερικῆς ζωτικῆς δυνάμεως. Πρὸς τούτοις πᾶν κράτος κατέχον μέρος τῆς δυτικῆς Ἀσίας, ἐπόθει εἰς ἀναγκαίαν συμπλήρωσιν τῆς ἡπειρωτικῆς δυνάμεως αὐτοῦ τὴν μεγάλην χερσόνησον, ἐν εἰσχωροῦσαν εἰς τὴν Μεσόγειον, τὴν πολυάνθρωπον, λέγω, Μικρὰν Ἀσίαν.

Ὅτε λοιπὸν κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ οἱ Ἀσσύριοι, ὑπερβάντες τὰς πηγὰς τοῦ Εὐφράτου, προήλασαν εἰς τὴν δυτικὴν χερσόνησον, εὔρον ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ κέντρου ἰσχυρὸν πυρῖνα ἰθαγενῶν λαῶν. Ἦσαν οὗτοι οἱ Φρύγες²⁾. Τὰ λείψανα τῆς γλώσσης αὐτῶν ἐπιτρέπουσι νὰ διδῶμεν παρ' αὐτοῖς διαμέσον τινα ἄλλων μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν

ἀπομαρτίσω ν' ἀποδεχθῶ τὰς ἰδέας τοῦ κ. Max Duncker (*Geschichte des Alterthums*, II², 73, κτλ.) καὶ νὰ θεωρήσω τὸν Μίνωα ὡς προσωποποίησιν τῆς φοινικικῆς ἡγεμονίας καὶ ἀντιπροσώπων τινὰ τοῦ Βάβυλ-Μέλκαρτ. Ἐπι δὲ λιγώτερον συντάσσομαι: τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ὅτι οἱ Ἕλληνες «ἐχάλεσαν Μινῶα εἰς πάντας τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐλατρεύετο ὁ θεὸς οὐτός». Ὁ Μίνως εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν τελείως ἑλληνικῶν θεσμῶν, ὧν τὰ ἴχνη ἐπὶ μακρὸν παραμένουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τούτων δὲ, ὥστε οὐδέποτε ἀπεδόθησαν τοῖς Φοινίξι. Ἡβλ. Schömann, *Griech. Alterth.*, I³, 12.—Ἡἴσαι ἀπὸ Μινῶα εἶναι χερσόνησος (*Spratt. Crete*, I, 439).

1) Ὁμίρ. Ἰλ. εἰς. Σ, 592.

2) Περὶ τῶν Φρυγῶν ἴδε O. Abel, ἄρθρ. *Phryges*, ἐν τῇ *Real-Encycl.* τοῦ Pauly, V, σ. 1569—1580. Περὶ τῆς ἀνακλίσεως δὲ τῶν Φρυγῶν μετὰ τῶν σημιτικῶν φυλῶν, τῆς μετὰ τοὺς ἀνακλινοὺς χερσονήσου ἐπελθούσης, ἴδε Deimling, *Leleger*, σ. 16. Stark. *Gaza*.

πρωτογόνων Ἀρίων. Τῷ Διὶ αὐτῶν ἐδίδουσαν τὸ ὄνομα Βαγαίος¹ ἢ Σαβάξιος, παραγόμενον ἀπὸ ῥήματος κοινοῦ τῇ ἰνδικῇ καὶ τῇ ἑλληνικῇ, σημαίνοντος δὲ σέβειν. Εἶχον τὰ αὐτὰ τοῖς Ἕλλησι φωνήεντα, ἀναλόγους δὲ φθογγολογικούς νόμους². Ἄλθης ὅτι, κεχωρισμένοι τῆς θαλάσσης, ὑπελείφθησαν τῶν νεωτέρων τοῦ ἀλιπέδου λαῶν ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τούτων ὡς ἄνθρωποι ἀμβλεῖς τοῦ νοῦν, προωρισμένοι εἰς ὑποδεέστερα ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ ἔργα. Ἐν τούτοις καὶ οὗτοι ἔσχον ποτὲ μεγαλείον καὶ ἀνεξαρτησίαν, κατοπιζόμενα ἐν ταῖς ἐθνικαῖς αὐτῶν παραδόσεσιν. Αἱ παραδόσεις αὗται ἀπαντῶσι κυρίως ἐν τῇ ἀρκτικῇ Φρυγίᾳ περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Σαγγαρίου, ὅς, διαγραφῶν μεγάλους ἐλιγμούς, ῥεῖ πρὸς τὸν Πόντον, εἰς ὃν ἐκβάλλει διαρρέων τὴν Βιθυνίαν.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΑΡΡΙΑΝΟΣ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Τὸν σκοπὸν τῆς περὶ Ἀλεξάνδρου συγγραφῆς τοῦ Ἀρριανοῦ μανθάνομεν ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἱστορικοῦ¹, ὅστις ὡς τοιοῦτον προέθετο ἵνα παραδῶσθαι ταῖς ἐπερχομέναις γενεαῖς τὰς πράξεις τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὃν πρόωιστα πάντων ἀποδέχεται καὶ κρίνει ὡς στρατηγόν. Ἐν δὲ τῷ ἔργῳ τούτῳ προβαίνει ἄνευ ἱστορικοῦ τοῦ ὕψους καλλωπισμοῦ, ἄνευ λεκτικοῦ κόμπου, ἀλλὰ μεθ' ἀπλότητος καὶ σαφήνειας καὶ πρὸ παντὸς μετ' ἀγάπης πρὸς τὴν ἀλήθειαν². Ὅτι δὲ συγχρόνως καὶ ὡς μαθητῆς τοῦ Ἐπικτιῦτου παρηκολούθησεν ὁ Ἀρριανὸς καὶ ἠθικὸν τινα σκοπὸν ἐν τῷ προκειμένῳ συγγράμματι, οὐδαμῶς εἶναι ἄξιον ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ. Λέγει δὲ ἐν τῇ Ἀναβάσει³ ὁ ἱστορικός τὰ ἐξῆς ἐπὶ λέξει: «Τὰ δὲ ἔργα ἐκεῖνα ἐκάκισθα ἀληθείας τε ἕνεκα τῆς ἐμῆς καὶ ἅμα ὠφελείας τῆς εἰς ἀνθρώπους, ἐφ' ὅτῳ ὠρμήθησαν οὐδὲ αὐτὸς ἄνευ θεοῦ ἐς τὴνδε τὴν συγγραφὴν», ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι, συμφῶνως πρὸς τὴν στωϊκὴν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ διδασκαλίαν, ἐξαίρει καὶ ἐγκωμάζει τὴν εὐφροσύνην ἰδίᾳ ὡς τὴν βᾶσιν πάσης ἀρετῆς⁴, καὶ ἀναγνωρίζει ἐν τοῖς ἀνθρωπίνους ἔργοις ὑψηλότεραν τινὰ ἐπενέργειαν τοῦ θεοῦ⁵, ὅστις προσημαίνει τὴν θέλησιν αὐτοῦ διὰ διαφόρων σημείων, χρῆσμων καὶ οἰωνῶν.

Συγκεκριμένοι τ' ἀνωτέρω εἰρημένα, λαμβάνομεν ὡς πόρισμα, ὅτι ἡ τοῦ Ἀρριανοῦ ποράστασις διακρίνεται διὰ τὸν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωτα, διὰ τὴν αὐστηροῦν ἀμεροληψίαν, τὴν ἠθικὴν σεμνότητα, τὴν σαφήνειαν καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῶν πολεμικῶν πραγμάτων. Ἐνεκα δὲ τῶν ἀρετῶν τούτων δικαίως δύναται νὰ καταταχθῇ ὁ συγγραφεὺς οὗτος εὐθὺς μετὰ τοὺς διακεκριμένους τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ἱστορικούς, τὸν Ἡρόδοτον, Θουκυδίδην καὶ Ξενοφῶντα. Βεβαίως δὲν ἔχει τὸ ὀξὺ πολιτικὸν βλέμμα τοῦ Πολυβίου, οὔτε κατανοεῖ μέγεθος καὶ σύνολον πραγμάτων τούναντιον δὲ παθαίνεται καὶ ἐνθουσιᾷ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρους ἀρετῶν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν κατορθωμάτων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἢ ὑπὸ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγχειρήματος, ὃ ἀνέλαθεν ὁ τῆς Ἀσίας κατακτητῆς, ὃν θεωρεῖ μὲν ἀίεποτε ὡς διαπρεπεῖν στρατηγόν, δὲν ἐκτιμᾷ ὅμως πρεπόντως ὡς πολιτικόν. Ναί μὲν δὲν ἀρνεῖται τὴν σπουδαιότητα τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἐπακολουθημάτων, ἀπερ ἐκαρπώθη ἡ δεσποτικὴ Ἀνατολὴ ἐκ τῶν μετὰ τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος ἐνώσεως αὐτῆς⁶, οὐδὲ λησιμονεῖ νὰ κάμῃ ἔστιν ὅτε μνησίαν τῆς ἀναμορφωτικῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου δράσεως καὶ τῆς σπουδῆς αὐτοῦ πρὸς βελτιώσιν τῶν πολιτευμάτων ἰδίως ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ⁷, τὸν παγκόσμιον ὅμως καὶ ἐκπολιτιστικὸν χαρακτῆρα, ὃν ἐνεκόλασεν ὁ Μακεδὼν βασιλεὺς ἐπὶ τῆς κατακτήσεως ἐκείνης, δὲν ἠδυνήθη

εἰ μὴ ἀτελῶς μόνον νὰ κατανοήσῃ καὶ ὁ Ἀρριανός, ὅπως ἀτελῶς ἀντελήθησαν αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἱστοριογράφοι τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὴν ζωηρὰν ἰδιοφυίαν τοῦ παγκοσμίου τούτου πνεύματος πρὸς πᾶν τὸ ὠραῖον, μέγα καὶ ὠφέλιμον, πρὸς δὲ καὶ τὴν σπουδὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ συνδέσαι τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν μετὰ τοῦ ἀσιατικοῦ κόσμου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κατανοήσῃ ἐπαρκῶς ὁ Ἀρριανός καὶ ἐκτιμᾷ δεινῶς, ὅπως καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων ὁ Κούρτιος ἑλλειπῶς πως παρέστησε τὴν ἔξοχον ταύτην τοῦ πανελληνίου στρατηλάτου ἀρετήν. Διότι ἡ ἐκπολιτιστικὴ τε καὶ ἱστορικὴ σημασία τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐκστρατείας, ἥτις πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς κατακτῆσεως φέρει καὶ τὴν σφραγίδα τῆς ἐρεῦνης τῶν κατακτωμένων χωρῶν καὶ ἦν προεκάλεσαν σὺν ἄλλοις καὶ λόγοι ὑψίστου ἐπιστημονικοῦ διαφέροντος⁸, ἀποδεικνύεται καὶ διὰ τῶν πολυαριθμῶν καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν ἐγκαθιδροθειδῶν ἀποικιῶν, αἵτινες φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλεξάνδρου⁹ καὶ ὧν ἡ ἐπίκαιρος θέσις μεγίστην λίαν ἐπιρροὴν ἐξήσκησε κατὰ τοὺς μεταγενεστέτους χρόνους, δικαιώσασθαι ἅμα καὶ τὴν προορατικὴν δεινότητα καὶ ὀξύνοιαν τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῶν ἀπέδωκεν δὲ σὺν τῷ χρόνῳ αἱ ἀποικίαι αὗται περιδλεπτα, ὡς τὰ πολλά, κέντρα, ἐνθα ἐσφύζεν ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ἑλληνικὴ ἐπιστήμη, γράμματα ἑλληνικά. Τρανὸν τῶν λόγων τούτων μαρτύριον ἔστω ἡ ἐν Αἰγύπτῳ ἰδίως Ἀλεξάνδρεια, ἡ συγκεντρώσασθαι τὸν καταπληκτικὸν ἐκεῖνον ἑλληνικὸν πολιτισμὸν.

Ὅρθην καὶ βεβαίαν ἐκτιμῶσιν τῆς ἐκπολιτιστικῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Ἀσίᾳ ἀποστολῆς ματαίως ἀναζητούμεν παρ' Ἀρριανῶ, ὅστις, πόρρω ἀπέχων τῆς πραγματικῆς ἐνὸς Πολυβίου ἱστοριογραφίας, οὐδαμῶς ἐπιζητεῖ ὅπως ἐγκύβητῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῶν γεγονότων συνάθειαν, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ αἷτια, ἐξ ὧν πηγάζουσι τὰ γεγονότα, ἐκφέρει τούναντιον ἀπλῆν τινα καὶ ὡς τὰ πολλά ὀρθὴν περὶ τῶν πράξεων τοῦ ἥρωος, περὶ οὗ ἀσχολεῖται, κρίσιν, χωρὶς νὰ συνάψῃ μετ' αὐτῆς ἴδιον χαρακτῆρισμὸν καὶ παροστήσῃ ἅμα αὐτὰς ὡς ἀναγκαῖα ἐπακολουθήματα καὶ ἐπιδρασιν προὑπαρξάντων αἰτίων. Ἀρκεῖται δὲ μόνον, ὡς αἱ ἀξιοπιστότερα πηγὰ καὶ τῆς ἀνθεωδέστερα ἔγγραφα μαρτυροῦσιν, εἰς ἀληθῆ περιγραφὴν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, τῶν τόπων, ἐν οἷς αὗται ἐτελέσθησαν, καὶ τῆς ἱστορικῆς τῶν γεγονότων πορείας.

Δ'.

Περὶ τῆς γλώσσης παρ' Ἀρριανῶ¹⁰.

Ἡ γλώσσα τοῦ Ἀρριανοῦ συμφωνεῖ πληρέστατα πρὸς τὴν σπουδὴν, ἣν ἐπιμελῶς ἐπιδεικνύεται ὁ συγγραφεὺς, ὅπως ἀποφύγῃ πάντα περὶ τὴν ἐκφρασὴν ὄγκον, πᾶσαν ὑπερβολὴν καὶ ἱστορικὴν ἐπειδειξίαν καὶ ἀναλάβῃ ὕψος ἀπλούστατον καὶ σαφές, ὅπερ ὅμως καταντᾷ ἔστιν ὅτε λίαν νηφάλιον καὶ δὴ καὶ ξηρόν· οὐδὲν ἦπτον ὅμως, εὐκαιρίας παρεμπιπτούσης, παρέχει ὁ ἱστορικός τῇ ἐκφράσει αὐτοῦ, διὰ παρεμπλοκῆς λόγων καὶ διηγήσεων, χροιάν τινα δραματικῆς ζωηρότητος, ἥτις συγκαλύπτει πρὸς τὸ μόνον τῆς ἀληθείας. Ὅτι δὲ ἐκείντο ὁ συγγραφεὺς καὶ βαθμὸν τινα ἱστορικῆς, δυνάμενος νὰ δίδῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ ὑψηλότεραν διόγκωσιν καὶ πτῆσιν, ἀποδεικνύει ἡ διημιγορία τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἣν ἀποτεινεί πρὸς τοὺς ἐξερεθισθέντας Μακεδόνας¹¹, πολλαχοῦ δὲ πάλιν ἡ ἐκφρασις ἐνέχει ἐλαττωματικόν τι ὄσον ἀφορᾷ εἰς τὴν φυσικὴν ἀπλότητα καὶ τὸ μὴ ἐξεζητημένον τοῦ ὕψους. Ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ ἐν τοῖς καθέκαστα περιόδοι, αἵτινες συχνάκις ἀποβαίνουσιν ἀσυμμέτρως μακροί, στεροῦνται ἐνίοτε ἁρμονικῆς καὶ ρυθμικῆς ἀναλογίας. Ἰχνυ ὅμως πρὸς τὴν τοῦ ξενοφοντείου ὕψους ἀπομίμησιν, ἣν ἐξαίρει ἰδίως ὁ Φώτιος¹², καὶ τοῦτο ὅπως δικαιολογήσῃ βεβαίως (διὰ τὸ ἱστορικός οὗτος ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ «δευτέρου Ξενοφώντος», δὲν ἀπαντῶσι παρ' Ἀρριανῶ* πολλά. Παρητηρήθη δὲ ὑπ' ἄλλων ἦδη, ὅτι τὸ ὄνομα «δευτέρου Ξενοφώντος», ὃ ἔλαβεν ὁ Ἀρριανός, ἀπεδόθη αὐτῷ μᾶλλον ἕνεκα ταυτότητος κλίσεως ἀμφοτέρων τῶν συγγραφέων, Ξενοφώντος καὶ Ἀρριανοῦ, καὶ τῆς συμφωνίας ἐν τῇ συγγραφικῇ αὐτῶν δράσει, ἡ διότι ὁ Ἀρριανὸς ἀπεμιμήθη ἀποκλειστικῶς τὸν Ξενοφῶντα. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν σχέσεων τῶν ἱστορικῶν τούτων πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, τοῦ μὲν Ξενοφῶντος πρὸς τὸν Σωκράτη, τοῦ δὲ Ἀρριανοῦ πρὸς τὸν Ἐ-

1) Σχετικῶς πρὸς τὸ ὄνομα Βαγαίος παράβαλε τὸ ζενδικὸν Βάγα καὶ τὸ σαυωνικὸν Βάγ, σημαίνοντα Θεόν· τὸ σανακριτικὸν bhaga=εὐδαιμονία.

2) Περὶ τῆς φρυγικῆς γλώσσης ἴδε Lassen, Zeitschrift der deutsch-morgentl. Gesellschaft, X, 369 καὶ ἐξῆς.

πίκτικτον. Ἐν τούτοις, ἂν ὁ Ἀρριανὸς ἀπεμνήθη τι, ἔπραξε τοῦτο λαβὼν ὑπ' ὄψει ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν περιόδων καὶ τῷ λεκτικῷ αὐτοῦ τὸν Ἡρόδοτον μᾶλλον ἢ τὸν Ξενοφῶντα. Ἡ αἰρεσις ὅμως αὐτῆ δὲν ἀποκλείει βεβαίως καὶ τὴν ἀποδοχὴν, ὅτι ὁ Ἀρριανὸς δὲν παρέλαβε καὶ ἀπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ὡς καὶ παρὰ τοῦ Θουκυδίδου ἐκφράσεις τινὰς καὶ τρόπους συντάξεων. Πλεῖστα δ' ὑπάρχουσι παρ' Ἀρριανῶ παραδείγματα μιμήσεως ἱεροδοτείων συντάξεων καὶ ἐκφράσεων, ὧν ὅμως παρατιθέμεθα τὰ ἐν ὑποσημειώσει φερόμενα¹³.

Καὶ οὐ μόνον δὲ ἐν ἐκφράσεσι καὶ τρόποις συντάξεων, ἀλλὰ καὶ ἐν τισὶ συντακτικοῖς ἰδιώμασιν ἠκολούθησεν ὁ ἡμέτερος ἱστορικός τῷ Ἡροδότῳ, ὡς περὶ τούτου πειθουσι πλεῖσθ' ὅσα χωρία παρ' Ἀρριανῶ, οὗτινος καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆ ἐπὶ τέλους δὲν ἔχει τὴν διαύγειαν ἐκείνην καὶ καθαρότητα, ἣν κέκταται ἡ ἀττικὴ διάλεκτος, ἀφ' ἧς ἀποκλίνει ἐν τοῖς ἐπομένοις γλωσσικοῖς ἰδιωτισμοῖς.

1ον) Προηγούμενων ῥημάτων κωλύσεως, ἐναντιώσεως, ἀρνήσεως καὶ ἀπαγορεύσεως σηματικῶν, ἔπεται παρ' Ἀρριανῶ τὸ «μὴ οὐ» μετ' ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ λόγῳ παρεισαγόμενον¹⁴, καὶ ὅταν τὰ ῥήματα ταῦτα δὲν λέγονται μετ' ἀρνήσεως τὸ «μὴ οὐ» τοῦτο θὰ ἐτίθετο παρ' ἀττικοῖς μόνον ἐὰν ἀπαγορεύσεως σηματικὰ ῥήματα περιείχον ἀρνητικὴν ἔννοιαν.

2ον) Συχνότατα ἀπαντᾷ παρ' Ἀρριανῶ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον μετὰ πληθυντικοῦ (ἀντὶ ἐνικοῦ, κατὰ τὴν λεγόμενὴν ἀττικὴν σύνταξιν) ῥήματος καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἢ παρ' ἀττικοῖς ἀπαντᾷσα περιπτώσις, καθ' ἣν οὐδέτερα πληθυντικὰ ὑποκείμενα εὐρηται ἐνίοτε συντεταγμένα μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος, ὅταν πρόπῃ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πλῆθους ἢ ὅταν σημαίη τὸ ὑποκείμενον πρόσωπα¹⁵.

3ον) Γενικῶς μεταχειρίζεται ὁ Ἀρριανὸς τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου (οἱ, οἴ, οἴδω, οἴδω) ὡς εὐθείας ἀνταντικλόμεναις ἀντωνυμίαις, ὅπερ δὲν συμβαίνει παρὰ τοῖς ἱαττικοῖς¹⁶. Τὰς δὲ ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας ὅς καὶ ὅσ τις μεταχειρίζεται ὁ αὐτὸς ὡς ἐν γένει καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἀνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως τῆς σημασίας μιᾶς ἐκάστης ἐξ αὐτῶν.

4ον) Οὐχὶ σπανίως ἀπαντᾷ παρ' Ἀρριανῶ τὸ οὐ δὲ συνδέον προτάσεις τασσομένας ἐν τῷ λόγῳ μετὰ βεβαιωτικὴν τινα ἔννοιαν, ἐκεῖ ὅπου ἀκριβῶς προσδιόζει τὸ παρ' ἀττικοῖς καὶ οὐδ' ὡς. Ὡσαύτως εὐχρηστέα παρ' Ἀρριανῶ, ὡς καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καθ' ὅλον, τὸ μὴ, τιθέμενον ἐνίοτε ἐκεῖ, ἔνθα οἱ ἀττικοὶ τιθεῖσι τὸ οὐ.

5ον) Τὸ πρὶν μετ' ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ λόγῳ παρεισαγόμενον, προηγούμενης ὅμως ἀρνητικῆς τῆς κυρίας προτάσεως, παρὰ τοῖς τῆς ἀττικῆς διαλέκτου κανόνας¹⁸. Ὁμοίως χρῆται ὁ Ἀρριανὸς τῷ πρὶν ἀντὶ τῆς πρὸ προθέσεως¹⁹, ὅπερ ξένον τοῖς ἀττικοῖς ὑπάρχει.

6ον) Καί τοι μετὰ μετοχῆς (ἐπὶ τῆς παρ' ἀττικοῖς σημασίας τοῦ καίπερ) εὐρηται συχνότατα παρ' Ἀρριανῶ ὡς γενικῶς καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις²⁰.

7ον) Ἐσθαλμένος τίθεται παρ' Ἀρριανῶ ἡ εὐκτικὴ, ἀρχικοῦ χρόνου προηγούμενου ἐν τῇ κυρίᾳ τοῦ λόγου προτάσει²¹.

8ον) Μεταχειρίζεται ὁ ἡμέτερος ἱστορικός, ὡς καὶ οἱ μεταγενέστεροι συχνάκις τὸ ἀλλὰ γὰρ, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ἀλλὰ.

9ον) Ἐκ αὐτοῦ παρὰ τὴν παρ' ἀττικοῖς χρῆσιν εὐρηται παρ' Ἀρριανῶ ἀνευ ἄρθρου²².

10ον) Κελεύειν μετὰ δοτικῆς²³, ἐπίσης καὶ τὸ ὠφελεῖν μετὰ δοτικῆς²⁴.

11ον) Διδόναι συντάσσεται συχνάκις ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου²⁵, ὅπερ δὲν ἀπαντᾷ παρ' ἀττικοῖς.

12ον) Μέλλειν συνδέεται μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος χρόνου²⁶.

13ον) Ὑπὲρ συχνότατα ἀντὶ τῆς περὶ παρὰ τοῖς ἀττικοῖς.

14ον) Ἀμφὶ μετὰ δοτικῆς²⁷ ἀνάττικον.

15ον) Εἰς τὰς ἐκφράσεις ὡς εἰς, ὡς ἐπὶ, ὡς πρός, αἰτινες συχνότατα ἀπαντᾷ παρ' Ἀρριανῶ, ἀπεσδέσθη τέλεον ἢ ἀρχικὴν σημασίαν τοῦ ὡς (=φαίνεσθαι).

16ον) Πρὸς ἐν παθητικοῖς ῥήμασι μετὰ γενικῆς φερομένην συχνότατα μὲν παρ' Ἀρριανῶ πρὸς δὴλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου, σπανία δὲ παρ' τοῖς ἀττικοῖς.

Μεταξὺ δὲ ἄλλων ἀναττικῶν τύπων εὐρηται παρὰ τῷ ἐν λόγῳ συγγραφεῖ καὶ οἱ ἐπόμενοι.

17ον) Ὑποφθάσω²⁸ ἀντὶ τοῦ παρ' ἀττικοῖς ὑποφθάσομαι.

18ον) Κατασχεθῆναί²⁹ ἄχρηστος παρ' ἀττικοῖς.

19ον) Συμπέπνυμα³⁰, ἀντὶ τοῦ παρ' ἀττικοῖς εὐχρηστοῦντος συμπεπνυγα.

20ον) Ἐκπεριπλεύσοντα³¹, ἀντὶ τοῦ ἀττικοῦ τύπου πλεύσό(οὐ)μενον.

21ον) Δεδομμένους (ἐκ τοῦ δέμω) ἀντὶ δεδμμένους.

22ον) Ἐπιπτεῖναί³², ἀντὶ τοῦ ἀττικοῦ ἐπιπτέσθαι.

23ον) Διαπραγῆναί³³, ἄχρηστος παρ' ἀττικοῖς τύπος ἀορίστου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) Ἀναβ. I, 12, 2 ἐξῆς, ἔνθα μετὰ προταττόμενα ἐπιφέρει καὶ τὰδε «ἔθεν καὶ αὐτὸς ὀρηθῆναι φημι ἐς τήνδε τὴν συγγραφὴν. οὐκ ἀπαξιώσας ἑμαυτὸν φανερὰ καταστήσειν εἰς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα».

2) Ἡ ἀλήθεια δὲ αὕτη παρώρμηθεν αὐτὸν ἵνα χαρακτηρίσῃ τὸ ἑαυτοῦ σύγγραμμα ὡς μέλλον νὰ καταπαύσῃ πῆσαν ψευδῆ, περὶ τε Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ φήμην. Ἐπιφέρει δὲ (VI, 11, 2) τὰδε «καὶ ἡ φήμη παραδεξαμένη αὐτὰ κατὰ τοὺς πρώτους ψευσαμένους ἔτι καὶ εἰς ἡμᾶς διασπᾷ. οὐδὲ ἀρήσει παραδοῦσα καὶ ἐφεξῆς ἄλλοις τὰ ψευδῆ εἰ μὴ ὑπὸ τῆσδε τῆς συγγραφῆς παύσεται» καὶ κατωτέρω δὲ (VI, 11, 7) ἐπιπροσθέτει τὰ ἐξῆς «ταῦτα μὲν δὴ ἐκβολῆ τοῦ λόγου ἀναγεγράφω μοι, ὡς μὴ ἀταλαίπωρον γίνεσθαι τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις τὴν ὑπὲρ τηλικούτων ἔργων τε καὶ παθημάτων ἀφήγησιν». Περὶ δὲ τῶν ἀντιπρατικῶν καὶ διαφορωτάτων εἰδησεων, τῶν ἀναφερομένων ὑπὸ τῶν περιγραφέντων τὰ κατορθώματα τοῦ κατακτητοῦ, ἐξ ὧν ὁ Ἀρριανὸς ἐπεχείρησε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἐκφράζεται ὁ ἱστορικός ἡμῶν οὕτως ἐν τῷ προοίμῳ αὐτοῦ ὡς ἔπειτα «ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, οὐδ' ἔστιν ὑπὲρ οὗτου πλείονες ἢ ἀξυμφωνότεροι ἐς ἀλλήλους». Καὶ κατωτέρω «ὅστις δὲ θαυμάσεται ἀνθ' οὗτου ἐπὶ ταῖσδε τοῖς συγγραφεῦσι καὶ ἐμοὶ ἐπὶ τοῦ ἡλθεν ἡ δὲ ἡ συγγραφὴ, τὰ τε ἐκείνων πάντα τις ἀναλεξάμενος καὶ ταῖσδε τοῖς ἡμέτεροις ἐντυχὼν οὕτω θαυμάζετω».

3) Ἀνάβ. VII, 30, 3.

4) Ἀνάβ. IV, 9, 1. 20. 3. VI, 16, 1. ἐξῆς.

5) Ἀνάβ. I, 9, 6. II, 6, 6. III, 3, 6. VII, 30, 2.

6) Ἀνάβ. IV, 11, 8.

7) Ἀνάβ. I, 17, 4. 10, 48, 2. II, 5, 8.

8) Ἐνεκα λόγου ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ ὅπως διαφωτίσῃ τὴν γεωγραφικὴν ἐπιστήμην εἶχε ὀρίσει ὁ Ἀλεξάνδρος ἐν τῷ ἐπιτελεῖν αὐτοῦ ἰδιαιτέρον γεωγραφικὸν τμήμα, ἐν ᾧ περιελήφθησαν οἱ λεγόμενοι «Βηματισταί». Ὁ δ' ἀνωτέρω μνημονευθεὶς παράπλους τοῦ Νεάρχου, ἀρχηγοῦ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἐπιτελεῖν Ἀλεξάνδρου βᾶσιν κυρίως εἶχε τὴν ἐξακριβώσιν τῶν χωρῶν ἐκείνων, περὶ ὧν πρότερον μυθώδη μόνον ἀφηγήματα ὑπῆρχον.

9) Ὡς ἐξάγεται τοῦτο ἐκ τῶν πολυπληθῶν νομισμάτων τῶν ἐσχάτως ἀνευρεθέντων πανταχοῦ τῶν ἐξ Ἀλεξανδρείας ἰδρυθεισῶν ἀποικιῶν καὶ ἐν αὐτῇ ἐτι τῇ Παρθίᾳ καὶ ταῖς Ἰνδίας.

10) De Abicht: Arrian's Anabasis, Einl. σ. 15 ἐξῆς.

11) Ἀνάβ. VII, 9, 1. ἐξῆς.

12) Βιβλιοθ. ἀνάγν. 58. «ἰσχνὸς δὲ τὴν φράσιν ἐστὶ καὶ μιμητῆς ὡς ἀληθῶς Ξενοφῶντος».

13) Ἐνηνέθη (=συνέθη) I, 1, 2. ἐπὶ δὲ (=πρὸς τούτοις δὲ) 3, 2. οἶα δὲ (μετὰ μετοχῆς) 3, 4. Πόθος λαμβάνει μιν 3, 5. πρόσχεσθε 7, 2. οὐδὲν κόσμῳ (ἀνευ τῆς προθέσεως σὺν) 8, 8. ἐς ἀλκὴν τρέπεσθαι 8, 8. ὅτι μὴ 9, 3. ζυνησθήκει μάχη 15, 3. ἐν νῆϊ λαμβάνειν, 23, 2. — Νόος II, 5, 3, πλήθει πολλοὶ 11, 3. ἐνέκυρσε 11, 5. συγγινώσκειν τινί τι 12, 1. πρῶτος ἔρξε 14, 2. οὐδὲν ἄχρι παθεῖν 14, 5. μὴδὲν πλέον γίνεσθαι 21,

6. τῶν τις 26, 4. — Ἐπιφρασθεῖς III, 2, 4, ἀτρεκῆς 3, 1. ἐλίνουσιν 15, 5. φρενήρης 22, 3. ἦθη (=κατοιχίαι) 28, 5. — Διαγρήσθαι (=φρονεῖν) IV, 8, 9, μεγαλωστί 9, 4, ὦρα (=φροντίς) 18, 6. δαχίμων 29, 7. — Ἐπει τε (=ἐπειδὴ) V, 1, 4. θαμβεῖν 1, 5. καλεῖν ἢ ὀνομάζειν ἐπὶ (ἀντὶ τῆς ἀπὸ προθέσεως) 1, 6. οὐδαμοί (=οὐδένας) 4, 3. ἀμαυρός 6, 7. ἐπασκεῖν 8, 1. ἀστιβῆς 11, 1, κεραῖζειν 17, 3, μεγέθει μέγας 19, 5. — Μεταξέτεροι VI, 26, 1, ἡῶν 26, 12. ἀτάσθαλος 27, 9. — Κληρίζεσθαι VII, 7, 6. ἐπιπερτομεῖν 8, 3. ἀτάσθαλίη 14, 9. ἀρίδης 14, 20. μακροτάτω (ἐπίρρημα τόπου) 20, 7.

14) Πρὸς. Ἀνάβ. I, 13, 6. «εἴρξει ἡμᾶς τοῦ μὴ οὐ διαθῆναι ὡς ἔχομεν». Παρ' ἀττικῶς θὰ ἐπὶρξει τὸ μὴ μόνον ἄνευ τοῦ οὐ, ὅπερ μὴ τιθέμενον δὲν ἀναίρει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπαρεμμάτου, ἀλλ' ἐπιτείνει μᾶλλον τὴν ἀρνησιν τοῦ ῥήματος, εἰς ὃ τὸ ἀπαρέμψατον ἐξακροῦται. Οὕτως εὐρηται καὶ ἀλλοτρίῳ τῆς Ἀναβάσεως τὸ τοιοῦτον ἰδίωμα. Πρὸς. II, 27, 2. IV, 8, 3. 23, 3.

15) Πρὸς. Ἀνάβ. VI, 19, 1. «... καὶ τὰ σκάφη ἐμετεωρίζοντο». ἔνθα ἤρμοξε παρὰ τοῖς καθαρῶς ἀττικῶς συγγραφεῦσι τὸ ῥήμα κατ' ἐνικὸν νὰ τεθῆ.

16) Ἀνάβ. I, 6, 9. «τοὺς ὑπατισταῖς ἄμα οἱ (=αὐτοῖς) ἄγων» καὶ I, 1, 7. «προβαλλόμενοι ἀμάξια πρὸ σφῶν».

17) Ἀνάβ. IV, 15, 7. «... οὐδὲ ἐθέλειν κατακοῦειν τοῦ σατράπου».

18) Πρὸς. π. γ. Ἀνάβ. I, 7, 5, καὶ V, 11, 4.

19) Πρὸς. Ἀνάβ. III, 18, 6. «πρὶν φάους» ἀντὶ «πρὸ φάους».

20) Ἀνάβ. I, 5, 7. 23, 4. III, 26, 2, ἐξῆς.

21) Ἀνάβ. V, 6, 6 7, 5. VII, 7, 5.

22) Πρὸς. π. γ. Ἀνάβ. IV, 20, 2 (?).

23) Ἀνάβ. I, 26, 3, VII, 12, 4.

24) Ἀνάβ. VI, 11, 3.

25) Ἀνάβ. III, 5, 4.

26) Πρὸς. π. γ. Ἀνάβ. I, 7, 5, V, 11, 4.

27) Πρὸς. Ἀνάβ. I, 22, 3. III, 3, 4.

28) Ἀνάβ. I, 13, 3.

29) Ἀνάβ. V, 2, 7.

30) Ἀνάβ. II, 21, 1, V, 12, 4.

31) Ἀνάβ. VI, 28, 6.

32) Ἀνάβ. II, 3, 3.

33) Ἀνάβ. VII, 13, 1.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΩΡΩΣ ΑΠΟΘΑΝΟΥΣΑΝ
ΣΟΦΙΑΝ Ν. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

* Καθὼς τὸ Ἴον τὸ ἀγνὸν μαραίνεται καὶ κλίνει, ὅταν ὁ λιψ ἀκάθεκτος βιαίως τὸ ραπίδη, οὕτως, ὡς Ἴον τῆς αὐγῆς, ἀπέθανε κ' ἐκεῖνη, πρὶν ἔτι τοῦ Μαῖου τῆς τὰ ρόδα συναθροίσθαι.

Εἶπεν ὁ Πλάστης: Ἄγγελε! τὸ μυρωμένον Ἴον, μέσθ' προσκαίρου ἔαρως ἀνθίζον κατὰ μόνας, δρέψον ταχύς διὰ πτερῶν πετάσας ἀερίων καὶ φύτευσον εἰς τῆς Ἐδέμ τοὺς ἀνθηροὺς λειμῶνας καὶ ἔσσει ἀμάραντον ἐδῶ ἕως ἀναθάλλει, ὅπου ἀφθίμου ἔαρως μοσχοβολοῦσι κάλλι.

Ἐνθ' ἀπλοῦτ' ἔτι σκιά, πρὶν λάμψη τὸ λυκόφως, πρὶν ἢ χυθῆ μεϊδιάμα καὶ φῶς εἰς τὸν αἰθέρα, ἀκούω ἐν πτεροῦγίσμα λαθραῖον, ὑποκώφως θροοῦν εἰς τὸν ἀέρα . . .

— Ἐλθέ! ὁ Πλάστης σὲ καλεῖ— ὁ ἄγγελος τῆ λέγει— καὶ σὲ προσμένει τούρουνοῦ ἢ σαπφειρίνη στῆγη·
— Εἰς τὸ χρυσοῦν ἀνάκτορον τοῦ Πλάστου πῶς νὰ φθάσω; πτερά δὲν ἔχω· δύναμαι, εἰπέ μοι, νὰ πετάσω;

Ἐνθέτει εἰς τοὺς ὄμους τῆς ταρσοῦς λευκῶν πτεροῦγων, τὴν περιπτύσσει κ' ἵπταται τοὺς οὐρανοὺς προσθίγων. Καὶ τῆ ἀνοίγεται ἢ λαμπρὰ τοῦ Παραδείσου πύλη, ἔνθα αἰώνιον κοσμεῖ μεϊδιάμα τὰ χεῖλη, ἔνθα ἀπέδρα στεναγμὸς καὶ συμφορὰ καὶ θοῆνος, κ' ὑμνεῖ τὸν Πλάστην μετ' αὐτῆς χρυσοῦν ἀγγέλων σμῖνος.

Καὶ ὅτε ἄνεμοι σιγοῦν καὶ χύνεται σκοτία καὶ λαμπυρίζουν ὑψηλὰ ὄχθων ἀστέρων πλῆθη, τάνυε κάποτε πτερά ἀγγελικά, Σοφία, κ' ἔρχου νὰ χύνης βάλσαμον εἰς τῆς μητρὸς τὰ στῆθη.

Ἵσσει αἰθέριος σκιά, ὡς λευκοχίτον φάσμα, θίπτ' ἐν σου φίλημα γλυκὺ εἰς ἀγαπώντων χεῖλη, βαυκάλιζε τοὺς μ' ἐν ἄγνόν παρηγορίας ἴσμα καὶ πέτα πάλιν, ἢ Ἦως πρὶν ἔτι ἀνατεῖλη.

K. A. H.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΚΛΕΪΣΕΩΝ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Πολλοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἱστορικῶν, οἷον Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, Θουκυδίδης, Ξενοφῶν, καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, μνεῖαν ποιοῦνται ἐν ταῖς συγγραφαῖς αὐτῶν ἐκλείψεων τινῶν τοῦ ἡλίου, περὶ ὧν προτιθέμεθα ἐπ' ὀλίγον ν' ἀπασχολήσωμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, ἀφορμὴν εἰς τοῦτο λαβόντες ἐκ τῆς ἀξιολόγου πραγματείας «Περὶ ἐπιταχυομένης κινήσεως τῆς σεληνῆς»¹, ἣν ὁ διάσημος τῆς Γαλλίας ἀστρονόμος κ. Tisserand. ἦδη ἀντιπρόεδρος τῆς ἐν Παρισίοις Γαλλικῆς ἀστρονομικῆς εταιρίας, ἀνέγνώ κατὰ τὴν ἐτησίαν συνεδριάσιν τῆς ἐν λόγῳ εταιρίας, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν μηνὶ ἀπριλίῳ παρόντος ἔτους.

Ἀρχαιότερα πασῶν εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Μιλησίου Θάλπτος προσηθεῖσα² περὶ ἧς ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῷ Α' βιβλ. 74 §. λέγει: «Μετὰ δὲ ταῦτα πόλεμος τοῖσι Λυδοῖσι καὶ Μήδοισι ἐγεγόνε ἐπὶ ἔτεα πέντε, ἐν τοῖσι πολλὰκις μὲν οἱ Μῆδοι τοὺς Λυδοὺς ἐνίκησαν, πολλὰκις δὲ οἱ Λυδοὶ τοὺς Μήδους· ἐν δὲ καὶ νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσαντο· διαφέρουσι δὲ οἱ ἐπὶ ἴσῃ τὸν πόλεμον τῷ ἔκτῳ ἔτει συμβολῆς γενομένης συνίνευκε, ὥστε τῆς μάχης συνε-

1) Ἡ σελήνη ὡς γνωστὸν διὰ μίαν ὁλόκληρον περὶ τὴν γῆν περιφορὰν αὐτῆς ἀπαιτεῖ χρόνον 27 ἡμερῶν καὶ 1/3 περίπου τῆς ἡμέρας (27 ἡμ., 321661) κατὰ μέσον ὄρον. Ὁ χρόνος οὗτος εὐρέθη ὅτι ἐλαττοῦται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων παρατηρήσεων μέχρι σήμερον, ὅπερ δεικνύει ὅτι ἡ κίνησις τῆς σεληνῆς περὶ τὴν γῆν βαθμηδὸν ἐπιταχύνεται.

2) Μόνον μέσον ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ καὶ νῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τοῦ προλέγειν τὸν χρόνον τῶν ἐκλείψεων εἶτε τοῦ ἡλίου, εἶτε τῆς σεληνῆς ὑπῆρχε ἢ ἐκ 18 ἐτῶν καὶ 11 ἡμ. περίσους τῶν Χαλδαίων καλουμένη ὑπ' αὐτῶν Σάρος, ἐκ τῆς χαλδαϊκῆς λέξεως Sahara, σημαίνουσης τὴν σελήνην. Διότι παρατηρήθη ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τῆς περιόδου ὁ ἡλιος, ἢ σελήνη καὶ ἢ γῆ κατέχουσι τὰς αὐτὰς σχετικὰς θέσεις ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐπομένως πρέπει αἱ ἐκλείψεις νὰ ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίσους εἰς τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος, ὅπερ καὶ πράγματι δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι συμβαίνει, ἀλλὰ κατὰ προσέγγισιν, διότι παρατηρήθη, ὅτι οὐλοὶ καὶ τινας ἐκλείψεις ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ κατὰ τὴν δευτέραν ἐφάνησαν ὡς μερικαὶ καὶ τὰνάπαλιν. Τὸν λόγον τοῦ φαινομένου τούτου θὰ ἐξηγήσωμεν ἐν μεταγενεστέρῃ ἡμῶν πραγματεία, ὅτε εἰδικώτερον προτιθέμεθα νὰ πραγματευθῶμεν περὶ πολλῶν ἀστρονομικῶν ζητημάτων.

στεώσης τὴν ἡμέραν ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύτην τῆς ἡμέρας Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προηγόρευσε ἔσεσθαι, οὐρον προθέμενος ἐνιαυτὸν τοῦτον ἐν τῷ δὴ καὶ ἐγένετο ἢ μεταβολή. Οἱ δὲ Λυδοὶ τε καὶ οἱ Μήδοι ἐπεὶ τε εἶδον νύκτα ἀντὶ ἡμέρας γενομένην τῆς μάχης τε ἐπαύσαντο καὶ μάλλον τι ἔσπευσαν καὶ ἀμφοτέρω ἐιρήνην ἐωυτοῖσι γενέσθαι. Ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου φαινόμενον εἶναι τοῦτ' αὐτὸ ὀλικὴ ἐκλείψις τοῦ ἡλίου, δυστυχῶς ὅμως οὔτε ὁ χρόνος καθ' ὃν αὕτη συνέβη, οὔτε ὁ τόπος εἰς ὃν αὕτη ἐγένετο ὁρατὴ σαφῶς ἐξακριβοῦται· ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ὅτι αὕτη συνέβη ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἢ τοῦλάχιστον πολὺ πλάσιον τῆς χώρας ταύτης. Ἐντεῦθεν αἱ πολλαὶ καὶ διάφοροι γνῶμαι τῶν ἐπιχειροσάντων νὰ ἐξακριβώσωσι τὸν χρόνον τῆς ἐκλείψεως ταύτης. Διότι ὁ μὲν Πλίνιος ἀνάγει αὐτὴν εἰς τὸ 4ον ἔτος τῆς 48ης Ὀλυμπιάδος, ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὴν 50ν Ὀλυμπιάδα· καὶ τέλος οἱ διάφοροι περὶ αὐτῆς ὀμιλήσαντες συγγραφεῖς θέτουσι τὸν χρόνον τῆς ἐκλείψεως ταύτης μεταξὺ τῶν ἐξῆς χρονολογικῶν σημείων, ἀπὸ τῆς 1ης ὀκτωβρίου 583 μέχρι τῆς 3ης Φεβρουαρίου 526 π. X.

Οὕτω κατὰ τὸν Bailly ἡ ἐκλείψις αὕτη συνέβη τὴν 30 Σεπτεμβρίου τοῦ 610, κατὰ τὸν M. Airy τὴν 28 Μαΐου τοῦ 584, στηριζόμενον ἐπὶ τῶν σεληνιακῶν πινάκων τοῦ Damoiseau. Ἡ χρονολογία, αὕτη ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, σύμφωνος οὐσα πρὸς τὴν τοῦ Πλινίου, παρέχει πλείστα τεκμήρια πιθανότητος. Εἰς τὴν γνῶμην ταύτην τοῦ M. Airy ἀντιτείνων ὁ Hansen λέγει ὅτι κατὰ τὸ 610 ὁ Θαλῆς ἦτο μόλις 30 ἐτῶν, ἐπομένως ἀδύνατον ἦν, νὰ ἦναι τοσοῦτον ἐξοικειωμένος πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐκλείψεων πιθανώτερον λοιπὸν κατὰ τὴν Hansen, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι αὕτη συνέβη κατὰ τὸ 586, ὅτε ὁ Θαλῆς θὰ ἦτο 54 ἐτῶν· ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ παραδοχὴ αὕτη οὐχὶ τόσον αὐθεντικὴ παρίσταται. Ὁ M. Newcomb περιπλακεῖς εἰς λίαν περίπλοκον ἐξέτασιν τῆς ἐκλείψεως ταύτης ἐξηγάγε τὰ ἐξῆς τρία ἀρκούντως σαφῆ πορίσματα ἐκ τῆς ὅλης διηγήσεως τοῦ Ἡροδότου.

A'. Ὅτι μάχη τις μεταξὺ Λυδῶν καὶ Μήδων ἔλαβε πέρας συνεπείᾳ ἀπροόπτου καὶ ἀίφνιδιου σκότους, 6'. Ὅτι τὴν 28 Μαΐου τοῦ 584 π. X. συνέβη ἐκλείψις τις τοῦ ἡλίου ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὡς τοῦτο δεικνύσιν οἱ ἐκ τῶν πινάκων ἐξαγόμενοι λογισμοὶ καὶ γ'. Ὅτι ὁ Θαλῆς προεῖπεν ἐκλείψιν τινὰ τοῦ ἡλίου. Προσέτι ὅμως παρατηρεῖ ὅτι τὰ τρία ταῦτα φαινόμενα οὐδόλως εἶναι ἀποδεδειγμένον ἂν ἀναφέρωνται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ γεγονός· ἀλλὰ λείξασιν ὑπερβία ἐπιβεβαιώσας τῶν λεπτομερειῶν τοῦ γεγονότος τούτου ὑπάρχει.

B'. Ἐκλείψις ἐν Λαρίσση. Περὶ τῆς ἐκλείψεως ταύτης ἐν τῇ Κύρῳ Ἀναβάσει τοῦ Ξενοφῶντος βιβλ. Γ'. κεφ. δ'. ἐδαφ. 8—9 ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς.

«Ταύτην (Λαρίσσαν) βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε παρὰ Μήδων τὴν ἀρχὴν ἐλάμβανον Πέρσαι πολιορκῶν οὐδενὶ τρόπῳ ἐδύνατο ἐλεῖν ἡλίον δὲ νεφέλη προκαλύψασα ἠφάνισε μέχρι ἐξέλιπον οἱ ἄνθρωποι καὶ οὕτως ἄλλω». Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκλείψις, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ξενοφῶντος, συνέβη οὐχὶ ἐν τῇ γνωστῇ τοῖς πᾶσι Θεσσαλικῇ πόλει· ἀλλ' ἐν τῇ ἐν Ἀσίᾳ κειμένῃ ὁμωνύμῳ πόλει, ἣν μετὰ ταῦτα Nimrod μετωνόμασαν. Ἐκ τούτου καθίσταται ἡμῖν γνωστὸς ὁ τόπος, εἰς ὃν ὁρατὸν τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐγένετο, οὐχὶ ὅμως καὶ ἂν τὸ ἐν λόγῳ φαινόμενον εἶναι ἐκλείψις ἡλίου, διότι τὸ κείμενον ἀπλῶς μόνον λέγει, ὅτι νεφέλη ἐκάλυψε τὸν ἡλίον. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἦν ἐκλείψις τις ἡλίου μένει εἰδέτι ἀναπόδεικτος ἢ ὀλικότης αὐτῆς, ὅπερ ἀπαραίτητον, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἐπὶ τῆς πόλεως.

Τὴν ὀλικότητα τῆς ἐκλείψεως παραδεχθεὶς ὁ M. Airy καὶ ἐξέτασας διὰ τῶν σεληνιακῶν πινάκων τοῦ Hansen ὅλας τὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου τὰς γενομένας ἐν διαστήματι 40 ἐτῶν περιλαμβάνοντι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευόμενον γεγονός, εὗρεν, ὅτι τὴν 19 Μαΐου 557 π. X. ἐγένετο ἐν αὐτῇ τῇ Nimrod ἐκλείψις ἡλίου καὶ μάλιστα ὀλική.

Γ'. Ἡ ἐπὶ τοῦ Εὐρέξου ἐκλείψις—Αὕτη ἐγένετο καθ' ὃν χρόνον Εὐρέξης ὁ τῶν Περσῶν μονάρχης μετὰ μεγάλης στρατιᾶς ἐστράτευσε κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὸ αὐτὸ ἔτος τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας 480 π. X. Περὶ ταύτης ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῷ VII βιβλ. 37 §. λέγει «Ἄμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένοι ὁ στρατὸς ἐκ τῶν

Σαρδιῶν ὄρματο ἐλθὼν εἰς Ἀβυδὸν· ὄρμημένῳ δὲ οἱ ὁ ἡλίος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδρον ἀφανῆς ἦν οὐτ' ἐπινηφέλων ἐόντων αἰθρῆς τε τὰ μάλιστα, ἀντὶ ἡμέρας τε νύξ ἐγένετο· ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ Εὐρέξῳ ἐπιμελὲς ἐγένετο, καὶ εἶρετο τοὺς μάγους τὸ θέλει προφαινέειν τὸ φάσμα, οἱ δὲ ἔφραζον ὡς Ἑλλήσι προδεικνύει ὁ θεὸς ἐκλείψιν τῶν πόλεων, λέγοντες ἡλίον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ σφέων». Καὶ ἐνταῦθα προφανῶς περὶ ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου πρόκειται, ἧς γνωρίζομεν τὸ ἔτος, τὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας τὴν ἐποχὴν καὶ σχεδὸν αὐτὴν τὴν ὥραν τοῦ νυκθήμερου τ. ε. τὴν πρωΐαν, προσέτι δὲ καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν αὕτη ἦν ὁρατὴ. Δυστυχῶς ὅμως οἱ πίνακες οὐδὲν ἀναφέρουσι περὶ τοιαύτης ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου συμβάσεως ἐν Σάρδεσι καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνημονευομένην ἐποχὴν, ἐπομένως ὅλας ἀσυμβίβαστα μένουσι τὰ δύο ταῦτα ἀντιφατικὰ γεγονότα. Ὁ M. Airy αἶρει τὴν ἀντιφασίν παραδεχόμενος, ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ περὶ ἐκλείψεως τῆς σελήνης· πρᾶγματι συμβάσεως τοιαύτης κατὰ τὸ ἔτος 479 π. X. τὴν 14 Μαρτίου· οὐχ ἥττον οὐδόλως συμβιβάσθη φαίνεται ἡ ἀντικατάστασις αὕτη τοῦ ἡλίου ὑπὸ τῆς σελήνης πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Ἡροδότου.

Δ'. Ἐκλείψις ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους.—Πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων Ἀγαθοκλῆς ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσῶν ἐπωφελήθη στήγμαιαν τινὰ ἀνάπαυλαν τοῦ πολέμου, ὅπως διαφύγῃ τοὺς ἐχθροὺς ἀναχωρήσας ἐκ τοῦ λιμένος καὶ πορευθεὶς πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς. Κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ πλοῦ αὐτοῦ ἐγένετο αὐτόπτης μάρτυς ὀλικῆς τινὸς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου.

Ἴδωμεν δὲ πῶς τὰ κατ' αὐτὴν διηγείται Διόδωρος ὁ Σικελιώτης «Ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἦδη γενόμενος ἐπιλαβούσης τῆς νυκτὸς ἀνεπιτότου σωτηρίας ἔτυχε, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πηλικαῦτην ἐκλείψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι, ὥστε ὀλοσχερῶς φανῆναι νύκτα θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ. Διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον προσημῶναι αὐτοῦ τὸ δυσχερές, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐν ἀγωνίᾳ καθεστήκεισαν. XX βιβλός.» Ἡ ἐκλείψις αὕτη ἀναμφιδόλως εἶναι ἢ μόνη ἐξ ὅλων τῶν χρονολογικῶν ἐκλείψεων, ἧς ἡ ὀλικότης εἶναι ἀπολύτως βεβαία. Δυστυχῶς ὅμως ἐπειδὴ ἄγνοοῦμεν τὸν δρόμον, ὃν ἠκολούθησεν ὁ Ἀγαθοκλῆς κατὰ τὴν ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, ἂν διπλῶς διητυθῆναι κατ' εὐθείαν πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς, ἢ περιῆλθε τὴν νῆσον λαβὼν τὴν βορείαν διεύθυνσιν, ἀδυνατοῦμεν νὰ εἰπωμεν πότε, εἴτε κατὰ τὴν μίαν εἴτε κατὰ τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν, ἐγένετο ὁ Ἀγαθοκλῆς θεατῆς τῆς ἐκλείψεως ταύτης. Σχεδὸν δὲ πάντες συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκλείψεως ταύτης, ἦν θέτουσι τὴν 15 αὐγούστου τοῦ 510 ἔτους π. X.

Αἱ ἐκλείψεις αὗται, καθὼς καὶ πλείστα ἄλλα ὑπὸ ἄλλων συγγραφέων μνημονευόμενα, οὐδόλως συμβάλλουσι πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ὁ κ. Tisserand προέθετο τῆς εὐρέσεως δηλ. τῆς αἰωνίου ἐπιταχύνσεως τῆς σελήνης, τοῦ χρόνου τῆς ἀρχῆς αὐτῶν μὴ καθοριζομένου, κέκτνται μᾶλλον χρονολογικὴν ἀξίαν, ὡς διαφωτίζουσαι πλείστα σκοτεινὰ τῆς χρονολογίας σημεῖα.

Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἄρτος ἐκ βαλάνων.—Ἡ βάλανος, ὁ καρπὸς οὗτος τῆς δρυὸς, δὲν ἦτο, ὡς γενικῶς ἴσως πιστεύεται, ἀνέκαθεν ἢ ἀποκλειστικὴ τροφή τῶν χρησίμων ζώων. Οἱ Ἕλληνες, οἱ Ῥωμαῖοι μεγάλην ποσότητα βαλάνων ἔδαπανουν. Βάρβαρα φῦλα καὶ πεπολιτισμένοι λαοὶ (ἐν οἷς καὶ οἱ Ἰσπανοὶ) τρώγουσι ταύτας καθ' ἡμέραν. Ἐν Ἀμερικῇ μάλιστα κατασκευάζεται καὶ ἄρτος ἐκ βαλάνων, ὃ δὲ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ ἦδε πῶς περιγράφεται:

Οἱ Ἰνδοὶ τῆς Ἀμερικῆς, οὔτινες ἀπὸ πολλοῦ εἰσέγαγον τὸν ἄρτον τοῦτον εἰς χρεῖσιν αὐτῶν, συλλέγουσιν ἐπαρκεῖς βάλανους, ἀλέθουσι καὶ

θετούνται αὐτὰς ἐντὸς βυτίων μεγάλων διαστάσεων· ὑπεράνω τῶν βυτίων ὑπάρχουσι κάνιστρα ἐκ πανίου, πλήρη ὕδατος, εἰς τὰ ὅποια ρίπτουσι πεπυρακτωμένους λίθους, μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῆ ἀρμοδία θερμοκρασία. Ἐνῶ δὲ οἱ κρατοῦντες τὰ κάνιστρα ταῦτα ἐπιτρέπουσι νὰ σταῆ τὸ θερμὸν ὕδωρ ἐντὸς τῶν βυτίων, ἄλλοι ἀνακατώνουσι τὴν ἐκ βαλάνων ζύμην μέχρις ὅτου λάβῃ μορφήν λευκῆς, στερεᾶς κρέμας. Τῶν βυτίων δὲ μικρὰς φερόντων ὅπας, τὸ πλεονάζον ὕδωρ ἐκρέει βαθυμῆδον, συμπαρασύρον καὶ τὰς ἀκαθαρσίας. Εἶτα οἱ Ἴνδοι ἐργάζονται τὴν ζύμην κατὰ τὸν συνήθη αὐτοῖς τρόπον.

Ὁ ἐκ βαλάνων ἄρτος εἶναι γευστικώτατος, λευκώτατος καὶ θρεπτικώτατος.

Οἱ Ρῶδοι Σκοπτζῆ.—Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τῶν Σκοπτζῆ τούτων εἶναι παραδειγματικὸς. Κατὰ τὸν κ. Βιζέλωφ δὲν πίνουσι οἶνοπνευματώδη ποτά, οὔτε καπιζοῦσι ἀποφεύγουσι δὲ καὶ πᾶν ἐρεθιστικὸν τῆς ὀρέξεως. Ὑπὸ θρησκευτικῆν ἔποψιν ἀποκρούουσι πάσας τὰς τελετὰς τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἀρκοῦμενοι εἰς τὸ νὰ ζῶσι κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς βίβλου. Εὐνοοῦνται δὲ πρὸς ἀποφυγὴν παρεκτροπῶν, πράττουσιν ὅμως τοῦτο ἀφοῦ προηγουμένως νυμφευθῶσι καὶ ἀποκτήσωσιν, ἐν ἧ δίο τέκνα. Περιγράφονται δὲ ὡς λαὸς εὐδαίμων καὶ γενναῖος. Οἱ ὅλοι Σκοπτζῆ ἀνέρχονται εἰς 50,000 περίπου.

Λουτρά δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός.—Καὶ πάλιν ἐν Ἀμερικῇ τὸ θαυμάσιον τοῦτο· οἱ κκ. Γουλιέλμος Γ. Ρέουτερ καὶ Σα, ἐν Κιγκινάτῃ, ἐφεύρον μηχανήματα διὰ λουτρά ἐξ ἠλεκτρικοῦ φωτός. Τὸ μηχανήμα συνίσταται ἐξ εἶδους κιβωτίου, ἐν ᾧ ἐγκλείεται τὸ σῶμα τοῦ «ἀσθενοῦς»—τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μόνον ἐρῖσκομένης ἕξω τοῦ κιβωτίου—καὶ περὶ τοῦ ὁποίου εἰρῖσκονται ἠλεκτρικοὶ λαμπτήρες. Τὸ κιβώτιον τοῦτο φέρει ἐξωτερικὸν περιβάλλωμα ἐξ ἐπιλωμένου νικέλλου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀντανακλάσεως τοῦ φωτός. Οἱ λαμπτήρες εἶναι συνηνωμένοι καθ' ὁμίλους, τίθενται δὲ εἰς ἐνέργειαν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ἀρμοδίου κινητήρος. Παρατηρήθη ὅτι τὸ ἐξ ἠλεκτρικοῦ φωτός λουτρόν, ἐπὶ δέκα μόνον λεπτὰ παρατείνωμενον, σπουδαίως ἀναπτύσει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος.

Νέον στρατιωτικὸν ἀεροστάτον.—Ἐν Στάμφορντ-Μπρίτζ πειράματα ἐγένοντο διὰ νέου στρατιωτικοῦ ἀεροστάτου, διαφανὲς ἔχοντος περιβάλλωμα, ἐπιτρέπον τὸν φωτισμὸν τοῦ ὅλου τοῦ ἀεροστάτου ὄγκου δι' ἠλεκτρισμοῦ καὶ τὸν σχηματισμὸν σημάτων, ὁρατῶν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.

Περίεργον ἔκθεμα ἐν τῇ τοῦ Σικάγου ἐκθέσει.—Ἐν τοῖς περιέργοις ἐκθέμασι τῆς ἐν Σικάγῳ ἐκθέσεως ἀξίος μνηεῖα θὰ ᾖναι ὄγκος χρυσοῦ ζυγίζων 225 χιλιόγραμμα καὶ ἔχον ἀξίαν 750000 φράγκων· ὁ ὄγκος οὗτος ἐκτεθῆσεται ὑπὸ ἰδιοκτῆτου ὠρυχείου ἐν Ἐλένχ τῆς Μοντάνας (Ἡνωμ. Πολιτ.).

Ὁ Ἑξέρξης καὶ ἡ Βαθυλῶν.—Ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας ἐδόθη ἐνδιαφέρουσα ἐρμηνεία τοῦ ζητήματος: Διὰ τὴν Ἑξέρξης κατέστρεψε τοὺς ναοὺς τῆς Βαθυλῶνος καὶ ἐξηφάνισε τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν. Ἐξ ἐγγράφου δημοσιευθέντος πρὸ τινος προέκυψεν ὅτι κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατείαν οἱ Βαθυλώνιοι εἶχον στασιάζει καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς ἰθαγενῆ βασιλέα, ὀνόματι Σαμάς-Ἰρίμπ, περὶ τὸ 481 π. Χ.

Ἡλεκτρικαὶ ἀντλίας.—Γνωσταί εἰσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς διοργανώσεως τῶν πυροσβεστικῶν ταγαμάτων τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν ὡς τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων κτλ. ὡς καὶ αἱ τῆς τῶν λεπτῶν προφυλάξεων, αἵτινες λαμβάνονται ἵνα δλόκληρον τὸ τῶν ἀντλιῶν ὄλιγον ᾖναι ἔτοιμον εἰς ἀναχώρησιν, λεπτὰ τινα μετὰ τῆν εἰς τὸν κεντρικὸν σταθμὸν μετάδοσιν τοῦ σχετικῶς ἀγγέλωματος. Ἀλλὰ διὰ τῶν σήμερον ἐν γρηῃσι δι' αἵματος ἀντλιῶν ἐπιβάλλεται ἡ συνεχὴς διατήρησις τοῦ πυρός, διότι ἄλλως θ' ἀπολεσθῆ ἱκανὸς καιρὸς μέχρις ὅτου θερμανθῆ ὁ τῆς ἀτμομηχανῆς λέβηθ· ἡ δαπάνη λοιπὸν εἶναι ἱκανῶς σπουδαία· ὁ ἠλεκτρισμὸς λοιπὸν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ ἐνταῦθα μετὰ πολλῆς τῆς ὑπεροχῆς τὸν αἵμα, ὡς ἐν πολλοῖς ἄλλοις αὐτῶν ἀντικατέστησεν· εὐχερῆς ἄλλως ἢ ἀντικατάστασις αὕτη, ὁρῶντι αἱ νῦν ὑπὸ τοῦ αἵματος κινούμεναι αὐταὶ ἀντλίας, αἵτινες φέρουσι καὶ τὸν τόσον κινδυνώδη ὅσον καὶ ὀγκώδη αἵτων ἀτμολέβητα, θὰ κινῶνται τότε ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ κινητήρος, εὐρίσκομένου ἐν τῇ αὐτῇ ἀμάξῃ καὶ συναρμοζομένου ἐν τῷ τόπῳ αὐτῷ τῆς πυρκαϊᾶς ἐν ἠλεκτρικῷ ρεύματι, ὃν τρόπον ταῦν συνδέονται αἱ ἀντλίας μετ' ὑδροφόρων σωλήνων. Ἡ μόνη δυσχερεία ἐγκρατεῖται φυσικῶς ἐν τῇ μὴ πανταχοῦ ὑπάρξει συμπλέγματος ἠλεκτρικῶν συρμάτων. Ἐν τούτοις τὰ πρῶτα βήματα ἐγένοντο· κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν τῇ Ναυτικῇ Ἐχέσει τοῦ Λονδίνου ὑπῆρχε τοιαύτη ἀντλία ἐκτεθεισα ὑπὸ τοῦ οἴκου τῶν ἀδελφῶν Σίτημεν. Ἐν αὐτῇ ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀτμολέβητος, ἐξοικονομεῖ ἐπαρκῆ γῶρον διὰ πυροσβέστας. Ἡ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ὑπεροχὴ τῶν ἠλεκτρικῶν ἀντλιῶν ὑποδείκνυσιν ὅτι ταχέως αὐταὶ ἢ ἄλλαι παραπλήσιοι διαδοθήσονται, ὑποσχόμεναι μεγάλας ἐν ταῖς πυρκαϊαῖς ὑπηρεσίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΡΑΜΑΣ.

Ὁ ἐν Δράμῃ αἰδεσιμώτατος ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος καὶ οἰκονόμος Παπῆ-Χαραλάμπης ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μοι χορηγήσῃ τοὺς χρονικοὺς κώδικας τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως μελετήσω αὐτοὺς καὶ ἀντιγράψω τὰ ἐξῆς χρονικὰ σημεῖωματα, ἅπερ εἶναι σεσημειωμένα «διὰ χειρὸς τοῦ Σακελλαρίου Παπῆ-Χριστοδούλου», πατρὸς τοῦ κ. Μερκουρίου, τὰ ὅποια δὲ παραθέτομεν ἀμετάβλητον τηροῦντες τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν.

Α'. «1861 Δεκεμβρίου 8.

σιμιῶν εἰς τὴν ἀγίαν σοφίαν ἢ ὅποια σήμερον εἶναι τσαμὶ δὲν εἶναι ἀγία σοφία παρὰ εἶναι κοίμησις τῆς Θεοτόκου, διότι ἦσαν ἕνα μάρμαρον μεγάλον ἐπάνω εἰς τὴν γαβιάδα τῆς πόρτας καὶ ἔπεσεν τὸν καιρὸν σισμοῦ καὶ εἶναι ρωμαϊκὰ γράμματα, τὰ ὅποια τὰ ἐδιδάσσα καὶ εἶναι κοίμησις τῆς Θεοτόκου, τώρα δὲ τὸ ἔχουν οἱ ὀθωμανοὶ σκαλα κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος, τὰ μὲν γράμματα εἶναι κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ μεταγεναιότεροι ἐὰν θέλουν νὰ εἴρουν τὴν ἀλήθειαν εἰς ἐκεῖνον τὸ μάρμαρον θέλουν τὸ εἶρη. Ἐρρωσθαί.

Ὁ ἐλάχιστος ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ.

» Ἐμβάινοντας μέσα κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ναοῦ πλησίον τοῦ βήματος εὐρίσκειται καὶ θησαυροφυλάκιον καὶ ἔχουν κτισμένην τὴν πόρτα οἱ ὀθωμανοί.—Ὁ ἴδιος»

Β' «1864 Σεπτεμβρίου 14 ἠκουλοῦθησε βροχὴ μεγαλωτάτη μέχρι τοῦ 1865 μαρτίου 10, ὥστε ἐκατάστρεψεν χωρία καὶ παιδιάδας καὶ πλημύρα μεγαλωτάτη ἐγένετο, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠμύροσαν νὰ καλλιεργήσουν τὴν γῆν. Ἐπνίγησαν καὶ ἄνθρωποι ἀρκετοὶ καὶ ζῆα πολλά, μάλιστα εἰς δράμαν ἔτρεχε νερόν ἀπὸ τὰ πηγάδια ἀντικρυ τοῦ ἰντεζαπριῶ ἕνας μῦλος νερὸ ἔτρεχε ἀπ' ἐκεῖ ἀπὸ τὸ χεῖλός του· ὁμοίως καὶ τοῦ Παπῆ-Μπουναρὶ λεγόμενον ἔτρεχε καὶ ἐξ αὐτοῦ ἕνας μῦλος νερό. Καὶ εἰς τὸ σπαντράβαν ἐπάνω εἰς τοῦ γατζῆ-Τσιμπούση τὸ ὁσπήτιον ἔτρεχε καὶ ἐκεῖ ἕνας μῦλος νερό, καὶ ὁ λωτρός καὶ αὐτὸς ἐγέμισεν νερὸ ἀκολούθουσι οἱ σισμοὶ ἐκ διαλυμάτων. Ἐρρωσθαί.

(ΠΑΠΑ-ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ).

Γ' «1863 καὶ 1864. Ἐγένετο ἀνομβρία μεγάλη ὥστε αἱ βρῦσεις ὄλιγαι ἐκόπησαν καὶ ἡ μάσσα τοῦ νεροῦ δὲν ἔμεινεν οὔτε κόμβος νεροῦ, μάλιστα καὶ ὅλα τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ χωρὶς νὰ δουλεύουν οἱ μῦλοι· εἰς ζέρονθα τὸ νερὸ ὄλιγαι δόλου ἐσταμάτησεν εἰς τοὺς χιλιούς ὀκτακοσίους ἐξήγητα τέσσαρας καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος ἠκολούθησε καὶ μέγας θάνατος εἰς τὰ βόδια, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐκατάντησαν νὰ ἐργάζωνται τὴν γῆν μετ' ἄλογα ζῆα».

Δ'. «Σημείωσις. Εἰθίσται καὶ νόμῳ ἐκκλησιαστικῶ διακελεύεται ἕκαστος Ἀρχιερέων ἅπαξ κἂν τοῦ ἐνιαυτοῦ περιοδῆσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ παροικίᾳ καὶ ἐπισκέπηται τὰ διάφορα χωρία εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τοὺς ἐν αὐτοῖς Χριστιανοὺς. Τῷ κανόνι τούτῳ καὶ ἡμεῖς στοιχοῦντες χρέος ἡμῶν ἱερώτατον ὑπέσθημεν, ἵνα πνευματικῶς ἐπισκευθῶμεν καὶ τὸ χωρίον Πλαύναν, ὄσο ὥρας μακρὰν τῆς κωμοπόλεως Δράμας ἀπέχον καὶ κείμενον μεταξὺ τῶν χωρίων Πρωτοστζάνης καὶ Βητοστζάνης.

Καὶ δὴ τῆ εἰκοστῆ δευτέρᾳ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ἀπερχόμενοι εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον μόλις ἀφικόμεθα περὶ τὴν δωδεκάτην ἐσπερινὴν ὥραν, ὅτε τινὲς τῶν κατοίκων χωρικῶν κακώτροποι καὶ κακοδαίμονες μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων ἀντεπεξῆλθον καθ' ἡμῶν, ὡς ἐπὶ ληστῶν καὶ κακούργων, καὶ ἀπαυθαδιάσαντες, ἃ οὐκ ἐξ ὧν χριστιανοὶ λέγειν, ἀπέθαλον ἡμᾶς τοῦ χωρίου κακὴν κακῶς μηδὲν κακὸν ἐργασασμένους. Τὰ δὲ ἀρχιερατικὰ ἡμῶν καὶ τὴν λοιπὴν συνήθη ἀποσκευὴν ἐκύλιον ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ, καὶ μόλις ὑπεφυγόντες τὸν ξυλισμὸν καὶ πᾶσαν καταισχύνην, δι' ἄλλης τῆς νυκτὸς ὑπὸ παχυλότατον σκότος ἐπανήλθον εἰς Δράμα, σώσαντες ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς περὶ ἡμᾶς οἰκειούς. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ πλείω τούτων ἐπέστημεν ὑπὸ τῶν ἄνω χωρικῶν, ὅτι Γραικοὶ ἐγεννήθημεν καὶ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὑπέκομεν καὶ οὐ συμμορφούμεθα τοῖς αὐτῶν φρονήμασι, καὶ ὕψωσαν σημαίαν κατὰ τῶν καθεστώτων τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἡμεῖς μὲν οὐδὲν λέγομεν ἀντὶ δ' ἡμῶν ὁ γ'. κανὼν τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ Συνόδου ἀποφαίνεται. «Ἐἰ τις τῶν λαϊκῶν ἀθετήσας καὶ καταφρονήσας μὲν τῶν» θεῶν καὶ βασιλικῶν προσταγμάτων, καταγελάσας δὲ καὶ τῶν φρικτῶν τῆς Ἐκκλησίας θεσμῶν τε καὶ νόμων τοιμήσει ἐπίσκοπόν τινα» τύψαι ἢ φυλακίσαι χωρὶς αἰτίας ἢ καὶ συμπλασάμενος αἰτίαν, ὃ» τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω». Καὶ ὁ θεοφόρος Ἰγνατίος φησιν. «Ὁ τιμῶν» ἐπίσκοπον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τιμηθήσεται, ὡσπερ ὁ ἄτιμάζων αὐτὸν» ὑπὸ Θεοῦ κολασθήσεται». Ταῦτα δ' ἐνεχαράχθη ἐν συνόψει, ἵνα καὶ οἱ μεθ' ἡμᾶς γινώσκοντες λάθωσι τῆς εὐγενοῦς καὶ ὅλων χριστιανικῆς διαγωγῆς τῶν κατοίκων χριστιανῶν τοῦ χωρίου Πλεύνας. 1872. Ἰανουαρίου 25. Δράμα».

Σημ. Ταῦτα ἐγένοντο ἐπὶ ἐπισκόπου Δράμας Ταρσίου, ἀντιπροσώπου τοῦ τότε Δράμας καὶ ἡδὴ Ἐρέσου κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ ἀντεγράψαν ἐν τῷ κώδικι καθ' ὑπαγούρευσιν αὐτοῦ διὰ χειρὸς τοῦ Αἰδ. Παπα-Χαραλάμπους.

Ε'. «Σημείωσις. Τῆ εἰκοστῇ τρίτῃ Ἰανουαρίου μηνός, ἡμέρᾳ κυριακῇ περὶ τὴν 2αν ὥραν τῆς νυκτὸς πρὸς βορρᾶν τῆς κωμοπόλεως Δράμας βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἤρξατο μεγαλοπρεπῶς ἀναδίδοσθαι ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος εἶδος φλογὸς εἰς φόβον πανικὸν τοὺς κατοίκους ἐμβαλοῦσης. Καὶ κατ' ἄρχας μὲν πάντες ὑπέλαβον τὸ φαινόμενον τρομερᾶς καὶ καταστρεπτικῆς πυρκαϊᾶς ἀποτέλεσμα, ἅμα ὅμως τὸ φαινόμενον ἦν, ὃ παρὰ τοῖς μαθηματικοῖς βόρειον σέλας καλεῖται, διαρκέσαν μέχρι τῆς ἐβδόμης ὥρας τῆς νυκτὸς, ὅτε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἤρξατο ἀφανίζεσθαι. Εὐάρεστον τὸ φαινόμενον καὶ πολλῶν λόγων καὶ συζητήσεων παραίτιον ἐγένετο τοῖς πολλοῖς, ὅπερ ὅμως ἀνεξήγητον ἔμεινεν ἡμῖν, ἦν ὅτι ἐπὶ τοῦ φαινομένου διεκρίνοντο ἀμυδρῶς λευκαὶ τινες ταινίαι, ἀνανακλάσεις ἴσως παμμεγέθων ἀστέρων ἡμῖν ἀοράτων. Καὶ πρὸ δύο σχεδὸν ἔτων τὸ αὐτὸ φαινόμενον ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ἡμέτερον ὀρίζοντα, οὐχὶ ὅμως μετὰ τὴν αὐτῆς ζωηρότητος καὶ διαρκείας. Ἐν τούτοις τὸ περὶ ἐξηγήσεως καὶ σαφηνείας τοῦ φαινομένου τούτου ἔωμεν τοῖς περὶ τῶν οὐρανίων φαινομένων ἀσχολούμενοις μαθηματικοῖς, ὅπως διαφωτίσωσι τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπαλλάξωσιν αὐτοὺς τῶν διαφόρων προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, ἡμεῖς δὲ ἐνεχαράξαμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἵνα κατὰ δὴλον τοῖς μεταγενεστέροις ποιήσωμεν, ὅτι οὐκ ἦν μοναδικὸν καὶ πρωτοφανὲς τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ σύνθηες καὶ περιοδικὸν οὐράνιον φαινόμενον, βόρειον σέλας καλούμενον, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς εὐεξήγητον ὡς λέγεται. Θραυμάζοντες ὅμως τὸν μέγαν Ἀρχιτέκτονα καὶ Δημιουργὸν Θεὸν ἀνακράζομεν μετὰ τοῦ προφητὰνακτος Δαυὶδ: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

»1872 Ἰανουαρίου 25, Δράμα».

Τὸ προκείμενον χρονικὸν σημεῖωμα ἐγράφη ἐν τῷ κώδικι τῆς μητροπόλεως Δράμας ὑπὸ τοῦ αἰδέσιμ. Παπα-Χαραλάμπους, καθ' ὑπαγούρευσιν τοῦ τότε ἐπισκόπου κ. Ταρσίου.

Ἐν τῷ ναφ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ὑπάρχει χειρόγραφον βιβλίον ξύλῳ καὶ δέρματι δεδεμένον, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι γεγραμμένα αἱ τρεῖς λειτουργίαι, τοῦ Ἁγ. Χρυσοστόμου, Ἁγ. Βασιλείου καὶ ἡ προηγουμένη.

Τὸ χειρόγραφον εἶναι ἐπὶ χάρτου μετὰ καλλιγραφικῆς καλλιισθησίας γεγραμμένον. Τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα τῶν παραγράφων εἶναι ἐν συμπλέγματι διαφόρων κοσμημάτων, οἷον ζῶων, ὄφρων, ἀνθέων

, πλ. καὶ ἐν τῷ μέσῳ εἶναι ἐξωγραφημένοι ἄγιοι. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἀληθῶς κειμήλιον τῆς ἐκκλησίας Δράμας φέρει χρονολογίαν ἐν τῷ τέλει αψλς' = 1736, ἀπριλίου 25. Δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ ἀναγνώσω καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γράψαντος. Ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἐξωφύλλῳ ὑπάρχει τὸ ὄνομα τοῦ ἀφιρωτοῦ τοῦ βιβλίου καὶ κάτωθι σημειώσεις τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιερέων. Καλὸν, νομίζομεν, θὰ ἦτο ν' ἀπεστέλλετο εἰς τινὰ βιβλιοθήκην ἢ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις «Χριστιανικὸν Ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον», διὰ νὰ μὴ διαρπαγῆ, ὡς ἄλλα χειρόγραφα, ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλου τινός.

Ἐν Δράμα, μηνὶ ἰουλίου 1892.

ΝΙΚΟΛ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἡ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ἐδημοσίευσέ τις ἐσχάτως ὑπὸ τὰ ἀρκτικά τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ στοιχεῖα κρυπτόμενος, ἐν ἐγκρίτῳ εὐρωπαϊκῷ περιοδικῷ. Ὁ κ. οὗτος, ποιούμενος προηγουμένως λόγον περὶ τῆς σημιτικῆς φυλῆς καὶ τῶν πρὸς ταύτην σχεσῶν τῶν Ἑλλήνων, Ἰταλῶν καὶ λοιπῶν, ἐπιφέρει τὰ ἐπόμενα:

Οἱ Ἰουδαῖοι φέρουσιν εἰς τὴν μνήμην μου τὸν Χριστοφόρον Κολόμβον, περὶ οὗ πάντες ἐπασχολοῦνται σήμερον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῆς 4ης ἑκατονταετηρίδος τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς. Ἐὰν ἀποδώσωμεν τοῖς Ἰουδαίοις τὸ ἀνήκον αὐτοῖς ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης μέρος, εἰς τὸν περιφανῆ Γενουσίσιον, ἐκτὸς τῆς τιμῆς ὅτι ἦτο ὁ πρῶτος ὅστις ἐξηκρίβωσεν ὅτι ἡ ἀνακαλυφθεῖσα γῆ δὲν ἦτο προέκτασις τῶν Ἰνδιῶν καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς Ἀσίας, δὲν θ' ἀπομεινῶσι μεγάλα πράγματα.

Πρῶτος ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ ΣΤ'. συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅχι βεβαίως σχέδιον ἀνακαλύψεως ἀλλὰ κατακτιθέως τῆς ἐσχάτης Ἀσίας, ἀφαιρῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν κατοίκων αὐτῆς τὸ μονοπώλιον τοῦ ἐμπορεύεσθαι εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἡ ἰδέα αὕτη ὑπεβλήθη αὐτῷ ὑπὸ τινος σοφοῦ, Ἰουδαίου ἀστρολόγου, ὅστις ἐὰν δὲν ἦτο εἰς τῶν προγόνων τοῦ Κέπλερ, τὸυλάχιστον ἔφερε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Χάρις εἰς τὰ ἐμπορικὰ λογιστήρια τὰ ὅποια εἶχον ἰδρυθῆ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέχρι τῆς Ἰαπωνίας ἀφ' ἐνός καὶ μέχρι Μαδαγασκάρης ἀφ' ἑτέρου, οἱ Ἰουδαῖοι ἀστρολόγοι ἠδυνήθησαν νὰ παράσχωσι ἀκριβεστάτας πληροφορίας εἰς τὸν ἱμφάντην δὸν Ἐρρίκον τῆς Πορτογαλίας, εἰς ὃν ἀνετέθη ἡ πραγματικῶς τοῦ σχεδίου Οὐρβανοῦ τοῦ ΣΤ'. Γνωστὸν ἄλλως τε τυγχάνει, ὅτι εἰς τὴν ἐσχατιάν τῶν Ἀλγαθῶν ἰδρυθῆ ναυτικὴ σχολή, ἐξ ἧς ἐξῆλθον οἱ μεγαλειότεροι θαλασσοπόροι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου. Μεταξὺ τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας οἱ Ἰουδαῖοι σοφοὶ ἔδωκαν τῷ δὸν Ἐρρίκῳ, περιλαμβάνετο καὶ τις ὑψίστης σπουδαιότητος, περὶ ἧς ἔλεγον ὅτι χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ταμερλάνου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος, ὁστις αἱ χῶραι ἐξετείνονται πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῆς Ἰαπωνίας καὶ πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς Πολωνίας, ἦτο εἰς θέσιν νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν ἀκριβῆ περὶ τῆς γεωγραφίας τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὑπεστήριξε δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι θαλασσοπόρος, ἀναχωρῶν ἐξ Εὐρώπης καὶ διευθυνόμενος πρὸς δυσμὰς, ὤφειλε κατ' ἀνάγκην νὰ φθάσῃ εἰς Ἰνδίας. Ὁ Ταμερλᾶνος ἐγνωρίζεν ὅθεν ἡ γῆ εἶναι στρογγύλη.

Ἐκ τῶν ἐν Καμτσιάτκα ὑψηλῶν αὐτοῦ ἐγνωρίζε βεβαίως ὅτι πέραν τοῦ κόλπου τοῦ Βαφίνου εὕρισκετο ἑτέρα ἡπειρος ἧτις δὲν ἦτο ἡ Εὐρώπη, ἀλλ' ἠγγόνει ὅτι ἀρκούντως ἔβαινε πρὸς νότον ὥστε νὰ παρεμποδίξῃ τὴν πρὸς τὰς Ἰνδίας ὁδόν, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐμελλεν ἀργότερον νὰ ἐξακριβώσῃ ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος. Δὲν ἦτο λοιπὸν οὗτος ὅστις εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν νὰ μεταβῆ εἰς Ἰνδική, στρέφων πρὸς αὐτὴν τὰ νῶτα, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς αὐτὴν τὴν ἀμερικανικὴν ἡπειρον, αὕτη ἦτο γνωστὴ ἐκ τοῦ βορείου αὐτῆς μέρους, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῶν Ταρτάρων καὶ δυσμὰς ὑπὸ τῶν Βάσκων, τῶν Βρετανῶν καὶ τῶν Νορθηγῶν, οἵτινες μετέβαινον πρὸς ἀλιεῖαν φαλιῶν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Οὐδσωνος. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους λοιπὸν ὀφείλονται αἱ μεγάλαί γεωγραφικαὶ ἀνακαλύψεις τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, διότι ἐὰν, ἀντὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Πάπαν Οὐρβανὸν τῶν ΣΤ'. ἔκρουον τὴν θύραν ἄλλων μὴ χριστιανῶν ἡγεμόνων, ὑπισχνούμενοι αὐτοῖς νέον

κόσμον καὶ ἐὰν οἱ ἡγεμόνες οὗτοι, ἐξ Ἀσίας ἀναχωροῦντες, κατέκτων τὴν Ἀμερικὴν, σήμερον ἕτερον στοιχεῖον ἦθελε πρωτεύει ἐν ταῖς ἀνακαλυφθείσαις χώραις. Ἀποσισάτω λοιπὸν ὁ χριστιανισμὸς τὸν ὀφειλόμενον τῷ Χριστοφόρῳ Κολόμβῳ φόρον, ἀλλ' ἄς μὴ ἐπιλάβηται τοῦ δὸν Ἑρρίκου τῆς Πορτογαλίας καὶ τῶν ἰουδαίων ἀστρολόγων καὶ σοφῶν οἵτινες κατέστησαν τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην δυνατήν.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Ο ΒΑΜΒΑΞ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ.

ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ὁ κ. Daniel Bellet ἤρξατο δημοσιεύων σπουδαίαν καὶ λίαν ἐνδιαφέρουσαν πραγματείαν περὶ τῆς παραγωγῆς, τῆς κατεργασίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανικῆς σημασίας καὶ τῆς ἀνά τὸν κόσμον χρήσεως τοῦ βάμβακος, τοῦ πολυτιμοτάτου τοῦτου φυτικῆς προϊόντος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο χρησίμου τῇ ἀνθρωπότητι. Παρακολουθοῦντες τὴν δημοσίευσιν ταύτην θέλομεν ἐξακολουθήσει μεταφέροντες ἐν ταῖς στήλαις τοῦ «Νεολόγου» τὰ οὐσιωδέστερα, ὅσα θεωροῦμεν ἄξια τῆς προσοχῆς καὶ τῆς περιεργείας τοῦ δημοσίου.

Ἡ χρῆσις τοῦ βάμβακος εἶναι ἀρχαιοτάτη, ἀλλ' ἡ ἀξία καὶ ἡ μεγάλη σημασία αὐτοῦ δὲν ἐγένετο καταφανῆς εἰμὴ μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν, τῶν κλωστικῶν καὶ ὑφαντικῶν μηχανῶν, διότι, ὡς γνωστόν, ἀρχικῶς ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ κατεργασία τοῦ βάμβακος ἐπεριωρίζετο ἐν ταῖς παράγουσιν αὐτὸν χώραις. Ἐκτοτε δέ, μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν δηλονότι τῶν μηχανῶν, ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐγένετο παγκόσμιος καταλαβοῦσα τὴν πρῶτην θέσιν ἐν τῇ βιομηχανικῇ παραγωγῇ, τῶν ἔθνων, τάχιστα δὲ ἡ τοῦ βάμβακος χρῆσις ἀντικατέστησε σχεδὸν ἐντελῶς τὸν λίνον, τὴν κίναβιν, τὸ ἔριον καὶ τὴν μέταξαν, λίαν περιορίσασα τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ὁ βάμβαξ, λέγει ὁ Bellet, ἠδυνήθη ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ νὰ λάβῃ δικαιώματα πολιτογραφῆσεως παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ νὰ εἰσαχθῇ εἰς πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας ἕνεκα τῆς ποικίλης αὐτοῦ χρήσεως, τῆς εὐκόλου κατεργασίας αὐτοῦ καὶ τῆς εὐθυμίας, κατέστη δὲ σήμερον ὁ πρῶτιστος παράγων τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς τῶν ἔθνων κινήσεως. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ αὐτοῦ σημασία, λίαν ἐνδιαφέρον νομίζει τὸ νὰ ἐκθέσῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ ὅσον οἶόν τε πλήρεις τοὺς ἀριθμούς, δι' ὧν καταδειχθῆσεται ἡ σημασία τῶν διαφόρων κλάδων τῆς βιομηχανίας, ἧτις ὡς πρῶτην ὕλην λαμβάνει τὸν βάμβακον ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς ὑδρογείου σφαίρας.

Παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις ἡ ὑπαρξίς τοῦ βάμβακος ἐγένετο γνωστὴ ἐκ τῶν ἐξ αὐτοῦ κατεσκευασμένων ὑφασμάτων, ὧν ἤρξαντο μὲν πρὸ πολλῶν αἰῶνων πρῶτοι μὲν χρῆσιν, ἠγνόουν ὅμως τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ καὶ δὲν ἐφαντάζοντο τὴν σημασίαν, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ βραδύτερον. Τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα τῆς Βεγγάλης, ὧν χρῆσιν ἐποιούντο καὶ μεγάλως ἐξετίμων οἱ Ἕλληνες, τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα μουσελίνια, εἶναι εἰσέτι περίφημα διὰ τὴν λεπτότητα τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν χρωμάτων.

Πρῶτοι οἱ Ἀραβες, φαίνεται, μετεχειρίσθησαν τὸν βάμβακον ὡς ἐμπορεύσιμον ὕλην μετέφερον δὲ αὐτὴν εἰς διαφόρους λιμένας τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἀπὸ τοῦ πρώτου μετὰ Χριστοῦ αἰῶνος. Τὸ φυτικὸν τοῦτο ἔριον, ὡς συνεχῶς ὀνομάζεται, ἐφύετο ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Περσίαν καὶ τὴν Σινικὴν, γενικῶς δὲ ἦτο ἡ χρῆσις τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἐν πάσαις ταύταις ταῖς χώραις, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν Ἰάβῃ, Ἰαπωνίᾳ, Βορνήῳ, Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀλλ' ὅπως καταδειξώμεν ἀκριβέστερον τὴν πρόδον τῆς καλλιέργειας τοῦ βάμβακος, πρέπει νὰ παρακολουθήσωμεν αὐτὴν ἐν ἐκάστη τῶν παραγουσῶν αὐτὸν χωρῶν ἀρχόμενοι τῆς ἐρένης ἐξ ἐποχῆς οὐχὶ λίαν μακροσμένας.

Τὸ ὄνομα βάμβαξ ἀνακαλεῖ ἄμεσως εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὰς Ἠνωμένας πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, διότι πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἡ βόειος Ἀμερικὴ παράγει τὸ μεγαλύτερον ποσὸν τοῦ βάμβακος ὑπὲρ πᾶ-

σαν ἄλλην χώραν τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς παρατηρήθη ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς ἐποιούντο σταθερὰν χρῆσιν τοῦ βάμβακος, ἐξ οὗ κατεσκευάζον ἐξαιρετὰ ὑφάσματα. Ὁ θάμνος, ἐφύετο σχεδὸν πανταχοῦ ἐν ἀγρίᾳ καταστᾶσει μέχρι τῶν ὄχθων τοῦ Μεσισιπῆ.

Ἀφθόνως ὅμως ἐφύετο πρὸ πάντων τὸ πολυτίμον τοῦτο φυτὸν ἐν Βραζιλίᾳ, καὶ οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἀξιοθαύμαστα βαμβακερὰ ὑφάσματα. Ὅσον δ' ἀφορᾷ κυρίως τὰς χώρας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὁ βάμβαξ ἐκαλλιεργεῖτο ἰδίως ἐν Βιργινίᾳ κατὰ τὸν 17 αἰῶνα, πολλοὶ δὲ διοικηταὶ τῆς ἀποικίας ταύτης καὶ πρὸ τῆς ἀνεξαρτησίας προσεπάθησαν νὰ ἐνθαρρύνωσι καὶ προαγάγωσι τὴν καλλιέργειαν ταύτην. Ἀπὸ τοῦ 1766 γίνεται μναία καὶ τοῦ βάμβακος μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς Καρολίνης. Καὶ ὅμως κατὰ παράδοξον ἄλλ' οὐχὶ ἀσύνηθες φαινόμενον ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος, ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ προσέλθῃ ἡ εὐτυχία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἶρε κατ' ἀρχάς πανταχοῦ μεγίστην ἀντίπραξιν, ἐν δὲ τῇ Καρολίᾳ κατὰ 1775 ἤρνηθησαν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν περὶ καλλιέργειας τοῦ βάμβακος διαταγὴν τοῦ ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου. Ἐν τούτοις περὶ τὸ 1780 ἤρξαντο ὑφαίνοντες τὸν βάμβακον ἐν ταῖς οἰκογενείαις, τάχιστα δὲ ἡ ὑφαντικὴ αὕτη κατέστη ἰδιαίτερα βιομηχανία, τοῦτο δὲ παρώτρυνε τοὺς καλλιεργητὰς νὰ πολλαπλασιάσωσι τοὺς πρὸς καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος ἀγροὺς, βαρῦς δὲ ἐτέθη δασμὸς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ξένου βάμβακος, προεργουμένου ἰδίως ἐκ Βραζιλίας. Καὶ ὅμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (1787) ἡ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐξαγωγή τοῦ βάμβακος ἀνῆρχετο μόλις εἰς μίαν ὀδωδεκάδα δεμάτων κατ' ἔτος.

Πλήρεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἴπτον ἀριθμούς τῆς παραγωγῆς τοῦ βάμβακος ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ἀπὸ τοῦ 1791, ἡ τοῦλάχιστον τὴν κατὰ πενταετίαν μέσον ὄρον τῆς παραγωγῆς.

Ὅστω λοιπὸν ἀπὸ τοῦ 1791—1795 ἡ συγκομιδὴ καθαροῦ βάμβακος ὑπολογίζεται εἰς 2,357,334 χιλιόγραμμα, κατὰ δὲ τὴν ἀκόλουθον πενταετίαν ἀνῆλθεν εἰς 8,250,667 καὶ ἀπὸ τοῦ 1801—1805 εἰς 26,018,667. Ἡ αὕτη ἀναλογία ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1815, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1820 ἐπῆλθε τεραστία αὔξησις, τῆς παραγωγῆς ἀνεληθούσης εἰς 64,000,000 χιλιόγραμμα καὶ εἰς 138,399,620 μέχρι τοῦ ἔτους 1830. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀποτελεῖ δλόκληρον ὄρον ἐξ 847,898 δεμάτων (balles) ἐκάστου δέματος ζυγίζοντος κατὰ μέσον ὄρον 181 χιλιόγραμμα. Παραλείποντες τὰ μεταξὺ φθάνομεν εἰς τὰ 1861 ὁπότε εὐρίσκομεν ὅτι ἡ παραγωγή ἀνῆλθεν εἰς τὸ τεράστιον ποσὸν 3,826,086 δεμάτων. Ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865 στατιστικαί δὲν ὑπάρχουσιν ἕνεκα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Κατὰ τὸ 1868 μόλις παρήχθησαν 2,439,039 δέματα. Ἀλλ' ἡ Ἀμερικανικὴ Συμπολιτεία δὲν εἶναι ἐκ τῶν χωρῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι μένουσι στάσιμοι. Κατὰ τὸ 1878 παρήγαγεν 6,589,329 κατὰ δὲ τὸ 1888 7,010,707 καὶ τέλος κατὰ τὸ 1891 εἰς 8,652,597 δέματα ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 2,000,000,000 χιλιόγραμμα τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὑπολογίζεται εἰς 366,863,000 δολάρια ἧτοι φράγκα 1,834,315,000.

Μετὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς μεταδῶμεν εἰς τὰς ἄλλας βαμβακοφόρους χώρας τοῦ νέου κόσμου. Κατὰ πρῶτον ἔρχεται ἡ Βραζιλία παράγουσα 220,000 δέματα ἢ 33 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα, εἶναι ἡ μόνη χώρα τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, ἧς ἡ παραγωγή ἔχει σημασίαν τινά. Πρὸ τοῦ 1850 ἡ παραγωγή εἶχεν ἐλαττωθῆ, οὐχ' ἴπτον ὁ ἀριθμὸς τῶν δεμάτων ἀνῆλθεν εἰς 180,000, μὴ ὑπαρχούσης δὲ ἐγχωρίου βιομηχανίας, ἅπας ὁ παραγόμενος βάμβαξ ἐξήχετο εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1885 στατιστικὰς πληροφορίας ἡ παραγωγή τῆς Βραζιλίας καὶ τοῦ Περσῆ ὁμοῦ συνεποσοῦντο εἰς 46,982,000 χιλιόγραμμα, μέχρι σήμερον δὲ οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν φαίνεται ὅτι μετεβλήθησαν κατὰ πολὺ. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τοῦ 1855, καθ' ὃ ἡ Βραζιλία παρήγαγε 229,000 δέματα βάμβακος, ἅπαντα ἡ μεσημβρινὴ καὶ ἡ κεντρικὴ Ἀμερικὴ δὲν παρήγαγεν εἰμὴ 60,000 δέματα ἢ 9 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα.

Ὁ βάμβαξ ἐκαλλιεργεῖτο ἐν τῇ νήσῳ Αἴτιη ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν ἀπὸ τοῦ 1733, ἦτο δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς νήσου, σήμερον ὅμως ἡ καλλιέργεια εἶναι παρημελημένη, ἡ δὲ παραγωγή ἀνῆρχεται μόλις εἰς ἐν ἑκατομμύριον χιλιόγραμμα. Παρημεληθὴ ἐπίσης ἡ καλλιέργεια εἰς τὴν Ἰαμαϊκὴν, τὴν Βραδάντην, τὴν

Μαρτινικήν καὶ τὴν Γουαδελοῦπαν, ὥστε ἡ μὲν Μαρτινική δὲν παράγει εἰμὴ 3,500 χιλιόγραμμα καὶ ἡ Γουαδελοῦπα 27,584. Ἡ ἀγγλικὴ Γουιάνα παρ' ἧς τούλάχιστον 50,000 δέματα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος τούτου, ἐνῶ σήμερον πᾶσα παραγωγή ἐξέλιπεν ἐντελῶς. Ἐκ τῆς Ἀμερικῆς μεταβαίνουν ἤδη εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΝ ΩΙ ΖΩΜΕΝ.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ.

(Διάλογος).

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ ΠΑΜΑΡ. ΜΑΙΝΗΜ ΠΑΜΑΡ.
Κυρία ΣΕΠΤΙΜΟΥ ΛΑΤΑΜ.

(Λαμπρῶς ἐπιπλωμένη αἴθουσα ὑποδοχῆς. Ὁρα πέμπτη. Εἰσέρχεται, ἀποτόμως πως ἡ Κα Σεπτίμου Λάταμ).

Κα Λάταμ: Μία στιγμή, Μαίηζη. Σὲ παρακαλῶ, τί ἐτοιμασίας ἔκαμες διὰ τὸ Χένλιη;

Μαίηζη (νωχελῶς): Οὐδεμίαν ἄλλην, εἰ μὴ νὰ μὴ ὑπάγω.

Κα Λάταμ: Ἀνοησία σου. Καὶ διατί;

Μαίηζη: Βαρύνομαι τὸν θόρυβον καὶ τὴν αἴγλην ἃν ἴναι καλοκαιρία ὡς καὶ τὰ ἀλεξιθρόγα καὶ λοιπὰ, ἃν ἴναι ὁ καιρὸς βροχερός. Ἐγὼ προσκλήσεις διὰ τὰ «Ἴσθια» καὶ διὰ τὸ Φίλις Κόαρτ, ἀλλ' ἀπέριψα ἀμφοτέρως. Νομίζω ὅτι ὁ Μαυρίκιος θὰ προβῇ εἰς ἐκδρομὴν διὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ αὐτοῦ ἀκαπίου· συνεφώνησε δὲ νὰ παραλάβῃ καὶ τινὰ μεθ' ἑαυτοῦ.

Κα Λάταμ (μετὰ στεναγμοῦ ἀναψυχῆς): Κἀλλιστα· ἐκεῖνος λοιπὸν ἔκαμε τὴν δουλειά του. Ἔώρα, ἀκουσον Μαίηζη, ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθῃς παρ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐκδρομὴν καὶ μείνης τρεῖς ἡμέρας. Θὰ ἔλθῃς, ἀγαπητή; δὲν θὰ ἔλθῃς;

Μαίηζη: Ἀλλὰ διατί νὰ χαίρητε ἐπὶ τῷ ὅτι διευθέτησε, τὰ κατ' αὐτὸν ὁ σύζυγός μου;

Κα Λάταμ: Διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἠναγκαζόμην νὰ προσκαλέσω αὐτόν, ἐλευθέρως δὲ σοὶ λέγω ὅτι δὲν ἐπιθύμουν τοῦτο. Συγγνώμην ἀγαπητή, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μου ἐκφράσει, διότι πολλῶν περισσώτερον εὐχάριστος εἶσαι ἄνευ τοῦ συζύγου σου. Τοῦτο συμβαίνει εἰς πᾶσαν γυναῖκα ἐκτὸς ἐμοῦ, ἐνῶ μάλιστα ὁ ἐμὸς σύζυγος ἔχει τόσον ὑπέροχον ἀνατροφὴν. Ὁ Μαυρίκιος θὰ σὲ ἐπετίθει, θὰ σοὶ ἔλεγεν ὅτι θὰ κρυώσης καὶ θὰ κατέστρεφε τὴν δουλειά σου· ἐν ἐνὶ λόγῳ, θὰ εὐρίσκητο ἐκεῖ! Ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν, καθὼς ἠξεύρεις, νὰ ἦμεθα φαῖδραὶ καὶ ἀτημέλητοι καὶ ἐλεύθεροι. Ὁ σύζυγός κυρίας τινός, ὅσονδήποτε θελκτικὸς καὶ ἂν ἴναι θελκτικὸς δὲ καὶ ὁ ἰδικός σου — ὀφείλει νὰ εὐρίσκηται πάντοτε «ἐν τῇ ἄλλῃ λέμβῳ» ἢ νὰ μὴ εὐρίσκηται· ποσῶς ἐν τῷ μέσῳ. Οἱ σύζυγοι πρέπει νὰ ἴναι ὡς αἱ ἀυλικαὶ ἄμαζαι, αἵτινες φαίνονται ὅσακις ὑπάρχουσιν ἐπίσημοι τελεταί.

Μαίηζη: Καὶ ποῖοι εἶναι ὅσοι θὰ μετασχηματισθῶς ἐκδρομῆς σας.

Κα Λάταμ: Ἡ συνοδία μας εἶναι ὀλιγαριθμὸς. Εἶναι οἱ Μάρσδεν, ἡ νεαρὰ Ἐδι Γκραϊη καὶ ὁ κύριος, ὃν ἐπιθυμῶ αὐτὴ νὰ συζευχθῇ, ἡ ὠραία γῆρα κυρία Κόλβιλ, ὁ Σαὶν Τζῶν Λασέλ, ὁ Τζίμι καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ὁ σύζυγός μου.

Μαίηζη: Ἀλλὰ βλέπω ὅτι δύο ὑπάρχουσι σύζυγοι ὁ τῆς κυρίας Μάρσδεν καὶ ὁ ὑμέτερος.

Κα Λάταμ: Ὁ ταλαίπωρος Μάρσδεν, εἶναι ὁ σύζυγός τῶν νεανικῶν αὐτῆς ἡμερῶν· αὐτὴ παραλαμβάνει τοῦτον μεθ' ἑαυτῆς χάριν παλαιῶν ἀναμνήσεων καὶ καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸν Σέπτιμ αὐτὸς οὐ

δὲν σημαίνει. Δὲν εἶναι ὀμιλητικὸς, πρὸς τοῦτοις δὲ εἶναι ἀρμοδιώτατος εἰς τὴν διασκευὴν ἀμερικανικῶν ποτῶν. Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ τὸ Χένλιη, χωρὶς αὐτόν.

Μαίηζη (γελοῖα): Συμπεριλαμβάνετε αὐτὸν μεθ' ὑμῶν ἔξω ἀπᾶς τοῦ ἔτους, ὡς συμβαίνει καὶ μετὰ τὴν ἐπίσημον ἄμαξαν τοῦ λόρδου δημάρχου. Νὰ ἴδω, Πόλλυ... χμ!... Διὰ τὸν Σαὶν Τζῶν Λασέλ δὲν με μὲλλει πολὺ!

Κα Λάταμ: Δὲν σοὶ μὲλλει; Τότε δύνασαι νὰ ἔχῃς τὸν Τζίμι, ἡ γῆρα ὅπως θὰ σὲ μισῇ! Νὰ μὴ θαυμάζῃς τὸν μέγαν Λασέλ! Ἐνῶ ὅλοι θέλουσι νὰ συμπεριλάβωσιν αὐτόν καὶ ἐνῶ μάλιστα ὑπερβολικῶς ἐκεῖνος σὲ θαυμάζει.

Μαίηζη: Ὁ, δι' αὐτὸ λοιπὸν με θέλετε, ἀγαπητή. Ἄλλ' ἐγὼ οὐδὲ ποτὶς προτίθεται νὰ ἐρωτοτροπήσω μετ' αὐτοῦ· ὥστε κἀλλιον νὰ μὴ ἔλθω καὶ καταστρέψω τὴν διασκευάσειν σας· ἀφ' ἑτέρου ἡ Κα Κόλβιλ δὲν θὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὰς πρὸς τὸν Τζίμι ἐρωτοτροπίας μου... πῶς;

Κα Λάταμ: Ὁ καὶ σὺ! Κανείς δὲν σὲ θέλει νὰ ἔλθῃς ἵνα ἐρωτοτροπήσῃς, ἀλλὰ μόνον «νὰ βρῆς ἐπιρροὴν μετὰ τοὺς λαμπροὺς σου ὀφθαλμοὺς» καὶ νὰ ἀναγκάσῃς τὸν Λασέλ νὰ ἀφηγηθῇ τὰς ἀρίστας τῶν ἀφηγήσεων αὐτοῦ καὶ νὰ ψάλλῃ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν. Διὰ τί νὰ φέρῃσαι ἐρωτοτρόπως πρὸς αὐτόν, ἐνῶ δὲν εἶναι ἐκεῖνος οὔτε κατὰ τὸ ἦμισυ εὐειδὴς ὅσον ὁ Μαυρίκιος.

Μαίηζη: Θαυμάζετε τὸν Μαυρίκιον.

Κα Λάταμ: Βεβαίως θαυμάζω αὐτόν· καὶ τὸ τὸν ἐθαύμαζες εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν γάμων σου. Οὐδέποτε ὑπῆρξε τοιοῦτο ζεῦγος ἀλληλαγαπωμένων πτηνῶν. Τοσοῦτον ἀμοιβαίαν ἐπεδεικνύετε ἀφοσίωσιν, ὥστε ἴσθε γελοῖοι.

Μαίηζη (μετὰ πεποιθήσεως): Ἄγαν γελοῖοι!

Κα Λάταμ: Ὁ, τώρα ὀμιλεῖς ὀρθότατα. Τὰ χειρότερα ζητήματα διαλύονται καὶ ταχύτατα... Λοιπὸν θὰ ἔλθῃς — πόσον ὠραῖα ἐκτένισες τὴν κόμην σου!

Μαίηζη: Ἀρέσκει εἰς ὑμᾶς ἡ κόμη μου;

Κα Λάταμ: Μάλιστα (κινῶσα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς). Νομίζεις ὅτι φροντίζει ὁ Μαυρίκιος δι' αὐτὰ — πραγματικῶς;

Μαίηζη: Ὁχι — ναί — τολμῶ νὰ εἶπω ὅτι θὰ τῷ μὲλλει — ὀλίγον.

Κα Λάταμ: Ὁ, ἀγαπητή μου, ἀποπῶτατον αὐτό! Δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ σὲ ἀποτερῇ μικρὰν, ἀθῶαν τέρψιν. Δὲν πιστεύω νὰ μὴ μετέβῃ που καὶ αὐτός ποτε μόνος. Χθὲς τὸ ἐσπέρας π. γ. εἶδον αὐτόν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Σαβόυ, δειπνοῦντα μετὰ τῶν Μπόντ, λίαν δὲ φαῖδρον καὶ ἀποτελοῦντα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ζωὴν τοῦ ὄλου ὀμίλου.

Μαίηζη: Τὸ ἠξεύρω· ἐγὼ ἠνάγκασα αὐτόν νὰ ἐξέλθῃ μόνος, διότι εἶχον κεφαλαγίαν.

Κα Λάταμ: Ἐκαλὰ, προσπάθησε νὰ μὴ ἔχῃς κεφαλαγίαν τὴν τρίτην. Χαίρε. Δὲν ἔχω καιρὸν. Τοὺς χαιρετισμούς μου πρὸς τὸν Μαυρίκιον. Γινώσκεις ὅτι ἔλθε μίαν ἡμέραν καὶ ἔπιεν ἐν ἀνέσει μετ' ἐμοῦ κύαθον τείου πρὸ μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν; ἦτο μάλιστα τόσον θελκτικὸς!

Μαίηζη (σαρκαστικῶς): Εἶναι φαῖδρότερος καὶ ὅταν δὲν εὐρίσκηται μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ! Χαίρετε, ἀγαπητή· σὰς εὐχαριστῶ διὰ τρεῖς ἡμέρας δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἔλθω, ἀλλὰ διὰ δύο μόνον.

Κα Λάταμ: Ἀνοησία σου· πρέπει νὰ ἔχῃς τὴν τόλμην ὥστε ν' ἀνταποκρίνησαι εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον φρονεῖς. Νὰ ἔλθῃς καὶ διὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας (Ἀχωρεῖ).

(Εἰσέρχεται ὁ Μαυρίκιος).

Μαυρίκιος: Πρὸς Θεοῦ, Μαίηζη, εὐρίσκησαι εἰς τὸ σαῖ. Δός μοι ὀλίγον, παρακαλῶ.

Μαίηζη (νωχελῶς): Θέλεις νὰ σοὶ παρασκευάσω νέον;

Μαυρίκιος: Οὐχί. εὐχαριστῶ· αὐτὸ τὸ ὅποιον ὑπάρχει φθάνει.

Μαίηζη: Σάκχαριν;

Μαυρίκιος: Δύο βώλους, παρακαλῶ. Τί ἔχεις ὅμως; Φαίνεται κεκμηκυῖα· εἰς τί κατεγίνεσο; δὲν σὲ εἶδον ἀπὸ τῆς πρωίας τῆς χθὲς. Κατὰ γράμμα σοὶ λέγω ὅτι ὁ ἐλάχιστος τῶν φίλων σου πολλῶν περισσότερον σὲ βλέπει ἢ ὁ σύζυγός σου. Πάντοτε εἶσαι ἀφανής.

Μαίηζη: Καθ' ἐκάστην πρωίαν εὐρίσκουμαι εἰς τὸ πρόγευμα.

Μαυρίκιος: Ἄ, ἀλλὰ τότε ἐγὼ βιάζομαι νὰ φύγω.

Μαίηζη (μεθ' ὕψους ἐρίζουσας): Τί νὰ χάρω, Μαυρίκιε, ὅταν δὲν ἔχω κλίσεις οἰκιακάς. Ἄλλως μετὰ βεβαιότητος φρονῶ ὅτι προτιμότερα εἶναι ἡ κατάστασις αὕτη. Φοβερῶς θὰ ἐπιλονεικοῦμεν ἂν ἤμεθα πάντοτε ὁμοῦ· ἰδέομαι ὅτι θὰ ἐπιλονεικοῦμεν. Πολὺ στενοχωροῦμαι νὰ βλέπω τινὰ συχνάκις. Ἐπεθύμουν νὰ συνερῶνεις ἐν τούτῳ μετ' ἐμοῦ. ἴσως συμφωνεῖς. . . Νομίζω ὅτι ἐγὼ ὤφειλον νὰ ἦμαι σύζυγος στρατιώτου καὶ νὰ ἀναγινώσκω τὴν περὶ στρατιωτικῶν προβλησμάτων καὶ λοιπῶν ἐφημερίδα ἢ σύζυγος ναυτικοῦ καὶ νὰ ζῶ ἐν λιμένι τινί, ἐν οἷκῳ βλέποντι πρὸς τὴν θάλασσαν· τότε θὰ ἐσάλπιζες διὰ τῆς κερατίνης δυνατά, ὅτε τὸ πλοῖόν σου διήρχετο πρὸ τῶν παραθύρων, ἐγὼ δὲ θὰ ἔσειον — τὴν λευκὴν τῆς τραπέζης ὀθύνην ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου πεδίου ἐν εἶδει γαιραιτισμοῦ.

Μαυρίκιος: Τόσον λοιπὸν μόνον θὰ ἐβλέπομεν ἀλλήλους;

Μαίηζη: Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ διέτριβες ἐν τῇ ἀκτῇ ἐπὶ ἕξ περιόπου ἐβδομάδας καὶ τότε θὰ ἤρχομαι εἰς ὑπάντησίν σου, ὅτε θ' ἀπέβαινες καὶ θὰ ἀπηρχομῆθαι πρὸ ὕψους. Θὰ εἶχον τότε τερπνὰς διαταράξεις ὑπὸ ἀνυπομονησίας, ὅταν ὁ ἄνεμος θὰ ἐμυκάτο ἐν ταῖς καπνοδόχοις, καὶ θὰ ἐδαπάνων τὰς ἡμέρας μου συμβουλευομένη τὰ βαρόμετρα καὶ τὰ τὴν θύελλαν προμηνύοντα σήματα καὶ τοὺς παρὰ τὴν ἀκτὴν πυργίσκους τῶν φυλάκων. Ὅταν ὅμως ἔρχεσαι καθ' ἡμέραν ἀπὸ τὸ χρηματιστήριον τὴν 4ην ὥραν — ψοῦ!

Μαυρίκιος: Ἄν ἦναι αὐτὸ ὕλον (μειδιών), τότε πολλοὶ περισσότεροι φρονεῦνται ἐν ταῖς ἡδοῖς συνεπεῖχ διαφόρων ἀτυχημάτων ἐν Λονδίνῳ ἢ ἐν τῇ θαλάσῃ ἢ ἐν μάχῃ. Ἰδοὺ οἱ ἀριθμοί.

Μαίηζη: Παρακαλῶ μὴ με στενοχωρεῖ δι' ἀριθμῶν! Ἡ ἀσφάλεια καλύπτει ὅλους ἐκείνους τοὺς μικροὺς κινδύνους· δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ τις ὅτι ἡ σύζυγος θὰ ἐπιχειρήσῃ τι τὸ ὅποιον νὰ ὑστερήτῃ τῆς μάχης ἢ τοῦ τυφῶνος. Ἐγὼ ἡ ἰδίᾳ δὲν φοβοῦμαι τὸ ὕδωρ. Πράγματι δὲ μελετῶ νὰ ἐπιχειρήσω — τὴν προτεχὴ ἐβδομάδα — ταξιδίον — τριῶν ἡμερῶν!

Μαυρίκιος: Καὶ διὰ ποῦ; (ἀμερίμωτος).

Μαίηζη: Ἡ Κὰ Λάταμ ἦτο ἐδῶ καὶ ἐπιθυμεῖ — ἐσχημάτισεν ὁμιλον ἐκ γνωστῶν προσώπων καὶ θὰ μεταβῶσι πάντες εἰς Χένλιη διὰ τῆς οἰκιακῆς αὐτῶν λέμβου — ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν 10ην, 11ην καὶ 12ην.

Μαυρίκιος: Ἐνόμιζον ὅμως ὅτι ἀπλῶς ἐμίσεις τὸ Χένλιη.

Μαίηζη: Μάλιστα, ἀλλὰ μοὶ ἀρέσκει ἡ Πόλλυ — καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτῆς.

Μαυρίκιος: Νομίζω ὅτι ὁ γέρον Σέππου ἀξίζει ἑκατὸν ἐκ τῶν προσώπων, ὅσα προσκαλεῖ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Λάταμ ἵνα καταγελάσωσιν αὐτοῦ καὶ πῖωσι τὸν καμπανίτην, ὃν ἔχει. Καλῶς θὰ τὰ διευθετήσωμεν· θ' ἀφῆσω τὰ ἄλλα μου σχέδια· ἡ Πόλλυ Λάταμ μοὶ ἀρέσκει κάλλιον.

Μαίηζη: Καὶ σὺ ἀρέσκεσαι εἰς ἐκείνην, γινώσκω τοῦτο — ἀλλὰ... ἀρέσκεσαι εἰς αὐτὴν κυρίως ὅταν ἦσαι μόνος! Ἀτυχῶς, δὲν σὲ συμπεριέλαβον ἐν τῇ προσκλήσει αὐτῆς καὶ ἐπειδὴ ἐνόμιζον ὅτι ἐσκέπετο νὰ παραλάβῃς τὸν Μπράυς. . .

Μαυρίκιος: Ὁ δὲ Μπράυς ἔχει δώδεκα πρόσωπα, τὰ ὅποια θὰ παραλάβῃ μεθ' ἐαυτοῦ· δὲν τῷ μέλλει. Προτίμων νὰ ὑπάγω (γελῶν). Νόστιμον θὰ ἐφαίνετο «ἡ μὲν σύζυγος νὰ δειπνήσῃ ἐν Ἐδμοντον, ἐγὼ δὲ ἐν Γουαίαρ!».

Μαίηζη: Μαυρίκιε, μὴ ἀρχαϊκῆς τόσον! Ἄκουσον, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γκίλπιν πρὸ πολλοῦ ἀμφοτέρωσι ἐγκατελείφθησαν. Σήμερον ὅμως, ἵνα ἐκφρασθῶ διὰ παρομοιώσεως «ἡ σύζυγος» δειπνεῖ πάντοτε ἐν Ἐδμοντον, ἐν ὃ «ἡ σύζυγος» — δειπνεῖ ἐν Γουαίαρ — ἢ ὅπου ἀλλαχοῦ θέλει. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ὀρθὴν διανομὴν τῶν δυνάμεων. Καὶ σὺ καὶ ἐγὼ εἴμεθα τόσον καλοί, ὥστε δὲν συνοριζώμεθα ὁ εἰς τὸν ἄλλον τότε λάμπομεν κάλλιον καὶ οἱ δύο, ὅταν ἤμεθα κατ' ἰδίαν ἕκαστος. . . . Μαυρίκιε, μὴ γίνεσαι μωρὸς καὶ προκαλῆς δυσαρεσκείας. Ἄλλως δὲν ὄφειλες οὐδὲ λέξιν νὰ ἐκφράσῃς σὺ τοῦλάχιστον, διότι πράγματι ἐδείπνησες σὺ «ἐν Γουαίαρ» τῇ ἐσπέρᾳ τῆς χθές.

Μαυρίκιος: Ποῦ; Ἐν Γουαίαρ». Ἐδείπνησα ἐγὼ ἔκει;

Μαίηζη: Ἐδείπνησες δηλ. ἐν τῷ Σαβῶ.

Μαυρίκιος: Σὺ με ἠνάγκασες νὰ μεταβῶ ἔκει· καὶ ὑπέστρεψα ἐνώριτατα.

Μαίηζη: Οὐχὶ δὲν ὑπέστρεψας ἐνώριτατα.

Μαυρίκιος: Πῶς τὸ ἰδεῖς; παρετήρησα καὶ ἔκοιμᾶσο.

Μαίηζη: Διόλου προσεποιούμην μόνον.

Μαυρίκιος: Ἐδυνάμην νὰ σοὶ εἶπω ὅτι προσεποιεῖτο ὅτι ἔκοιμᾶσο;

Μαίηζη (ἀορίστως): Ἄ, λοιπὸν βλέπεις.

Μαυρίκιος (ἐγειρόμενος κατόπιν σιγῆς): Λοιπὸν, ἢ δέχθητι τὴν πρόσκλησιν τῆς Πόλλυ. Βεβαίως, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ περιορίσω τὰς πράξεις σου.

Μαίηζη: Ἄλλ' ἀπεδέχθη αὐτὴν ἀγαπητέ μοι. Ἐγίνωσκον ὅτι θὰ ἦσο ἄγγελος καὶ δὲν θὰ προῦκάλεις ταραχὴν. Ἐπεθύμουν μόνον νὰ καλέσῃ καὶ σέ· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν σὲ προσεκάλεσε — Βλέπεις ὅτι πράγματι θὰ κατεστρέφετο ἡ συνανκτροπὴ αὐτῆς ἂν ἤρνούμην, ἐνῶ εἶναι ὅλα τόσον καλῶς διευθετημένα. Θὰ κατέστρεφες τὴν ἐορτὴν πράγματι ἂν ἐπέμενες ἦδη νὰ μεταβῆς, διότι (γελῶσα) δὲν θὰ εἶχε; καμμίαν ἐτοιμὴν μεθ' ἧς νὰ ἐρωτοτροπήσῃς.

Μαυρίκιος (χαμηλῇ τῇ φωνῇ): Καὶ ἐπρομηθεύθη τινὰ διὰ σέ;

Μαίηζη (τεταραχμένη): Πῶς λέγεις τοῦτο! Ὡς νὰ μοὶ σοὶ ἐμελλεν ὅταν μὲ ἔβ' ἐπὶ αἴφνης ἐρωτοτροποῦσαν!

Μαυρίκιος: Δὲν βλέπεις, Μαίηζη, τὸ ἀνέχομαι. Ἐτος ἦδη παρῆλθεν ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου γάμου, ὀλόκληρον ἔτος (ἀναχωρῶν).

Μαίηζη (ἐμφατικῶς): Σέ, Μαυρίκιε. Μίπως θέλεις νὰ εἶπῃς ὅτι μετευελήθης, διὰ τοὺς ἡμετέρους γάμους;

Μαυρίκιος (ἐπιστρέφων): Οὐχί, χιλιάκις οὐχί! Οὔτε σὺ νομίζω μετευελήθης; (Καθίσας δὲ ἐν θρονίῳ παρ' αὐτὴν, ἐκράτησε τὴν χεῖρα αὐτῆς). Σὲ καθιστῶ εὐτυχῇ, Μαίηζη, δὲν ἔχει οὕτω; Σοὶ παρέχω τὴν ζωὴν, ἦν ἐπιθυμεῖς — πράττω πᾶν ὅ,τι δύναμαι. Σοὶ ἔδειξα ἔρωτα, περιπαθῆ ἔρωτα! — ὅταν ἐπεθύμεις τοῦτον· ἦδη δέ, ὅτε ἐπιθυμεῖς κατὶ ἄλλο — κατὶ διαφορῶν. —

Μαίηζη (χαμηλῇ τῇ φωνῇ): Τί ἐπιθυμῶ τώρα;

Μαυρίκιος: Τώρα δὲν εἶναι ἔρωτος βεβαίως ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπιθυμεῖς — δὲν ἐπιθυμεῖς τὴν διηκετὴ ἀφοσίωσιν ἐνός. Ἀπέκαμες ἐξ αὐτοῦ πλέον, ἐπιθυμεῖς — μὴ ὀργίζεσαι, ἀγαπητὴ — θαυμασμῶν, θέσιν ὑπέροχον, ἀνάπαυσιν, ἐπιθυμεῖς νὰ σὲ ζηλεύσω, νὰ σὲ ἐπαινώσω ἄλλα ἐν τῷ κύκλῳ σου γυναικῆς — ἐπιθυμεῖς νὰ αἰσθάνησαι περίξ σου τὸν λίβανον τῆς τοῦ λαοῦ ἐκτιμῆσεως — τὸν πηγαῖμόν καὶ ἐρχομὸν πολλῶν θαυμαστῶν — τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες συσπειροῦνται ὡς σὴς περίξ ὠραίας γυναικῆς, ὁ σύζυγος τῆς ὁποίας ἐπιδείκνυται ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὴν καὶ ἀφίνει αὐτὴν μόνην. Ἐγχεῖς ὅλα ταῦτα ὡς καὶ τὴν παρηγορίαν τοῦ ὅτι γινώσκεις ὅτι ὁ σύζυγος, ὃν θεωρεῖς ὡς ἀναγκαῖον προσάρτημα τῆς ταιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως, οὐδεμίαν ἄλλην γυναῖκα ἀγαπᾷ — πλέον παρ' ὅσον σέ! — Νὰ λυπηθῶ διὰ τοὺς ἡμετέρους γάμους! Καὶ διατί; Εἶσαι φειδρά, εὐπροσήγορος καὶ ὠραία τὴν ὄψιν καθῆσαι ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τραπέζης μου καὶ διευθύνεις τὰ καθ' ἡμᾶς ὡς βασιλισσα. Εἶσαι θαυμασιῶς προσεκτικὴ, δὲν ἐρωτοτροπεῖς μέχρις ὑπερβολῆς, οὐδὲ παρέχεις εἰς τὸν λαὸν εὐκαιρίαν νὰ ὀμιλῇ περὶ σοῦ. . . Εἶμαι εὐχαριστημένος. . . Ἐνίστε ὅμως κλείω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ διαστᾶω ν' ἀναγνωρίσω ἂν ἦναι ἡ αὐτὴ καὶ πρότερον γυνή, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε συνείθιζον νὰ ὑποπέω καὶ νὰ ἐπιθυμῶ ὅταν ἐξηφανίζετο — ἡ γυνὴ ἦτις, ἐνθυμοῦμαι, κατὰ τὰ πρῶτα μικρὰ δεῖπνα τὰ ὅποια παρεθήκαμεν, συνείθιζε νὰ θέτῃ τὴν ὠραίαν καὶ βεβαρυμένην κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου μου, ὅτε ἡ τελευταία ἄμαξα ἐξηφανίζετο πλέον, ἐσθένυντο δὲ πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ φῶτα καὶ μὲ ἡρώτα ἂν μοὶ ἐφάνη κομψὴ καὶ εὐπρεπῆς;

Μαίηζη: Μαυρίκιε! Μαυρίκιε!

Μαυρίκιος (μὴ ἀκούων): Ἦδη σὲ παρατηρῶ καὶ βλέπω ὅτι τὴν κόμην σου ἐκτένισας κατὰ τρόπον τὸν ὅποιον πάντοτε σοὶ εἶπον ὅτι ἀποστρέφομαι.

Μαίηζη: Εἶναι τοῦ συρμού!

Μαυρίκιος: Γινώσκω τοῦτο, ἀλλὰ τὸ πάλαί θὰ κατεπάτεες ὑπὸ τοὺς πόδας τριάκοντα συρμούς χάριν ἐμοῦ. Δὲν σ' ἐλέγχω, ἀγαπητῇ μόνον ἀναφέρω τὸ πρᾶγμα ὡς δεῖγμα τῶν καιρῶν. Ἠλλαζας τὸ κέντρον σου· ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι θέλω νὰ εἶπω. Ἦδη ἐνδύεσαι ἵνα εὐχαριστήσῃς τοὺς φίλους μου, οὐχὶ ἐμὲ καὶ κάλλιστα ἐπιτυγχάνεις ἐν τούτῳ τὸν θρίαμβον δ' αὐτῶν καταμετρῶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ σὲ ἐκτιμῶ ἀναλόγως τοῦ θαυμασμοῦ, ὃν οὗτοι περὶ σοῦ ἐκφράζουσιν. Εἶσαι τό-

σον ώραία, ὅσον ἡδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ καρδία ἀνθρώπου, τὸ κάλλος σου ὅμως χρησιμοποιεῖς εἰς φωτισμὸν ἄλλων οἴκων καὶ μόνον ἐνίοτε συγκαταβαίνεις νὰ ἐπιστρέψῃς ἐγκαίρως εἰς τὸν οἶκον καὶ μοὶ διδάξῃς ὀλίγον τείον! Φυσικῶς δὲν φροντίζεις πολὺ νὰ σπαταλήσῃς τὴν γλυκύτητα σου ἐν τῷ ξηρῷ ἀέρι συζύγου, ὃν κατέκτησας καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἀπέθετας κατὰ μέρος. Εἶσαι εὐτυχιστέρα, ὅταν λείπῃ αὐτός. Διευθέτησας τὰ πράγματα ὥστε νὰ μεταβῆς εἰς Χένλιη ἄνευ αὐτοῦ καὶ νὰ ἐξακλήσῃς ἐρωτοτροπιάν μετὰ τοῦ κ.—τοῦ κ. δεῖνος.

Μαίη ζη : Ὡ, Μαυρίκιε, δὲν ἐθύμωσες δι' αὐτό. Μὴ ὀργίζεσαι δι' αὐτό!

Μαυρίκιος : Ὀργίζομαι! Δὲν ἔχω πολλὴν ἀνάγκην νὰ ὀργισθῶ. Παρατήρησε, δὲν σὲ ἐρώτησα ἀκόμη καὶ ποῖο θὰ ἀποτελῶσι τὴν ὄλην συνοδίαν. Γινώσκω βεβαίως, ὅτι οὐδέποτε θὰ μὲ ἀτιμάσῃς διὰ δὲ τὰ λοιπά. . .

Μαίη ζη : Ἄ, εἶσαι ὅμως τρομερός. Ὀργίσθητι λοιπόν. Σχεδὸν θὰ προὔτιμων τοῦτο.

Μαυρίκιος : Ἄ, ἀγαπητή, δὲν δύνασαι πάντοτε νὰ προτιμᾷς τοῦτο. Ὁφείλεις νὰ ἐκλέξῃς. Ἐξέλεξας καὶ μετὰ συνείσεως μάλιστα ἀναμφιβόλως. Κατέστησάς με φίλον σου μόνον — χρήσιμον φίλον σου μόνον — ἡδύνασο νὰ μὲ καταστήσῃς ἐραστήν σου ἂν ἐπεθύμεις τοῦτο — ἀφωσιωμένον ἐραστήν, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου θὰ ἐβασάνιζον ἴσως τὴν ζωὴν σου, διὰ ζηλοτυπιῶν καὶ φόβων καὶ παρανοήσεων, θὰ καθίστων σε καταγέλαστον, κατατρώγων σε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ παρακολουθῶν σε πανταχοῦ ὡς κύων δι' ὄλης τῆς ἡμέρας. Ἦδη προσθλέπω εἰς σὲ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ λογικοῦ καὶ καθορῶ πόσον γλυκεία καλοκἀγαθος γυναικίτσα εἶσαι ἐν τῷ συνόλω καὶ εὐγνωμονῶ καὶ δι' αὐτὴν τὴν μικρὰν συντροφίαν, ἣν συγκαταβαίνεις νὰ μοὶ κάμῃς. Ὅπως εἶμεθα, εἶμεθα κάλλιστα.

Μαίη ζη : Ἀλλὰ διατί λοιπόν τότε φέρεσαι τόσον τραγικῶς (φωνοῦσα).

Μαυρίκιος : Τραγωδία; διόλου! τὸ πολὺ πολὺ ἡ σκηνὴ μας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ κομωδία αἰθούσης! Μὴ θέλεις ὥστε νὰ καλακευώμεθα (ἐν σπουδῇ). Ἐλα, ἔλα, καλὰ εἶναι καλὰ εἶναι ὅλα; δὲν εἶμαι θυμωμένος μαζύ σου (πλησιάζει εἰς τράπεζαν καὶ ρίπτει τυχαίως τὸ βλέμμα ἐπὶ φωτογραφικῆς εἰκόνας).

Μαίη ζη : Ἐν τούτοις μὲν ἀναγκάζεις νὰ αἰσθάνωμαι ὅπως ὀδύποτε ὅτι — ὅτι — ἐδιχονοήσαμεν καὶ πράγματι, ἂν δι' αὐτὸ ἔγεινεν ὅλος αὐτός ὁ θόρυβος παραιτοῦμαι τὴν διασκέδασιν. Δὲν μοὶ μέλλει.

Μαυρίκιος : Τί; Ὡ, διὰ τὸ Χένλιη λέγεις; Ἀνοησία σου, δὲν ἐσκεπτόμην περὶ αὐτοῦ. Τὸ ἔφερα μόνον ὡς παράδειγμα τῆς θέσεως εἰς ἣν περιήλθομεν. Μὴ φωνάζῃς; μὴ καταστρέψῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου. Ἐταγε εἰς Χένλιη καὶ διασκέδατον καὶ μὴ «διακόπτης» τὸν ὄρομον τοῦ «ἀκάκου, ἀναγκασίου» συζύγου ὅταν συναντηθῇς μετ' αὐτοῦ, εὐρισκομένου ἐν τῷ ταπεινῷ αὐτοῦ ἀκατίῳ, κατὰ τὸν πλοῦν. Τοῦτο θὰ ἦτο ἄσχημον, δὲν σοὶ φαίνεται οὕτω;

Μαίη ζη (σκεπτικῆ) : Ἦδύνασο νὰ ἐπιβῆς τοῦ πλοιαρίου κατὰ τὸ πρόγευμα — Ἀλλὰ, Μαυρίκιε, δὲν ἐφιλονεικίσαμεν, ἔ; Πάντοτε εἶχον ὑποσχεθῆ ὅτι δὲν θὰ ἐφιλονεικοῦμεν.

Μαυρίκιος : Οὐχί, ἀγαπητή, οὐδέποτε θὰ φιλονεικίσωμεν καὶ διατί νὰ φιλονεικίσωμεν; Ὡς πρὸς αὐτὸ εἶμεθα ὀλοῦ ἐσθεσμένα ὑφαιστια — οὐδεμία φλόξ ἐρωτος ἢ ὀργῆς πλέον λάμπει ἐξ ἡμῶν — γλυαρῶ ἐννοεῖς! Ποῦ θὰ δειπνήσωμεν; Ὅθι ἦναι καιρὸς νὰ ἐνδοθῆς.

Μαίη ζη (ἐγειρομένη) : Πράγματι, καιρὸς εἶναι. Ἐλα, βοήθησον μοὶ νὰ κτενισθῶ. Ἡ Ἰουστίνη θὰ κτενίσῃ τὴν κόμην μου ἀκριβῶς ὅπως τὴν θέλεις. Φίλητέ με! (ἀσπάζεται αὐτὴν ψυχρῶς). Μὲ ἀγαπᾷς; δὲν μὲ ἀγαπᾷς Μαυρίκιε;

Μαυρίκιος : Ναί — μετρίως, ὡς μὲ ἀγαπᾷς σὺ.

Μαίη ζη (ἐν χαμηλοτάτῃ φωνῇ) : Λοιπόν, μήπως εἶναι — ἢ ἀρχὴ τοῦ τέλους;

Μαυρίκιος (σκυθρωπῶς) : Ὅχι; ἀλλὰ — φοβοῦμαι — μήπως εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀρχῆς.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

Ὁ ἀββᾶς Ρενὼ ἀπὸ δύο ἡδῆ ὥρων ἐκλήθητο ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του, ἀκούσας ἐξομολογήσεις σοβαρῶν παραπτωμάτων ὡς καὶ ἐλαφρῶν ἀμαρτιῶν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου του.

Ἐπὶ τέλους ἔμεινε μόνος, ἐσκέπτετο δὲ πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἦτο ἐσπέρα μαρτίου. Σκότος ἐπεκάλυπτε τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου του. Νεκρική σιγὴ ἐβασίλευεν, ἣν διετράττε τριγμὸς καθέκλας ἢ θόρυβος βηχός. Καίτοι ὁ ἀββᾶς Ρενὼ ἦτο ὑπηρετὴς τοῦ Ἰψίστου — καθ' ὄλην τῆς λέξεως τὴν σημασίαν — καὶ πιστὸς ἐκτελεστὴς τῶν ὑψίστων αὐτοῦ χριστιανικῶν καθηκόντων, δὲν ἡδυνήθη ὅμως νὰ μὴ ταραχθῆ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκέψεων καὶ διαλογισμῶν αὐτοῦ, ἀκούσας βήματα ἀνθρώπου πλησιάζοντος, εἶτα δὲ ἰσταμένου πρὸ τοῦ δωματίου τοῦ πνευματικοῦ. Ὁ ἱερεὺς διέκρινε γυναῖκα. Ἐπὶ στιγμὴν τῷ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπε τὸ ἐστιατόριόν του ἔνθα ἀνέμενεν αὐτὸν ἡ τράπεζα, τὸ πρόσωπον τῆς θεραπαίνης του Ἀνέτας, ἣτις ἀνυπομονεῖ ἐπὶ τῇ ἀργοπορίᾳ τοῦ κυρίου της. Ἐν τούτοις κατέπνιξε τὴν δυσθυμίαν του καὶ ἔσπερε τὴν θυρίδα τοῦ δωματίου του. Παρὰ τὸ σκότος, ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γυναικός, ἣτις εὐρίσκατο παρ' αὐτῷ γονυκλινῆς, διέκρινεν ὅτι ἦτο νέα καὶ ὅτι εἶχε νὰ καταθέσῃ αὐτῷ σπουδαίας ἐξομολογήσεις. Ὁ γέρον ἔτεινε τὸ οὖς ὅπως καλλίτερον ἀκροᾶται, διότι ἀπὸ τινος καιροῦ ἡδῆ ἔπασχε τὴν ἀκοήν, ἢ δὲ νεαρὰ γυνὴ ἡδυνήθη νὰ διίδῃ τὸ ἐρρυτιδωμένον μέτωπον τοῦ εὐσεβοῦς ἱερέως. Ἡ καρδιά της ἐπαλλεν, ἐπὶ τέλους δὲ ἀπήγγειλε τὴν προσευχὴν: «Ἐξομολογοῦμαι τῷ Κυρίῳ. . .»

— Πάτερ μου, εἶπεν, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ ἱερεὺς ἀπηύθυνεν αὐτῇ ἐρωτήσεις τινάς, εἰς ἃς ἐκείνη μόλις ἀπεκρίθη, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐν στιγμῇ τοῦ βίου μου ἀπαισίᾳ. Προτίθεμαι νὰ διαπράξω ἔγκλημα. Μὴ μὲ ἐρωτήσητε ποίου εἴδους, διότι δὲν θὰ σᾶς τὸ εἶπω ἀλλ' ὀφείλω νὰ διαπράξω τοῦτο, προσεθήκεν ἐμμένουσα ἐν τῇ λέξει «ὀφείλω». Παρ' ὅλα ταῦτα, δὲν ἔχω κακὴν ψυχὴν. Ὡς βλέπετε, εἶμαι εὐσεβής. Ἐρχομαι ἐκ τῶν προτέρων νὰ σᾶς ζητήσω τὴν ἄφεσιν διὰ τὸ ἀμάρτημα τὸ ὅποιον θὰ κάμω. Γνωρίζω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον σᾶς ζητῶ θὰ σᾶς φανῆ παράδοξον. Ὡ! ἐν ἡδυνάμην νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ πάντα, πάτερ μου, θὰ ἠννοεῖτε τὴν θλιψίην μου, τὰ βᾶσανά μου καὶ θὰ μὲ ῥυθμίσετε. Ἀχ! ἐπεφώνησεν ἡ νεαρὰ γυνὴ στηρίζασα τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τῆς κιγκλίδος, ὑπέκρουσα ὑπὸ τὸ βᾶρος τῆς ὀδύνης αὐτῆς, ὁ δὲ ἱερεὺς ἡδυνήθη νὰ ἀκούσῃ τοὺς λυγμούς, οἵτινες ἐδόνουν ὀλόκληρον αὐτῆς τὸ σῶμα.

Ἀπὸ τριάκοντα ἡδῆ ἐτῶν ὁ ἱερεὺς ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα πνευματικοῦ καὶ ἤκουε πολλὰς παραδόξους ἐκμυστηρεύσεις. Ἐν τούτοις ὅμως κατελήφθη ὑπὸ τρόμου πρὸ τῆς ἠθικῆς ἀποπλανήσεως τῆς νεαρᾶς κόρης, ἣτις ἴστατο πρὸ αὐτοῦ, ἔχουσα ἀκόμη τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Θεὸς θέλει συγχωρήσει αὐτήν. Ὅποιον ἄρᾳ γε ἦτο τὸ ἔγκλημα τὸ ὅποιον ἐμελλεν αὐτὴ νὰ διαπράξῃ; Ἡ πρώτη ιδέα, ἣτις διήλθε τῆς διανοίας τοῦ ἱερέως, ἦτο ὅτι πρόκειται περὶ δολοφονίας, συγκεντρῶν δὲ κατὰ νοῦν πάσας τὰς ἐνδείξεις, αἵτινες ὠδήγουν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς ιδέας ἣν εἶχε σχηματίσει, ἀπήντησεν.

— Κόρη μου, αὐτὸ τὸ ὅποιον μοὶ ζητεῖτε εἶναι ἀδύνατον. Γνωρίζετε ὅτι τὸ ἔγκλημα εἶναι βαρύτερον ὅταν γίνηται ἐκ προμελέτης. Ζητήσατε συγγνώμην παρὰ τοῦ Θεοῦ διὰ μόνην τὴν ιδεάν τοῦ ἐγκλήματος ἣν συνελάβετε. Ἀναφωνήσατε μετ' αὐτοῦ: «Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. . .»

Ἡ νεαρὰ κόρη ἤκουσε τὸν ἱερέα ὀμιλοῦντα. Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπανάλαβεν:

— Όχι, πάτερ μου, είναι άνωφελη ταύτα. . . Πάν ὅτι ἀπεφάσισα τὸ ἀπεφάσισα, καὶ θὰ πράξω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀπεφάσισα, ἐάν δὲ κατόπιν ἀποθάνω, θὰ ἀποθάνω ἀμαρτωλῆ. Ἐξ οἴκτου, πάτερ μου, συγχωρήσατέ με!

— Ἐπανέλθετε αὔριον, εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

— Καὶ ἂν δὲν δυνηθῶ νὰ ἐπανέλθω; ἀπήντησεν. . . Εἶναι ἡ τελευταία μου προσπάθεια. . . Προσῆλθον πρὸς ὑμᾶς ἵνα μὴ κάμω τι χωρὶς ἐκ τῶν προτέρων νὰ ζητήσω συγγνώμην. . . Ἄ! εἶπεν, εἶμαι χαμένη! Ὁ Θεὸς μὲ ἀποδιώκει ὡς καὶ οἱ ἄλλοι. Ποῦ νὰ εὕρω σωτηρίαν; Πῶς ὑποφέρω!

Ὁ ἀββᾶς Ρενὼ ἐπὶ στιγμὴν ἔμεινε σιωπηλός. Ἐγκλημα; ἔμελλε λοιπὸν αὕτη νὰ διαπράξῃ ἔγκλημα; Καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος μὴ ἀποθάνῃ κατόπιν; Ἡ εἰς τὸν ἱερέα προσέλευσις τῆς ἦτο ἡ μυστηρία; Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ; Ἡσθάνετο ἐαυτὴν μισομένην παρὰ πάντων. Τὴν παρετῆρει ἀκόμη, ἀνὰ μέσον δὲ τοῦ ἡμίφωτος διέκρινε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῆς, τὴν πελιδνότητα καὶ τὴν κόπωσιν τῆς. Λεπτὴν εὐωδίαν ἀνέδιδεν ἡ περιβολὴ καὶ ἡ κόμμωσις τῆς.

Ὁ ἀββᾶς Ρενὼ ἐν τῇ ιδιότητι αὐτοῦ ὡς ἱατροῦ τῶν μεγάλων ἠθικῶν ἀσθενειῶν δὲν ἤργησε νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸ περιβάλλον τοὺς λόγους τῆς νεαρᾶς γυναικὸς μυστήριον, κατόπιν μάλιστα λόγων τινῶν τῆς γυναικὸς λεχθέντων ἐν τοιαύτῃ συστολῇ ὥστε μόλις ν' ἀκουσθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

— Θὰ σᾶς δώσω τὴν ἀρεσιν τὴν ὅποιαν μοὶ ζητεῖτε, ὅταν θὰ ἐπανέλθητε, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν πράξητε, ἀλλ' ὑπὸ ἓνα μόνον ὄρον. . .

— Ποῖον, πάτερ μου;

— Πρὶν τὸ φονεύσῃτε, νὰ τὸ ἐναγκαλισθῆτε. . .

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἔκλεισε τὰς κιγκλίδας τοῦ ἐξομολογητηρίου του.

* *

Ἡ νεαρὰ γυνὴ καταβλήθεισα ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἱερέως ἔτρεμε.

Ἦκουσε τὰ βήματα αὐτοῦ ἐξερχομένου καὶ μεταβαίνοντος εἰς τὸ ἱερόν· οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκέφθη ὅτι ὁ ἱερεὺς ἠδύνατο νὰ τὴν κατασκοπεύσῃ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι θὰ διήρχετο πρὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ὅστις ἐμάντευσε τὸ μυστικόν τῆς, αἰσχος κατέλαθεν αὐτήν. Περιτυλιχθεῖσα ἐν τῷ ἐπανωφορίῳ τῆς, ἐξῆλθε καὶ εὐρέθη ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ εὐρείᾳ πλατείᾳ τοῦ χωρίου, ἦν ἐφώτιζε σειρὰ φανῶν. Περιεπᾶται μετὰ κόπου. Ὁ ἱερεὺς δὲν ἠπατήθη· ἦτο τῷ ὄντι ἐγκυος καὶ ἡ φρικώδης ιδέα τῆς παιδοκτονίας ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν εἶχε κυριεύσει τὴν διάνοιαν τῆς.

Ἡ νεαρὰ κόρη ἐκαλεῖτο Ἰουλιέττα. Τὸ μυθιστόρημά τῆς ἦτο τετριμμένον, παρόμοιον ἐκείνοις τὰ ὅποια ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὴν τρίτην σελίδα τῶν ἐφημερίδων ὑπὸ τὸν τίτλον διάφορα. Ἦτο θυγάτηρ καθηγητοῦ ἐνὸς τῶν λυκείων, μετ' ἐπαίνων ὑπέστη τὰς ἐξετάσεις τῆς. τῇ συστάσει δὲ ἐνὸς τῶν ἐλλανοδικῶν, εἰσῆλθεν ὡς διδασκάλισσα παρὰ τινι πλουσίᾳ οἰκογενεῖᾳ ἐν Παρισίοις. Πῶς περὶ πλκνήθη ὑπὸ τοῦ νεαροῦ βρῶνου δὲ Κέρν; Μήπως καὶ ἐκεῖνη τὸ ἐγνώριζεν; Φρικώδης ἦτο ἡ ἀνκμνησις, ἥτις τρόπον προῦξένοι αὐτῇ. Ἐδωκε πίστιν ἐν τοὺς λόγους τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Διατί; Διατί τῇ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῆ! Διατί τὸν ἠγάπησεν!

— Δὲν σὲ ἀγαπῶ πλέον, τῇ εἶπεν ἡμέραν τινά!

Ἦμεινε κεραυνόπληκτος ἀπέναντι τῆς ἀπαντήσεως ταύτης. Εἶτα ἡμέραν τινὰ ἠσθάνθη ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ μήτηρ. Οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῷ βρῶνω, διότι ἦτο ὑπερήφανος, ἡ δὲ φιλοτιμία αὐτῆς δὲν τῇ επέτρεπε νὰ ἐκτεθῆ εἰς ἐκεῖνον. Πλείστας ἡμέρας διῆλθεν ἐν ἀγωνίᾳ· ἐφ' ὅσον ἠδυνήθη ἀπέκρυφεν ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν γονέων τῶν δύο παιδίων, ὧν ἡ ἀνατροφὴ ἦτο ἐμπεπιστευμένη αὐτῇ, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς καταστάσεώς τῆς. Εἶτα ἐπροφασίσθη ὅτι πρόσωπον ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτῆς ἠσθένησεν,

ἀπῆλθεν ἐκ Παρισίων καὶ κατέφυγεν εἰς Κλερμόν ἐν τινι ξενῶνι ὑπὸ ψευδώνυμον. Κατῶρθου ὥστε αἱ πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς ἐπιστολαὶ νὰ στέλλωνται ἐκ Παρισίων, διὰ τινος φίλης τῆς ἀφωσιωμένης.

Τὸ τέρμα τῆς ἀγωνίας τῆς ἐπλησίαζεν. Ἡ Ἰουλιέττα, ἀμα τῇ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξόδῳ τῆς, ἠσθάνθη ὠδίνας. Τὸ φρικτὸν δρᾶμα ἔμελλε νὰ λήξῃ ἐν τῇ ἐρημίᾳ τοῦ δωματίου ἐπαρχιακοῦ ξενῶνος.

Ὅτε ἐπανεκάμψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο νύξ. Ἡσθάνετο ἤδη τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς ἀπελευθερώσεως. Ἐρρίφθη εἰς τὴν κλίνην, ἤκουε δὲ τὰ βήματα πηγαίνοντων ἀνθρώπων ἐν τοῖς διαδρόμοις, φωνᾶς, γέλωτας, μάλιστα δὲ ἀνθρωπὸς τις ἐδοκίμασε νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς, ἀλλὰ κατόπιν ἀναγνωρίσας ὅτι ἐσφάλλετο ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἀπεμακρύνθη ψιθυρίζων λέξεις τινάς. Ἐκεῖνη ἔσυρε τὸν σύρτην τοῦ δωματίου τῆς καὶ ἐστήριξε τὸ κιβώτιον ἐπὶ τῆς θύρας.

Ἐπασχεν ἐκ φρικωδῶν ὠδίνων, ἵνα δὲ μὴ τῶν χειλέων τῆς ἐκρούγῃ κραυγὴ τις, ἔδρανε τὸ προσκεφάλαιόν τῆς. Ἦυχετο νὰ ἀποθάνῃ, παρὰ δὲ τοὺς πόνους τῆς, τὸ λογικόν τῆς εἰργάζετο, αἱ δὲ ἀφοροὶ ἰδέαι διεδεχοντο ἀλλήλας. Πόσον ἡ ζωὴ εἶναι ἀθλία, ἐσκέπτετο! Ἀνεμιμνήσκετο τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῆς, τῆς πτωχίας τῆς οἰκογενείας τῆς, ἐν ἣ ἔλαβε τὴν ἀνάπτυξιν δεσποινίδος ἀντὶ νὰ ἦναι εὐτυχὴς χωρικὴ ἢ ἀπλῆ ἐργάτις. Ἐν τούτοις εἰργάσθη ἐν τῇ σχολῇ καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμά τῆς. Ὁ πατήρ τῆς πολλάκις ἐπῆνεσε τὴν ἀνεξάρτητον ζωὴν τῆς παιδαγωγοῦ.

* *

Διατί τὸ μέλλον νὰ γεννηθῆ παιδίον, ἐάν ἦτο θῆλυ, νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὴν αὐτὴν ἀθλίαν ζωὴν εἰς ἣν καταδικάσθη καὶ ἡ ἰδία; Ἐάν δὲ τούναντιον ἦτο ἄρρεν, διατί νὰ ἔχῃ τὴν τύχην τῶν ἄλλων; Καλλίτερον ἦτο νὰ μὴ γεννηθῆ! Ἐγκλημα! Τὸ νὰ σώσῃ τὸ τέκνον τοῦτο ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς τύχης, ἥτις πιθανὸν νὰ ἀναμένῃ αὐτό, τοῦτο εἶναι ἔγκλημα; Ἄ! ὄχι! . . .

Ἐπὶ τέλους αἱ ὠδίνες αὐτῆς κατέστησαν φρικώδεις καὶ τὸ τέκνον ἐγεννήθη.

Τὸ εἶχε πλησίον τῆς, ἡ δὲ μήτηρ ἀνέλαβε τὰς αισθησεις τῆς. Ἡσθάνετο τὸ τέκνον τῆς παρ' αὐτῇ ζῶν, δὲν ἐτόλμα δὲ νὰ τείνῃ πρὸς αὐτὸ τὰς χεῖράς τῆς. Τὸ φρικῶδες σχέδιόν τῆς τῇ ἐπανήρχετο εἰς τὴν διάνοιαν. Ἐν τούτοις καλλίτερον ἦτο νὰ φιμώσῃ τὸ βρέφος διὰ τῆς χειρὸς καὶ νὰ φονεύσῃ αὐτὸ διὰ τῆς ἀσφυξίας. Ἄλλ' αἱ δυνάμεις ἐγκατέλιπον αὐτήν. Ἄλλ' αἰφνης ἄλλαι ἰδέαι ἐπῆλθον εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἀναίσθητος· πόσα λεπτὰ ἔμεινεν ἐν τῇ ἀναίσθητῳ ἐκεῖνη θέσει καὶ αὐτῇ ἡ ἰδία τὸ ἠγνόει. Ἡ σιγὴ ἀπεκατέστη ἐν τῷ ξενοδοχεῖῳ. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἔπρεπε νὰ δώσῃ ἐν τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων. Ἐλαβε τὸ τέκνον τῆς μετὰ παραφορᾶς, ἀλλ' αἱ χεῖρες τῆς ἔτρεμον. Ἡθέλησε νὰ τὸ ἴδῃ. Ἦναψε μετὰ κόπου τὸ κηρίον καὶ παρετῆρησεν αὐτό. . . Ἦτο θῆλυ. Τὸ ἀγνὸν πλάσμα ἐκίνει τὰς μικρὰς κνήμας του, ἐκάμυσε τοὺς ὀφθαλμούς, ἐκίνει τὰ μικρὰ του χεῖλη. Ἡ Ἰουλιέττα ἀνεμνήσθη τῶν λόγων τοῦ ἱερέως. Ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς ἐστήριξε τὸ μικρὸν τοῦ βρέφους στόμα, δάκρυα ἀνέβλυσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς, ἔλαβε τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ ἤρξατο νὰ καταφιλή αὐτὸ μετὰ παραφορᾶς ἐν μέσῳ λυγμῶν καὶ δακρύων, ἐπαναλαμβάνουσα:

— Κόρη μου! κόρη μου! . . .

Ἄντι δὲ νὰ πνίξῃ τὸ ἄθλιον τοῦτο πλάσμα, ἤρχισε νὰ λιχνίζῃ αὐτὸ μετὰ τρυφερότητος!

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.